

Univerzita Palackého v Olomouci

Filozofická fakulta

Diplomová práce

**Od milenky k matce: stárnutí
a transformace hvězdného obrazu Michelle
Pfeiffer**

Bc. Polina Orlova

Katedra divadelních a filmových studií

Vedoucí práce: Mgr. Milan Hain, Ph.D.

Studijní program: Filmová Studia major – Divadelní Studia
minor

Olomouc 2022

Prohlašuji, že jsem bakalářskou/diplomovou práci na téma *Od milenky k matce: stárnutí a transformace hvězdného obrazu Michelle Pfeiffer* vypracoval (a) samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato bakalářská práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Datum

.....

podpis

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování Mgr. Milanu Hainovi, Ph.D za jeho cenné rady a trpělivost při vedení mé bakalářské práce. Rovněž bych chtěla poděkovat své rodině a přátelům, bez kterých by tato práce nevznikla.

Obsah

Úvod.....	5
1. Vyhodnocení literatury a zdrojů.....	7
2. Metodologie.....	11
3. Stárnutí a ženské hvězdy.....	17
4. Analytická část.	
4.1. “California Dream Girl”. Začátek kariéry.....	21
4.2. Závislá na drogách panenka Barbie. Průlomová role ve Zjizvené tváři.....	25
4.3. Naivní duše a okouzlující kráska. Nebezpečné známosti a herecký obraz Michelle Pfeiffer na konci 80. a začátku 90.let.....	30
4.4. Osudová role Kočičí ženy v Batman se vrací.....	39
4.5. Věk nevinnosti a proměna mediálního obrazu Michelle Pfeiffer v 90. letech.....	50
4.6. Manipulativní matka v Bílém Oleandru a pětiletá přestávka v herecké kariéře.....	59
4.7. Matriarcha v Temných stínech a reflexe stárnutí.....	71
Závěr.....	78
Seznam pramenů	82
1. Filmografie Michelle Pfeiffer	82
2. Seznam dalších citovaných filmů a relací	85
3. Jiné audiovizuální prameny.....	85
4. Další prameny.....	87
5. Trailery a plakáty.....	99
Seznam Literatury.....	102
Seznám Obrázků.....	103
Seznam Příloh.....	105
1. Tabulka s tržbami celovečerních snímků Michelle Pfeiffer (s počtem inflaci na rok 2022).....	106
2. Přehled nejvýznamnějších ocenění Michelle Pfeiffer	112

Úvod

Michelle Pfeiffer je jednou z nejuznávanějších hollywoodských hereček, která během své téměř čtyřicetileté herecké kariéry neztratila nic ze své popularity ani přitažlivosti. Herečka byla po léta své kariéry označována za nejkrásnější hollywoodskou herečku¹ a její vzhled měl na její kariéru zásadní vliv. V počátcích své pracovní dráhy musela Pfeiffer dokazovat, že její kariérní úspěchy nejsou založeny pouze na jejím vzhledu, ale také na profesionalitě a hereckém talentu.² Její úsilí jí vyneslo respektovaný status herečky, ale její hvězdný obraz po celou kariéru byl a je spojen s tradiční ženskostí a s ní spojených témat: s věkem, manželstvím, rodinou a vzhledem. Zatímco v počátcích kariéry se o Pfeiffer v médiích mluvilo v souvislosti s jejím vzhledem a partnery na plátně, ve starším se období daná témata proměnila na témata mateřství a manželství. Dnes je to především její mladistvý vzhled a využívání plastických operací. Tato široká variabilita jejího hvězdného obrazu, který se mění s věkem, byla jedním z důvodů, proč jsem se rozhodla analyzovat právě hvězdný obraz Michelle Pfeiffer. Druhým důvodem mé volby je skutečnost, že navzdory popularitě a slávě této herečky neexistují téměř žádné odborné práce o jejím hvězdném obrazu. Během svého výzkumu jsem našla jen několik zmínek o herečce v kontextu jiných prací o celebritách. Proto mám důvod se domnívat, že moje práce bude užitečná vzhledem k nedostatečnému studiu tohoto tématu.

Hereččin hvězdný obraz se odráží ve výběru jejích rolí. Jestliže na počátku kariéry režiséri využívali jejího vzhledu (jako např. ve filmu *Zjizvená tvář (Scarface)*, Brian de Palma, 1983), postupem času, když se Pfeiffer prosadila jako prestižní herečka, začala hrát například ve vážných kostýmních filmech podle známých literárních děl, kde však jedním z hlavních rysů jejích postav stále zůstává atraktivní vzhled (jako jsou např. *Nebezpečné známosti / Dangerous Liaisons*, 1988, Stephen Frears) anebo např. *Věk nevinnosti (The Age of Innocence*, 1993, Martin Scorsese/). Později, se zrozením dětí, v kariéře herečky začíná převažovat role matek. Může za to

¹ MOORE, Roger. Pfeiffer wins acclaim in return to films. In: *The Post and Courier* [online]. 09.08.2007 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.postandcourier.com/features/pfeiffer-wins-acclaim-in-return-to-films/article_b0586bd8-fa77-5e2b-998b-dd69e50c9b32.html

² BROWN, Mick (April 20, 2009).Michelle Pfeiffer: interview. In: *The Daily Telegraph* [online]. 20.04.2009. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/culture/film/starsandstories/5158069/Michelle-Pfeiffer-interview.html>

nejen přibývající věk, ale i její vlastní rozhodnutí, která její hvězdný obraz ovlivňují. Její pozdější role jsou tedy ve většině případů role matek, jejichž hlavním znakem je často elegance, krása až výrazná sexualita (*Bílý oleandr* / *White Oleander*, 2002, Peter Kosminsky / a *Temné stíny* / *Dark Shadows*, 2012, Tim Burton/).

Daná práce je rozdělena do dvou částí, na metodologickou a analytickou. Metodologická část představuje vyhodnocení literatury a pramenů k předmětu práce. Hlavním metodologickým východiskem pro mou práci bude kniha *Stars* od Richarda Dyera, odkud budu čerpat jeho teoretické koncepty a budu je využívat ve své analýze proměny hvězdnosti Michelle Pfeiffer. Druhým zdrojem pro mě je *Female Celebrity and Ageing. Back to the Spotlight*, která byla editovaná Deborah Jermyn. Tato kniha se zabývá problematikou stárnutí u ženských herečkových hvězd, kdy dva články z této knihy se ukázaly pro mou práci být velmi užitečné. Analytická část dané práce je chronologická případová studie vývoje a proměny hvězdného obrazu Michelle Pfeiffer. Původně měla být analytická část rozdělena do dvou velkých kapitol, z nichž první by se věnovala počátkům hereččiny kariéry a rolím, které hrála v mladém věku, zatímco druhá kapitola by se zaměřila na změnu jejího hvězdného obrazu v důsledku stárnutí (původní varianta je uvedena v podkladu zadání diplomové práce). Jak však ukázal následující výzkum, je logičtější umístit kapitoly věnované filmům chronologicky a postupně. Proto bude analytická část chronologicky rozdělena na jednotlivé podkapitoly, které však nejsou věnované jen analýze samotných postav ztvárněných herečkou ve vybraných filmech. V souladu s Dyerovou metodou budou zohledněny také nefilmové materiály, které se rovněž podílejí na konstrukci hvězdného obrazu, a sice propagace, publicita, texty a komentáře. Analýza bude provedena na příkladech šesti snímků: *Zjizvená tvář* (*Scarface*, 1983, Briana De Palma), *Nebezpečné známosti* (*Dangerous Liaisons*, 1988, Stephen Frears), *Batman se vrací* (*Batman Returns*, 1992, Tim Burton), *Věk nevinnosti* (*The Age of Innocence*, 1993, Martin Scorsese), *Bílý oleandr* (*White Oleander*, 2002, Peter Kosminsky) a *Temné stíny* (*Dark Shadows*, 2012, Tim Burton). Kromě filmové analýzy diplomová práce zahrnuje analýzu mediálních zdrojů, ukazující proměnu hvězdného obrazu herečky během čtyř dekad. Cílem dané diplomové práce je analýza vývoje a hlavních rysů hvězdného obrazu Michelle Pfeiffer. Zmíněnými postupy je možné charakterizovat složky hvězdného obrazu Pfeiffer a zařadit je od začátku její herečkové kariéry až po její současný vývoj.

1. Vyhodnocení literatury a zdrojů

Bez ohledu na popularitu, hvězdný status a velké množství rolí nebyla hvězdnost Michelle Pfeiffer v akademickém prostředí příliš zkoumána. Herečka je považována za jednu z nejúspěšnějších filmových hvězd 80. a 90. let,³ ale například v knize *Pretty People* americké filmové badatelky Anny Everett o herečce není zmíněno ani slovo.⁴ V knize amerického profesora Roberta Eberweina *Acting for America*⁵ je herečka zmíněna pouze v několika málo odstavcích. Badatel zkrácené píše o jejích rolích, poté porovnává Michelle Pfeiffer a Meryl Streep, kde píše, že Pfeiffer se tradičně charakterizuje jako hezká a femininní, naopak od Streep, u které to není tak jednoznačné.⁶ Tento komentář je pro mě docela užitečný, protože ukazuje, že i v akademickém prostředí je hvězdnost Michelle Pfeiffer především všímána prizmatem její krásy a tradičního pojetí ženskosti.

Při psaní mé práce byly kromě odborné literatury využívány různé zdroje, ke kterým patří nejen vybrané filmy, ale i mediální zdroje, které zmiňuje Richard Dyer,⁷ či kniha *Stars*, která je základem mé metodologie. Avšak vzhledem k tomu, že přístup k většině rozhovorů a článků z 80. let je umožněn pouze v knihovnách v zahraničí (jelikož ne všechna média vytváří archivy na internetu), moje rešerše, které se týkaly mediálního obrazu herečky na začátku její kariéry, byly dost omezeny. Proto ve své práci často využívám informačních zdrojů z pozdější doby, které reflektují zmíněné období. Nejvíce užitečnými kategoriemi publikací jsou pro mě rozhovory (a talk-show – u kterých je jako jeden z největších plusů možnost vidět interakci herce, vedoucího a diváka), recenze na filmy a články, biografie herečky.

Rozhovory pomáhají dozvědět se více o hereččině povaze, jejích plánech, hereckých technikách, životě a charakteru. Všechno vyjmenované tvoří u diváka emocionálně blízký vztah s herečkou a ukazuje herečku nejen jako hvězdu, ale i jako

³ Michelle Pfeiffer – Biography. In: *Turner Classic Movies* [online]. 13.10.2020 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.tcm.com/tcmdb/person/151595%>

⁴ Kniha je částí sérií knih *Stars Decades: American culture/ American cinema*, každá, ze kterých je věnována nejpobulárnějším herečům konkrétní dekády. Kniha Anny Everett je věnovaná 90. letům.

⁵ Daná kniha je také součástí sérií už zmíněných knih *Stars Decades: American culture/ American cinema*, kniha Roberta Eberweina je věnovaná 80. letům.

⁶ EBERWEIN, Robert. *Acting for America, Movie Stars of the 1980s*. New Jersey: Rutgers University Press, 2010. s. 214. ISBN: 978-0-8135-4759-6

⁷ DYER, Richard, MCDONALD, Paul. *Stars*. 2nd ed. London: British Film Institute, 1998. ISBN 978-0-85170-643-6

obyčejného člověka, což je podle Dyera druhou stranou herecké hvězdnosti.⁸ Nejvíce užitečné jsou pro mě rozhovory ve velkých médiích, jako jsou například *Independent.ie*,⁹ *The New York Times*,¹⁰ *Interview*,¹¹ *Rolling Stones*¹² a další. Rozhovory v takových velkých médiích představují velmi užitečný zdroj informací vzhledem k propracovanosti kladených otázek. Kromě toho pomocí analýzy rozhovorů a talk-show je možnost vidět, jakými konkrétními způsoby (a otázky) se v médiích buduje hereččin hvězdný obraz.

Recenze k filmům jsem rozdělila do dvou kategorií. První jsou „odborné“ recenze respektovaných filmových kritiků, jejichž postřehy jsou cenným materiálem pro mou práci, jelikož tito autoři jsou odborníky ve filmové analýze. Mezi ně patří například Roger Ebert,¹³ filmový kritik, který dlouhodobě působil v *Chicago Sun-Times*, Richard Corliss z *Time Magazine*,¹⁴ a mnoho dalších, kteří jsou zástupci jiných respektovaných medií. Druhou kategorií recenzí pro mě jsou recenze diváků na portálech jako IMDb, ČSFD nebo KinoPoisk, anebo komentáře na YouTube, internetovém serveru pro sdílení souborů. Zaprvé se pomocí daných recenzí a komentářů dá zjistit, jaký vztah má masový divák k herečce, a za druhé, jak účast herečky v daném filmu ovlivňuje jeho hodnocení.

Biografické články jsou nejvíce představeny v populárních časopisech a bulváru, jako například článek „The Unstoppable Michelle Pfeiffer“ z časopisu *People*.¹⁵ Článek představuje zkrácený popis biografie herečky, odkud se ale dají čerpat zajímavá fakta z jejího života, například o jejím dětství. Avšak nejvíce

⁸ DYER, Richard, MCDONALD, Paul. *Stars*, s. 43.

⁹Michelle Pfeiffer: The former beauty queen is back after a five-year break In: *Irish Independent* [online]. 16.07.2007 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.independent.ie/entertainment/movies/michelle-pfeiffer-the-former-beauty-queen-is-back-after-a-five-year-break-26438605.html>

¹⁰ RYZIK, Melena. Michelle Pfeiffer: 'I'm Always Afraid of Failing'. In: *The New York Times* [online]. 2.11. 2017. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2017/11/02/movies/michelle-pfeiffer-murder-on-the-orient-express-mother.html>

¹¹ STONE Peter; KELSEY, Colleen. New Again: Michelle Pfeiffer. In: *Interview* [online]. 9.5.2012 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.interviewmagazine.com/film/new-again-michelle-pfeiffer#_

¹² HIRSHEY, Gerri. Michelle Pfeiffer: The Bat's Meow. In: *Rolling Stone* [online]. 3.11.1992 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.rollingstone.com/movies/movie-news/michelle-pfeiffer-the-bats-meow-185983/>

¹³ EBERT, Roger. The Witches of Eastwick. In: *RogerEbert.com* [online]. 3.11.1992 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.rogerebert.com/reviews/the-witches-of-eastwick-1987>

¹⁴ CORLISS, Richard. Say Good Night to the Bad Guy. In: *TIME*. [online]. 5.12.1983 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20071022232016/http://www.time.com/time/magazine/article/0,9171,951028-2,00.html>

¹⁵ The Unstoppable Michelle Pfeiffer. In: *People*. [online]. 10.06.1999 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://people.com/archive/cover-story-the-unstoppable-michelle-pfeiffer-vol-51-no-17/>

cennými zdroji jsou pro mě biografické články psané primárně filmovými kritiky. Například už zmíněný Richard Corliss se ve svém článku „California Dream: Michelle Pfeiffer” zabývá původem herečky a tvrdí, že její herecký typ (jmenovitě její role na začátku kariéry včetně Scarface) představuje stereotypní kalifornskou krásku (hezkou a žijící ze dne na den) právě kvůli tomu, že pochází z Orange County.¹⁶

Vzhledem k tomu, že jedním z hlavních témat mé práce je mediální odraz procesu stárnutí herečky, důležitým zdrojem společenského názoru na proměňující se hereččin zevnějšek je bulvár a dámské časopisy. Názvy článků, zabývajících se tímto tématem, mluví samy za sebe: „This is Michelle Pfeiffer's healthy diet to look great at 61”;¹⁷ „Michelle Pfeiffer Openly Talk Plastic Surgery”;¹⁸ anebo „Clean Beauty Queen Michelle Pfeiffer, 63, Spills 7 Beauty Secrets.”¹⁹

Stejně důležitým zdrojem informací jsou módní časopisy. Podle Dyera hereččin hvězdný obraz často zahrnuje obraz módní ikony,²⁰ a to je případ Michelle Pfeiffer.

Posledním informačním zdrojem pro mě jsou distribuční výsledky snímků, ve kterých herečka zahrála, jelikož pomocí tohoto nástroje se dá zjistit, jestli účast herečky ve filmu ovlivnila jeho tržbu. Na konci práci je umístěna tabulka s výsledky box office²¹ a s výsledky box office s přepočtem inflace na rok 2022²² (rok napsání dané práce). Na základě těchto údajů byl vytvořen graf znázorňující tržby filmů s Michelle Pfeiffer za posledních 40 let.²³ Pomocí tohoto grafu budu schopna

¹⁶ CORLISS, Richard. California Dream: Michelle Pfeiffer. In: *FilmComment* [online]. 2.04.1985 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.proquest.com/docview/210265254?fromopenview=true&pq-origsite=gscholar>

¹⁷ CONNELLY, Nick. This is Michelle Pfeiffer's healthy diet to look great at 61. In: *KOKO* [online]. 15.07.2020 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://koko.news/eat/This-is-Michelle-Pfeiffers-healthy-diet-to-look-great-at-61-20200714-0012.html>

¹⁸ Michelle Pfeiffer Openly Talk Plastic Surgery. In: *Celebrity Plastic Surgery*. [online]. 06.12.2012 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://brucejennerplasticsurgery.com/michelle-pfeiffer-plastic-surgery/>

¹⁹ SHATZMAN, Celia. Clean Beauty Queen Michelle Pfeiffer, 63, Spills 7 Beauty Secrets. In: *Women's Health*. [online]. 05.07.2021 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.womenshealthmag.com/beauty/a36745228/michelle-pfeiffer-skincare/>

²⁰ DYER, Richard, MCDONALD, Paul. *Stars*, s. 14.

²¹ Čísla tržeb jsou brány z webstranky Box Office Mojo: In: *Box Office Mojo* [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://www.boxofficemojo.com/>

²² Kalkulace jsou provedeny pomocí danho kalkulatoru: In: *Currency Converter* [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://fxtop.com/>

²³ Konkrétně za posledních 38 let. Výchozím bodem tabulky byla Pomáda 2 (1982) (protože to byl první film, ve kterém Pfeiffer hrála hlavní roli), posledním byl Francouzský expres (2020), který je v současnosti na Wikipedii a IMDB.com uveden jako její poslední celovečerní film.

analyzovat čtyři desetiletí herecké kariéry Pfeiffer a určit nejúspěšnější období v její kariéře.

2. Metodologie

Pro analýzu hvězdného obrazu budu používat metodologický přístup z knihy *Stars* od Richarda Dyera, kterému se budu postupně věnovat v následujících odstavcích.

Za zakladatele Star studies je považován britský teoretik Richard Dyer, jehož kniha *Stars* z roku 1979 se stala průlomovou publikací v tomto oboru. Teoretik vnímá pojem star jako křížení tří prolínajících se oblastí: jako sociální fenomén, jako obraz a jako znak. Zatímco první a třetí oblast na pojem nahlíží ze sociologického hlediska, druhá oblast na něj nahlíží ze sémiotického hlediska.²⁴ Ze sociologického hlediska jsou hvězdy pozoruhodným, vlivným a sociálním fenoménem, jsou aspektem filmové „industriální“ přírody. Jinými slovy, film je podle něj hodnotný pouze tehdy, pokud se v něm objevují hvězdy.²⁵ Sémiotický přístup problematiku vnímá obráceně – hvězdy jsou význačné, protože hrají ve filmech a jsou tak součástí toho, jakým způsobem film působí.²⁶

Pro mou metodologii není podstatné se dopodrobna věnovat celé Dyerově knize. Proto budu se snažit soustředit pouze na ty fragmenty jeho teorie, které pro mě představují praktický užitek.²⁷

Jedna z prvních otázek, kterou si autor ve své publikaci klade, je spojena se vznikem hvězd. Především je vznik hereckého obrazu spojen s přáními a očekáváním diváků, ale i s komerční stránkou filmového studia. Dyer označuje hvězdy jako hlavní ekonomický element filmové výroby, jelikož: a) hvězdy reprezentují formu kapitálu, který je majetkem studia, b) hvězdy jsou investicí, jelikož jsou garancí zisku, c) hvězdy jsou největší částí filmového budgetu, d) hvězdy prodávají film, organizují trh.²⁸ Zde se dá položit otázka, jestli je možné na příkladě konkrétní herecké hvězdy zjistit, jak její účast ovlivnila zisk konkrétního filmu. Velký zisk je totožný úspěchu u diváku, který slouží garanci hvězdného statusu herce/herečky. Velká část úspěchu

²⁴ DYER, Richard, MCDONALD, Paul. *Stars*, s. 1.

²⁵ Tamtéž.

²⁶ DYER, Richard, MCDONALD, Paul. *Stars*, s. 1.

²⁷ Například, pro mou metodologie není relevantní zmiňovat typologizaci mužských charakterů, kterým Dyer ve své knize se věnuje docela velkou mírou pozornosti, vzhledem k tomu, že objektem mého výzkumu je žena.

²⁸ DYER, Richard, MCDONALD, Paul. *Stars*, s. 11.

hvězdného obrazu spočívá v manipulaci trhu a v manipulaci reklamy, která je úzce spojená s propagací účinkující hvězdy.

Za další druh manipulace Dyer označuje módu. Módu můžeme chápat ve dvou smyslech: módu na konkrétního herce nebo herečku, či módu jako funkci reprezentující normy krásy ve společnosti.²⁹ Ve filmovém světě je móda především svázaná s herečkami, či hvězdní obraz často zahrnuje obraz módní ikony.³⁰ Styl oblečení se stává centrem diskuse v časopisech a příkladem pro napodobovatele. Proto vzhledem k tomu, jak velký vliv móda má na hvězdnost, je relevantní zkoumat roli módy v budování hereckého obrazu ženské hvězdy.

Důležitou otázkou pro budování hereckého obrazu zůstává otázka aktivity diváka, tedy zda jsou aktivními spolupracovníky na vzniku hereckého obrazu, nebo jsou jen pasivními konzumenty. Existují případy, kdy bez ohledu na všechny filmařské a producentské úsilí diváci novou filmovou hvězdu nepřijímali. Spousta hvězd ve své kariéře také zažila výkyvy.

Ve *Stars* Dyer pracuje s kategoriemi herecko-diváckých vztahů amerického teoretika Andrew Tudora. Tudor dělí vztahy mezi herci a diváky do 4 kategorií: emocionálně blízký vztah (běžný a nejrozšířenější druh vztahu), sebe-identifikace (divák ztotožňuje sebe se situací či postavou), imitace (hvězda jako vzor pro mladé diváky) a projekce (vyhrocená imitace, divák kopíruje už nejen styl oblékání, ale také povahu myšlení nebo životní styl).³¹ Na základě kategorizace dle Tudora se dá se říct, že role diváka je ve vytváření hvězdy docela omezená. Tyto kategorie vysvětlují, jak divák vnímá herecké obrazy, ale otázka, proč se a jak se tyto obrazy transformují do dané podoby, zůstává otevřenou. Vztahy mezi konzumenty filmového průmyslu a produkčními faktory se nedají popsat jinak než jako nabídka hereckých hvězd, kde se preferenčním kritériem stává výběr diváka.

Další z konceptů knihy Dyera představuje hvězdy jako obrazy (stars as images). Dyer nemá na mysli pod tímto pojmem pouze vizuální znaky, ale komplexní složku z výtvarných, vizuálních a mluvených znaků. Tyto znaky nefungují pouze

²⁹ Tamtéž, s. 14.

³⁰ Ze starších příkladů Audrey Hepburn anebo Grace Kelly, z modernějších příkladů můžu uvést Keiru Knightley, Saru Jessicu Parker or Zendayi

³¹ DYER, Richard, MCDONALD, Paul. *Stars*, s. 18.

ve filmech, ale také v jiných mediálních oblastech. Tento fenomén Dyer charakterizuje jako „obraz o slávě“ (stars as stars).³² Obrazem, relevantním pro všechny, je pro něj obraz amerického snu, tvořený těmi touhami konzumu a úspěchu, do kterého pronikají lidské pudy, které jsou spojené s neúspěchem.

Jelikož filmový svět se sám jeví jako americký sen. V tomto ideálním světě musí žít ideální bohové a bohyně, nejlepší představitelé lidstva. Dříve byly filmové hvězdy vnímány často jako vzory ideálu a ideálních způsobů jednání. Kvůli realismu a rostoucímu počtu sociálních témat v Hollywoodu se toto vnímání změnilo. Z bohů a bohyň se stali obyčejní lidé, kteří ztratili část svého božského appealu a teď ztělesňují typické způsoby chování.

Jelikož herci hrají postavy, které reprezentují obyčejné lidi, promítají se do nich představy o tom, jací by měli lidé být nebo jak by se měli chovat, ale zároveň jsou herci obyčejnými lidmi. Tento paradox je podle Dyera jedním z hlavních paradoxů slávy. Tento paradox funguje pro obě strany, stejně pro herečky i pro herce. Herečky jsou pro diváka však často více přitažlivé, jelikož jsou více sexualizované. Hereččina osobnost v sobě spojuje protipóly: musí být sexuálně přitažlivá a obyčejná zároveň.

Nejde však říct, že se ztrátou své „božské“ části herecké hvězdy ztrácí patřičnost k určité kategorii hereckého obrazu. Jinými slovy, různým hereckým hvězdám lze přiřadit určitý herecký typ. Podkapitola, která je věnována této otázce (Stars as types), tvoří velkou část Dyerovy knihy. To, co tvoří samou specifičnost hvězd, může být jejich vlastní patřičnost ke konkrétnímu sociálnímu typu. Dyer pracuje s konceptem O. E. Klappa, který definuje sociální typ jako sdílenou a lehce pochopitelnou kolektivní normu toho, jací lidé jsou.³³ Jediným ženským hereckým typem u Klappa je pin-up girl (místo tohoto názvu Dyer nabízí název glamour girl, tedy ženský typ založený na sexualizaci, příkladem je Marilyn Monroe).³⁴ Kategorizaci Klappa Dyer doplňuje jiným ženským typem jako the independent

³² Tamtéž, s. 35.

³³ Dyer dopodrobna rozebírá Klappovou typologii, akcentuje svou pozornost na její problémy, jakož jsou špatně formulovaná metodologie nebo důraz na bílé heterosexuální muže ze střední třídy. Klasifikace mužských postav pro moje téma není užitečná, proto se budu věnovat pozornost jen ženským postavám.

³⁴ DYER, Richard, MCDONALD, Paul. *Stars*, s. 50.

woman (typ nezávislé ženy, například herečky 30. let, Joan Crawford, Katherine Hepburn a další).³⁵

Zmíněné herečky ztvárňují určité sociální typy, ale hvězdný obraz je otázkou mnohem komplexnější než typologie. Hlavním specifikem, kterým se tvoří hvězdný obraz, jsou mediální texty. Mediální texty jsou jednou z hlavních analytických metod Dyera, kterou operuje ve svém výzkumu. Dyer dělí mediální texty do 4 kategorií: propagace, publicita, filmy, kritika a komentáře.³⁶

Pojem propagace zahrnuje texty, které vznikly při budování hereckého obrazu.³⁷ Do těchto textů patří materiály týkající se přímo hvězdného obrazu, jakožto účast v talk-show anebo focení pro časopisy, ale také materiály přímo propagující účast hvězdy v daném snímku (billboardy, trailery atd.).³⁸

Termín publicita obsahuje to, co tisk o hvězdě objeví sám, nebo co hvězda sdělí o svém osobním životě.³⁹ Publicita má velký vliv na autenticitu hvězdy, na to, jak se v hvězdném obrazu projevuje obyčejný člověk.

Film zahrnuje filmovou prezentaci hvězdy. Důležitým Dyerovým konceptem je „star vehicle“, který označuje film postavený kolem jedné konkrétní herecké hvězdy (situace, kdy scénář a role jsou psané speciálně pro ni).⁴⁰

Poslední skupinou jsou mediální kritika a komentáře. Do této skupiny Dyer řadí všechno, co bylo napsáno o samotných hvězdách, nejen filmovými kritiky, ale také diváky.⁴¹ Dohromady jejich názory formulují veřejné mínění o dané hvězdě. Sem patří recenze, komentáře na sociálních sítích, knihy o filmech a filmovém průmyslu. Také sem patří nekrology a všechny materiály, které byly napsány po smrti filmové hvězdy.

Podle Dyera je herecký obraz strukturovanou polysémií. Ta se dá definovat jako vícenásobné významy a účinky obrazu hvězdy, jejichž počet je však konečný.⁴²

³⁵ Tamtéž, s. 54.

³⁶ Tamtéž, s. 60.

³⁷ Tamtéž.

³⁸ Tamtéž.

³⁹ Tamtéž, s. 61.

⁴⁰ Tamtéž, s. 61.

⁴¹ DYER, Richard, MCDONALD, Paul. *Stars*, s. 62.

⁴² Tamtéž, s. 63.

Množství významů je ohraničeno množstvím přístupných textů. Tyto jednotlivé prvky se mohou navzájem podporovat nebo protirečit. V tomto případě se herecký obraz snaží tyto rozdíly mezi prvky překonat či urovnat nebo udržovat v napětí. Herecký obraz se časově může měnit nebo naopak zůstat stejným v průběhu celé herecké kariéry.

V poslední části své knihy se Dyer z několika hledisek zabývá otázkou funkce hvězd v samotných filmech. Nejdůležitějším bude asi to, jak herec dokáže vytvořit svůj obraz. Dá se říct, že postava, kterou tvoří herec ve filmu, je konstruktem vytvořeným několika znaky, které jsou ve filmu, anebo mimo něj.

Prvním ze znaků Dyer definuje předchozí diváckou zkušenost, která je spojena s očekáváním v rovině příběhu, hereckého obsazení, propagaci (billboardy a časopisy), žánru/hvězdy či kritikou (diváci získávají informace z recenzí).

Jméno postavy říká divákovi něco o jejím původu a osobních rysech. Je důležité, že na rozdíl od divadla či literatury si diváci jméno postavy z filmu pamatují hůře a často jmenují konkrétní postavu jménem herce, který roli ztvárnil. Jméno herce v tomto případě nese určité významy, které můžeme analyzovat stejně jako jméno samotné postavy. Vzhled postavy naznačuje její osobnost popsanou na základě kulturních protikladů (např. mladý vs. starý). Do kategorií vzhledu patří fyziognomie, oblečení atd. Objektívními korelátory jsou předměty, zvířata či prostředí, se kterými se postava kontaktuje nejvíc. Přičemž způsoby, kterými postava spolupůsobí s těmito objekty, mohou divákovi charakterizovat či vysvětlit její duševní stav. Řeč postavy spojuje zaprvé to, co postava říká, zadruhé to, jakým způsobem to postava říká. Její charakter může být naznačený přímo (tím, co postava říká o sobě sama), nebo nepřímou (jakým způsobem se postava vyjadřuje). Řeč jiných postav zahrnuje to, co o konkrétní postavě říkají ostatní postavy. Gesta se dají rozlišovat na formální a neformální. Formální gesta jsou univerzální a jsou založená na společenských pravidlech. Neformální gesta nejsou společenská a jsou spojená s vnitřním projevem postavy a individuálním projevem samotné hvězdy. Jednání označuje, co postava ztvárňuje v příběhu, podporuje děj a posouvá ho dopředu. Struktura filmu se týká jeho narativu. Ale rozpornou otázkou je otázka vztahu mezi strukturou a postavou: zda je samotná postava funkcí struktury a požadavkem děje, nebo zda struktura vychází z postavy, která žije vlastním životem. Posledním termínem Dyer je

mizanscéna, která v sobě zahrnuje všechny filmové prostředky: barvení, svícení, umístění herce v prostoru.

Hvězdný obraz je při konstrukci postav používán třemi způsoby: vhodným využitím, nevhodným využitím a selektivním využitím. Selektivním využitím je situace, kde jsou ze strukturované polysémií vybrané pouze určité významy a ostatní jsou ignorovány. Vhodným využitím je situace, ve které hvězdný obraz přímo odpovídá povaze samotné postavy. V tomto případě se jedná o adaptaci (herecké obsazení je spojené se známými postavami), či o postavě napsané přímo pro konkrétní hereckou hvězdu. Nevhodné či problematické využití je tehdy, kdy herecký obraz nejde ztotožnit s vybranou hereckou hvězdu. Často jde o tzv. miscasting, tedy obsazení nějaké role hvězdu, které tato role neseďí.

Posledním problémem, kterým se Dyer ve své knize zabývá, je otázka autorství. Jinými slovy, zda můžeme hereckou hvězdu také označit za jednoho z autorů filmu. Tento problém řeší z pozice herce, pozice spolupráce herce a autorů, jelikož kromě samotného herectví, herec také může ovlivnit film jako producent, scenárista nebo režisér. Někteří z herců mají vliv na umělecké rozhodnutí ve filmu: na castingu, scénáři atd. Přínos hvězdy do tvůrčího procesu je v tomto případě zjevný. Z jiného pohledu je herec „látkou“, kterou režisér využívá ve prospěch filmu. Herec je stejným filmovým materiálem jako světlo, kamera či scénář, se kterými se dá pracovat různým způsobem.

3. Stárnutí a ženské hvězdy

V současné době se zdá, že se věkové hranice rozšiřují. Říká se, že čtyřicátiny jsou nové třicátiny, a že padesátiny jsou nové čtyřicátiny. Především je to dáno tím, že délka života se prodloužila. Starší žena, která chodí na rande a zabývá se cestováním a kariérou, je vzorkem, který aktivně prosazují velké firmy, zejména ty, které se zabývají kosmetickými produkty. Pro reklamní kampaně na své kosmetické produkty využívají služby hereckých hvězd, jejichž lifestyle a vzhled má u potenciálních zákazníků vzbuzovat myšlenku, že věk je pouze číslem.

Bez ohledu na to, že tendence nového vnímání stárnutí existuje, pokračuje ve společnosti strach ze stárnutí, zejména ženského stárnutí. V konzervativním společenském vědomí přežívá stereotypní obraz „odporné staré ženy“.⁴³ S tím celkově souvisí problém ageismu a, jmenovitě, problém ageismu ve filmové industrii, který je aktuální pro téma mé diplomové práce. Kvůli převládajícím společenským stereotypům kariéra hereček starších třiceti let často upadá, zatímco kariéra jejich mužských kolegů je na vzestupu. Například časopis *Time* v roce 2015 provedl studii, která zjistila, že na začátku kariéry dostávají ženy více filmových rolí než muži.⁴⁴ Po třicítce se tento trend prudce obrací, protože muži dostávají stále více rolí až do 46 let, zatímco ženy jich dostávají stále méně.⁴⁵

Témata ageismu a ageismu ve filmu jsou zajímavým polem bádání také proto, to téma je poměrně málo zkoumáno. Určitý zájem k ageismu mezi badatele se projevil až v poslední dobu, s příchodem čtvrté feministické vlny.⁴⁶ Především v Americe bylo vydáno několika různých studií, spojených jedním tématem. Jednou z aktuálních knih na téma ageismu ve filmu je *Female Celebrity and Ageing. Back to the Spotlight*, kterou publikovala Deborah Jermyn v roce 2014. Kniha zahrnuje 10 článků od několika autorů, které se věnují tématu ženských celebrit a jejich stárnutí. Z této knihy pro mou práci jsou relevantní dva články, kterým se budu věnovat dál. Prvním článkem je „Channel hopping: Charlotte Rampling in French cinema of early 2000s“ od Williama Browna, který se zabývá starší hereckou kariérou Rampling

⁴³ JERMYN, Deborah. *Female Celebrity and Ageing. Back in the Spotlight*. London: Routledge, 2013, s. 5. ISBN 9780415832366

⁴⁴ WILSON, Chris. This Chart Shows Hollywood's Glaring Gender Gap. In: *TIME* [online]. 06.10.2015 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://time.com/4062700/hollywood-gender-gap/>

⁴⁵ Tamtéž.

⁴⁶ Druhá a třetí vlna feministického hnutí se ve svých badáních zabývají společenským vlivem na mladé ženy, nikoli na staré. Zdroj: JERMYN, Deborah. *Female Celebrity and Ageing. Back in the Spotlight*. s. 4

(jmenovitě se zabývá snímky, které byly natočeny v letech 2000–2005), ale obsahuje v sobě několik bodů, které jsou pro mou práci velmi užitečné.

William Brown ve svém článku (s oporou o jiných autorů jako Ginette Vincendeau a Guy Austin) analyzuje hvězdný obraz Rampling, skládající se ze čtyř bodů: její gender, její národnost, transnacionální povaha její práce (tento aspekt analýzy Brown není relevantní k tématu mé práce, jelikož Pfeiffer je americkou herečkou, která během své kariéry pracuje jen v Hollywoodu a skoro jen s americkými režiséry), a hereččin věk.

Kromě zřejmě důležitých aspektů jako jsou gender a věk, jiným velmi důležitým aspektem je pro mě národnost, jelikož jak píše Brown (a opakuje myšlenku Ginette Vincendeau): „herecké hvězdy jsou zatěžované břemenem národní identity.“⁴⁷ Tuto myšlenku posiluje teze Pam Cook, která tvrdí, že: „podstatou ženské hvězdy je ztělesnění národního ideálu jako utopické touhy národní kultury, i v tom případě, jestli se hvězda přidělené roli brání“.⁴⁸

V rámci mé diplomové práce budu využívat americké mediální zdroje a budu se opírat o americké národní hodnoty, mezi kterými má mimořádné místo rodina.⁴⁹ Proto je starší herečka nejspíš viděna jako matka a manželka.⁵⁰ Avšak určitě je to dáno nejen sociálním tlakem, ale i samotným hereckým rozhodnutím, jaké role vybírat. Michelle Pfeiffer ve svých rozhovorech často zmiňuje, že je pro ni na prvním místě rodina a děti.⁵¹ Dokonce kvůli nim měla ve své kariéře pětiletou pauzu.⁵² Takže otázkou, kterou si zde kladu pro následující analýzu, je to, zda její rodinné vztahy a fakt, že je matkou, ovlivňuje i její kariéru, kde v dospělém věku většinou ztvárňuje roli matky?

Druhým pro mě důležitým tématem, kterého se Brown ve svém článku dotýká, je změna sexuality herečky v návaznosti na její věk. Podle autora (který zase cituje Ginette Vincendeau) je ženská hvězda zavřená v patriarchálním systému, kde

⁴⁷ JERMYN, Deborah. *Female Celebrity and Aging. Back in the Spotlight*. s. 55.

⁴⁸ Tamtéž.

⁴⁹ Traditional American Nuclear Family. In: *Bright Hub Education* [online]. 08.08.2011 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.brighthubeducation.com/social-studies-help/122761-changes-in-the-american-nuclear-family/>

⁵⁰ JERMYN, Deborah. *Female Celebrity and Aging. Back in the Spotlight*. s. 16.

⁵¹ Michelle Pfeiffer's Eternal Beauty. In: *CBS News*. [online]. 04.10.2007 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.cbsnews.com/news/michelle-pfeiffers-eternal-beauty/>

⁵² Tamtéž.

je objektem mužského upřeného pohledu.⁵³ Ale pokud je herečka staršího věku, její pasivita jako objektu mužské touhy se stává v rozporu s její rolí aktivního subjektu.⁵⁴ Je obecně považováno, že žena, která je starší reprodukčního věku, už není sexuálně přitažlivá. Jelikož „starší“ herečky jsou od objektivizace mužského pohledu „svobodné“ (narozdíl od mladých hereček, které jsou přitažlivé), občas se dá všimnout pozitivní tendence, že i starší žena může být přitažlivá, což velmi proměňuje normy mainstreamu s dominantní patriarchální kulturou a orientovaným systémem na mládí.⁵⁵ Proto hraje sexualita centrální roli v prezentaci starších žen, jejichž těla zůstávají viditelná a objektem mužské touhy, ačkoliv to docela problematičtěji naznačuje něco jako smířené přijetí filmu jako patriarchálního systému touhy.⁵⁶

Aspekt sexuality je pro mou práci velmi důležitý, jelikož bez ohledu na to, že ve starší fázi herecké kariéry Michelle Pfeiffer hraje převážně roli matek, jedna komponent zůstává skoro všude stejná, a to je její sexualita, která tvoří důležitou část hereckého obrazu od začátku její kariéry. Její sexualita se dříve, ale i teď, nejvíce projevuje ve stylu líčení a kostýmů. Proto v analýze jejího obrazu v uvedených filmech se budu především věnovat těmto aspektům její zevnějšku.

Druhým důležitým článkem v knize Debory Jermyn se pro mě stal „Nothing less than perfect: female celebrity, ageing and hyper-scrutiny in the gossip industry“ od Kirsty Fairclough, která ve svém článku analyzuje, jak a proč se zevnějšek stárnoucích hereček stává hlavním tématem společenských rubrik v bulvárních časopisech a blozích, kde herečky jsou prezentovány jako atraktivní a vhodné, anebo jako monstrózní a žalostné. Jelikož se autorka ve svém článku zabývá ženskými hereckými hvězdami, důležitou roli v kontextu analýzy bulvárního tisku pro ni hraje proces stárnutí: „Je několik kategorií aktivit, které jsou spojené s ženstvím a kterými jsou obklopené ženské celebrity: mateřství, obraz těla, plastická chirurgie, sňatek a stárnutí.“⁵⁷ Autorka rozlišuje několik variant stárnutí celebrit, ale nejvíce pozornosti věnuje takzvané kultuře „nestárnoucích“, hereček, či lifestyle a aktivní přizpůsobení se mládí – snaží se vytvořit idealistický obraz stárnutí. Moderní tendenci na sexuální objektivizaci starších žen je obráceně spojená s jejich touhou nevy padat na svůj

⁵³ JERMYN, Deborah. *Female Celebrity and Ageing. Back in the Spotlight.* s. 57.

⁵⁴ Tamtéž.

⁵⁵ Tamtéž, s. 58.

⁵⁶ Tamtéž.

⁵⁷ JERMYN, Deborah. *Female Celebrity and Ageing. Back in the Spotlight.* s. 103.

skutečný věk a ztvárňovat obraz sexuální ženy středního věku. Jinými slovy s rostoucími tendencemi ženám už není „povoleno“ stárnout přirozeně.⁵⁸

Autorka ve svém článku nabízí velmi užitečnou typologii celebrit v návaznosti na to, jak na ně reagují v bulvárním tisku, jmenovitě na stránkách zabývajících se zevnějškem hvězd. Autorka rozděluje stárnoucí celebrity na 3 kategorie: příšerné (the gruesome), zoufalé (the desperate) a schválené (the sanctioned). V první kategorii celebrit jsou kritizované nejvíce za jejich „strašidelný a morbidní vzhled“ a nadměrné použití plastické chirurgie. Do druhé kategorie nejčastěji patří herečky nad 40 let s úspěšnou hereckou kariérou, které jsou ale kritizovány pro jejich snahu „zastavit vliv času“ a získat zpět vzhled z dob úspěchů, nedokážou se vnitřně srovnat se stárnutím. Do třetí kategorie patří hvězdy, které jsou považované za krásné a použití plastické chirurgie je vhodné.

Důvod, proč jsem zaměřila svou pozornost na tuto typologii, je, že dle mého názoru je velmi užitečná. I vzhledem k tomu, že v bulvárním tisku kolem Michelle Pfeiffer mají spekulace stejný charakter (co se týká jejího vzhledu a použití plastické chirurgie), bude užitečné analyzovat fenomén její zmínky v bulvárním tisku na základě typologie a kritérií, které nabídla ve svém článku Kirsty Fairclough.

V závěru této kapitoly je nutné uvést hlavní analytické nástroje, které budou v této práci použity. Hlavními zdroji pro tuto práci jsou mediální texty, o nichž Dyer píše, tj. propagace, publicita, filmy, kritika a komentáře. Z popsaného článku Williama Browna vyvodím tři hlavní body, na jejichž základě Brown provádí svou analýzu (nejdůležitější z nich pro danou práci je jednoznačně věk). Z druhého popisovaného článku od Kirsty Fairclough si vypůjčím typologii hodnocení stárnutí celebrit v návaznosti na to, jak na ně reagují v bulvárním tisku.

⁵⁸ Tamtéž, s. 105.

4. Analytická část

4.1. „California Dream Girl”. Začátek kariéry

První kapitola mé diplomové práce se bude věnovat začátku herečiny kariéry a jejím prvním rolím, kde je již možné vysledovat jednu z hlavních složek jejího hvězdného obrazu: hereččin vzhled. Filmový kritik Richard Corliss začíná svůj článek věnovaný Michelle Pfeiffer takovými slovy: „Na první pohled (ona) je neuvěřitelně ohromující. Kalifornská blondýnka: pečlivě neudržované vlasy, blátivě modré oči, evropské lícni kosti v závorce amerického nosu, rty plné odpovědí, výrazná brada, dlouhý krk, upravená postava s překvapením smyslnosti tu a tam, boky chlapce sportovce, nohy, které se táhnou až k zemi. Nádherná dívka.“ O tom, že je hezká, Pfeiffer ve svém dětství nevěděla, ale například její sestra Dedee v jednom rozhovoru popisovala Michelle Pfeiffer jako „nejhezčí z jejich rodiny“.⁵⁹ Za svůj atraktivní zevnějšek může být herečka vděčná díky kombinaci různých národností. Ze strany otce herečka má velšské, francouzské, irské a německé kořeny, ze strany matky má pak kořeny švýcarské, německé a švédské.⁶⁰

Po ukončení střední školy Pfeiffer plánovala kariéru soudní stenografky,⁶¹ ale rok 1978 její plány úplně proměnil. Budoucí herečka vyhrála konkurz „Miss Orange“ a získala 6. místo v konkurzu „Miss California“.⁶² Velký úspěch na těchto konkurzech pobídnul Michelle najít si agenta a zkusit uspět na hereckém konkurzu.

⁵⁹ The Unstoppable Michelle Pfeiffer. In: *People*. [online]. 10.06.1999 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://people.com/archive/cover-story-the-unstoppable-michelle-pfeiffer-vol-51-no-17/>

⁶⁰ WENN. Pfeiffer: 'I'm A Multi-Cultural Mutt'. In: *Contact Music* [online]. 01.02.2008 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.contactmusic.com/michelle-pfeiffer/news/pfeiffer-im-a-multi-cultural-mutt_1058208

⁶¹ Michelle Pfeiffer biography. In: *Hello! Magazine* [online]. 05.06.2011 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.hellomagazine.com/profiles/michelle-pfeiffer/>

⁶² Burbank Gal is Chosen as State Titlist. In: *Merced-Sun Star* [online]. 18.07.2011 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://news.google.com/newspapers?id=zDZcAAAAIBAJ&dq=michelle-pfeiffer&pg=5187%2C2637035>

Obr. 1 Screenshot z videozáznamu konkurzu „Miss California“

Herecký debut dvacetileté herečky byl v jedné epizodě televizního seriálu *Ostrov šílených fantazií* (*Fantasy Island*, 1977–1984). Dál následovaly malé role v televizních seriálech jako *Delta House* (1979), *CHiPS* (1979) a *Enos* (1980). Ve všech zmíněných seriálech herečka měla skoro stejnou roli atraktivní dívky v minisukni, objektu touhy hlavních postav. Dokonce i samotné jméno postavy, kterou Michelle ztvárnila ve seriálu *Delta House*, *Bombshell* (Sexbomba)⁶³, říká všechno o její prvních rolích v televizní produkci.

Mladá herečka se snažila dostat i do filmové produkce. První role se dočkala v televizním filmu *The Solitary Man* (1979), kde se její postava dá opět popsat jen jako mladá a atraktivní. Herečka pokračovala ve hraní vedlejších rolí milenek a atraktivních spolužaček v takových snímcích jako *The Hollywood Knights* (1980) nebo *Charlie Chan and the Curse of the Dragon Queen* (1981). Svou kariéru herečka posouvala i přes reklamu. Objevila se v reklamě mýdla Lux.⁶⁴ O svých prvních rolích sama Pfeiffer říká: „Potřebovala jsem se naučit hrát, ale zatím jsem hrála pouze barbíny a role jsem dostávala jen kvůli svému zevnějšku.“⁶⁵

⁶³ In: *imdb.com* [online]. [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: https://www.imdb.com/title/tt0078597/?ref_=nm_flmg_act_67

⁶⁴ Michelle Pfeiffer - LUX Soap (1979) TV Commercial. In: *YouTube* [online] [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=XoI6GSVsbg4>

⁶⁵ EGAN, Tim. Michelle Pfeiffer, Sensuous to Sensible. In: *The New York Times* [online]. 06.08.1995 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/1995/08/06/movies/michelle-pfeiffer-sensuous-to-sensible.html?pagewanted=4&src=pm>

V roce 1982 herečka dostala svou první hlavní roli v celovečerním filmu. Z *Pomády 2* (*Grease 2*, Patricia Birch, 1982), sequelu úspěšného muzikálu, se stal velký propadák, který málem kariéru mladé herečky zničil. Ve filmu herečka ztvárnila roli Stefanie, leadera holčičího gangu T-Birds a hlavní školní krásky, která je zamilovaná do tajemného motorkáře. Jelikož herečka ztvárnila hlavní roli, dostala čestné místo i v propagačních materiálech. Na plakátech se objevuje spolu se svým filmovým partnerem Maxwelllem Caulfieldem. Na plakátech nejsou jejich jména, jen název snímku a jeho slogan: *The music and feeling go on forever*. Jsou to jen mladé, sympatické, pro diváka neznámé tváře, které lákají na snímek se známým názvem. Na plakátu je Michelle oblečená v růžové bundě, která ladí k barvě jejích vlasů, a tak napodobuje panenku Barbie.

Obr. 2 Oficiální plakát k *Pomádě 2*

Jak už předtím bylo řečeno, z filmu se stal propadák, ale jednou věcí, která si zasloužila pochvalu u filmových kritiků, byl herecký výkon Michelle Pfeiffer. V *The New York Times* ji pojmenovali jako jediné, co se zlepšilo v porovnání s originálním snímekem: „Slečna Pfeiffer je nádherná jako dívka z titulní strany, a její rozmrzelost

sedí Pomádě mnohem víc než slunečnost Olivie Newton-John.“⁶⁶ *Variety* poukázal na to, jak herečce sluší obraz její předchůdkyně.⁶⁷ Za *Pomádu 2* herečka dostala i svou první nominaci. Byla nominována na Young Artist Award v kategorii Best Young Motion Picture Actress. Ale bez ohledu na to, že její práce byla oceněná, nabídky pro další spolupráci nebyly. Jak zmiňoval její agent: „jelikož se Michelle asociovala se sequelem Pomády, nemohla si najít jinou práci. Nikomu se nechtělo s ní pracovat“.⁶⁸ Původně, po zhlédnutí *Pomády 2*, Brian de Palma, který hledal herečku do role manželky mafiána ve *Zjizvené tváři*, kandidaturu Pfeiffer odmítl, ale po přesvědčení ze strany producenta s tím nakonec souhlasil.

⁶⁶ MASLIN, Janet. More Grease. In: *The New York Times*. [online]. 11.06.1982 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/1982/06/11/movies/more-grease.html>

⁶⁷ Grease 2. In: *Variety*. [online]. [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://variety.com/1981/film/reviews/grease-2-1200425203/>

⁶⁸ THOMPSON, Douglas. *Pfeiffer: Beyond the Age of Innocence*. London: Sphere, 1995. s. 52. ISBN 978-0-7515-1030-0.

4.2. Závislá na drogách panenka Barbie. Průlomová role ve *Zjizvené tváři*.

Ve druhé kapitole své diplomové práci soustředím na analýzu průlomové role Michelle Pfeiffer ve *Zjizvené tváři* (*Scarface*, Brian de Palma, 1985). Kapitola se bude věnovat hereččině vzhledu, herectví, analýze samotné postavy, a společenským reakcím na hereččin obraz a její herecký výkon.

V kultovním příběhu kubánského gangstera Pfeiffer ztvárnila roli jeho manželky závislé na kokainu. Její filmový partner Al Pacino, stejně jako de Palma, byl proti tomu, aby Pfeiffer tuto roli ztvárnila. Rozhodující hlas však měl producent snímku Martin Bregman, který ostatní přesvědčil.⁶⁹

Pro práci ve *Zjizvené tváři* měla Pfeiffer nejen prokázat svůj herecký talent, ale i zapracovat na svém zevnějšku. Pro ztvárnění manželky gangstera, závislé na drogách, musela Pfeiffer výrazně zhubnout a během natáčení filmu skoro nic nejedla.⁷⁰ Hubenost, a zároveň půvab postavy zvýrazňuje její šatník. Designérka Patricia Norris se snažila, aby postava Elviry působila křehce a extrémně sexuálně. Proto šatník Elviry oplývá oblečením s hlubokými výstřihy, toužebnými siluety a lesklým hedvábím. Pro vyrovnání žhavého obrazu byl vybrán ikonický světlovlasy střih, který byl doplněn naivní dívčí ofinou. Avšak mladý účes skoro nic nezměnil. S velice hlubokými výstřihy a s totálním ignorováním podprsenek nelze postavu Elviry popsat jiným výrazem než *femme fatale*.⁷¹ Její status královny epochy disco zvýrazňují barvy jejích šatů: hluboký safírový, nasycený růžový a zlatý. Styl líčení Elviry odpovídá módě 80. let a zároveň zvýrazňuje její rysy. Hnědý smokey-eyes zvýrazňuje její modré oči, a za pomoci líčící techniky (contouring) a broskvové růži její lícní kosti vypadají ještě ostřejší.⁷²

⁶⁹ PRIGGIÉ, Steven. *Movie Moguls Speak: Interviews with Top Film Producers*. Jefferson: McFarland, 2004. s. 123. ISBN 978-0-7864-1929-6.

⁷⁰ KURTZ, Jason. Michelle Pfeiffer on her role in "Scarface": "I was hungry ... I was playing a coke-addict and I couldn't eat. In: *CNN* [online]. 04.06.2012 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://piersmorgan.blogs.cnn.com/2012/06/04/michelle-pfeiffer-on-her-role-in-scarface-i-was-hungry-i-was-playing-a-coke-addict-and-i-couldnt-eat/>

⁷¹ Michelle Pfeiffer's 'Scarface' Fashion Left An Indelible Mark. In: *Huffington Post* [online]. 29.04.2013 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.huffpost.com/entry/michelle-pfeiffer-scarface-fashion_n_3177816

⁷² Michelle Pfeiffer as Elvira Hancock "SCARFACE" Makeup 80s makeup tutorial. In: *YouTube* [online]. 24.10.2021 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=RHIOvdLxjvY>

Obr. 3 Promo foto k *Zjizvené tváři*

Obr. 4 Promo foto k *Zjizvené tváři*

Postav Elviry se dá přirovnat k panence Barbie, která však nejen vypadá jako panenka, ale je Barbie, kulturním symbolem mužského kapitalistického úspěchu.⁷³ To je důvod, proč Tony Montana (Al Pacino), drobný kubánský zločinec, ji chce získat. „Ona je tygrem, ona patří mně.“: říká o ní budoucí kokainový magnát. Už od začátku filmu je postava Elviry objektivizovaná nejen Montanou, ale i divákem. Ve své první scéně Elvira se objeví ve skleněném výtahu, kde vypadá jako podoba panenky Barbie v plastové krabici. Nádherná blondýna stojí k divákům zády a vystavuje do strany pěknou nožku.⁷⁴

⁷³ BOYD, Susan C. *Hooked: Drug War Films in Britain, Canada, and the United States*. Toronto: University of Toronto Press, 2009. s. 157. ISBN 978-1-4426-1017-0.

⁷⁴ MADDEN, Caroline. Dream doll Elvira. In: *Cinematic Visions* [online]. 20.12.2015 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://cinematicvisions.wordpress.com/2015/12/20/scarface-dream-doll-elvira/>

Obr. 5 Screenshot z *Zjizvené tváři* (00:33:13)

Jelikož Elvira je Barbie, musí vypadat hezky. V několika dalších scénách, kde se Elvira objeví, divák pozoruje, jak se líčí a kouká na sebe do zrcadla. I ve scéně vraždy Franka, kdy Montana přijde probudit spící Elviru, vypadá dokonale: má upravený účes, její obličej je nerušený, hedvábné pyžamo sedí k hedvábnému ložnímu prádlu.

Na její status trofejní ženy ukazuje i absence jakéhokoliv sexuálního vztahu mezi ní i Montanou.⁷⁵ Ve filmu nenajdeme žádnou milostnou scénu, jelikož vlastnictví Elviry Tonym nevychází z tělesné touhy, ale z představy trofejní manželky. Tony potřebuje Elviru, protože vypadá dobře. Elvira je ceněna a objektivizovaná pro její vzhled, tedy hlavní hodnotu, jakou reprezentuje.

Ve slavné scéně u večeře si Tony stěžuje Manny, že Elvira nemůže otěhotnět, protože její děloha je „znečištěná“, pravděpodobně užíváním drog. Pfeiffer velkolepě předvede Elvirinu zuřivost a bolest. Ačkoli *Scarface* v tomto nejde do hloubky, divák má pocit, že pro Elviru je absence dětí a směřování v životě bolavé téma.

V rozhovoru z roku 1994 Pfeiffer o své roli říkala: „Někdy však můžete hraním objektu říct o objektivizaci žen víc, než když hrajete někoho silného. Pro oba muže (Franka a Montanu), s nimiž byla, byla ozdobou kapoty, něco jako další Rolls-Royce nebo tak něco. Měla jsem pocit, že když zahraju něco, co zrcadlí něčí život tímto způsobem, mohu učinit určitou feministickou výpověď. Záleží na způsobu, jakým je to podáno. Pokud se to glorifikuje nebo oslavuje, tak se proti tomu ohrazuji.”⁷⁶

Ochota Pfeiffer ukázat Elvirinu zranitelnost kompenzovanou jejím humorem vytváří dynamický charakter a výkon, který se nespolehá jen na vtipy, které chrlí, nebo na krásu jejího vzhledu. De Palma neidealizuje objektivizaci Elviry. Film ani neidealizuje užívání drog, navzdory přehnané okázalosti filmu a divácké zbožňování Tonyho Montany. V její první scéně ji její přítel a současně drogový boss Frank představí Tonymu a Mannymu. Frank si stěžuje, že má hlad a Elvira odpoví: „Máš

⁷⁵ MADDEN, Caroline. Dream doll Elvira. In: *Cinematic Visions* [online]. 20.12.2015 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://cinematicvisions.wordpress.com/2015/12/20/scarface-dream-doll-elvira/>

⁷⁶ Tamtéž.

pořád hlad, měl bys zkusit hladovět.“ Pokračuje v pobízení Franka tím, že suše dodává, že chodí do stejné restaurace tak často, že kdyby ho někdo chtěl zavraždit, věděl by, kde ho najít. Díky této dynamice můžeme vidět, že Elvira není v žádném případě pasivní. Elvira ponižuje Tonyho, který ji nazývá svým zlatem a říká, že vypadá, jako by „nebyla asi dobře šoustaná za rok“. Elvira našťvaně odpoví, že její milování není jeho věc a že „Nejsem tvým zlatem. Neříkej mi zlato.“ Elvira se nebojí, aby se muži kolem ní cítili malí, ať už je to její přítel, šéf nebo Tony.⁷⁷ Jiným důležitým rysem tvořícím dynamiku jejího charakteru je schopnost Elviry kontrolovat své emoce. Je zranitelná a velmi emocionální, jak to ukazuje ve scéně u večeře, kde křičí a hodí po Montanovi talířem. Ale v jiných scénách, např. ve zmíněné taneční scéně, se snaží své emoce neodhalovat, jelikož muži kolem ní vůbec nemají zájem o její city a emoce. Výkon Pfeiffer umožňuje Elviře transcendovat dále než jen na objekt, víc než jen jako vtipná ledová královna nebo prázdná trofejní manželka, jak by ji mohla snadno ztvárnit méně kvalifikovaná herečka.⁷⁸

Herecký výkon a královský šatník vytvořily z postavy Elviry módní ikonu. Její postava se objevuje v každém ratingu nejvíce módních fiktivních postav⁷⁹, dále inspiruje designéry ve tvorbě nových kolekcí.⁸⁰ Postava Elviry slouží jako módní inspirace nejen pro designéry, ale např. i pro popové hvězdy, které kopírují její vzhled.⁸¹ Na postavu Elviry odkazovaly Gwen Stefani,⁸² Rihanna⁸³, Rosie Huntington-Whitley.⁸⁴

Herečce se dostalo uznání nejen mezi módními designéry a světovými saladony, ale i mezi filmovými kritiky. Podle Vincenta Canby, vedoucího kritika

⁷⁷ MADDEN, Caroline. Dream doll Elvira. In: *Cinematic Visions* [online]. 20.12.2015 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://cinematicvisions.wordpress.com/2015/12/20/scarface-dream-doll-elvira/>

⁷⁸ Tamtéž.

⁷⁹ FISHER, Lauren Alexis. The 52 Most Stylish Fictional Characters of All Time. In: *Harper's Bazaar* [online]. 07.08.2017 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.harpersbazaar.com/fashion/trends/g11438358/most-stylish-tv-film-characters/?slide=3>

⁸⁰ REYNAUD, Florian. All about Michelle's Pfeiffer Blue Dress in Scarface. In: *Vogue France* [online]. 30.10.2020 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.vogue.fr/fashion-culture/article/michelle-pfeiffers-blue-dress-from-scarface>

⁸¹ COLLIS, Clark. Gwen Stefani on her music, her style, and more. In: *Entertainment Weekly* [online]. 08.01.2007 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://ew.com/article/2007/01/08/gwen-stefani-her-music-her-style-and-more/>

⁸² Tamtéž.

⁸³ Hollywood Inspiration: Michelle Pfeiffer in Scarface. In: *Indique Life* [online]. 16.05.2012 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <http://indiquelife.indiquehair.com/indique-life/2012/5/16/hollywood-inspiration-michelle-pfeiffer-in-scarface.html>

⁸⁴ Tamtéž.

*New-York Times*⁸⁵, na Pfeiffer v této roli není lehké zapomenout.⁸⁶ Richard Corliss z *Time Magazine* napsal, že: „většina hereckého obsazení filmu je dobrá, Michelle Pfeiffer je jedna z nejlepších.“⁸⁷ Avšak velkého ohlasu se dostalo nejen jejímu hereckému talentu, ale i její kráse. Např. Dominick Dunne z *Vanity Fair* ve svém článku pojmenovaném jako „Blonde Ambition” napsal, že Pfeiffer je podle filmového žargonu neuvěřitelně svůdná.⁸⁸ Robert Eberwein ve své knize *Acting for America* charakterizuje tuto roli jako nudící, drogově závislou krásku, jejímž ztvárněním ukázala Michelle Pfeiffer svůj obrovský talent a prokázala svou hvězdnost.⁸⁹ Stephen Dalton z *The Hollywood Reporter* charakterizuje její performance takto: „Jako třpytivá trofejní manželka explozivně ambiciózního miamského kokainového barona v podání Pacina, Pfeiffer připomíná Melanii Trump, otupělou duši a krásu ptáčka v kleci.“⁹⁰ Časopis *AskMen* zařadil postavu na 3. místo ve svém seznamu Top 10 Přítelkyní zločinců.⁹¹

Nejen profesionální kritici, ale i diváci byli okouzleni krásou Michelle a jejím hereckým talentem. Náhodně jsem si vybrala 30 diváckých recenzí na IMDb, věnovaných Zjizvené tváři a zjistila jsem, že v 6 z nich jí byla věnována pozornost.⁹² Byla pojmenovaná jako sexuální (1), velmi krásná (2), anebo že dokázala překvapit svou hereckou hrou (3).⁹³

Ale tento velký úspěch čekal herečku až po premiéře snímku. Během natáčení snímku pro většinového diváka ještě nebyla známá, a proto se její jméno neobjevuje

⁸⁵ Vincent Canby působil na této pozici od roku 1969 do 1990.

⁸⁶ CANBY, Vincent. Violent Scarface' Avoids Godfather's Sentiment. In: *Lawrence Journal-World*. Lawrence, Kansas [online]. 15.01.1984 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://news.google.com/newspapers?id=E6oyAAAAIBAJ&sjid=i-gFAAAAIBAJ&pg=6845%2C2595100>

⁸⁷ CORLISS, Richard. Say Good Night to the Bad Guy. In: *TIME* [online]. 05.12.1983 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20071022232016/http://www.time.com/time/magazine/article/0,9171,951028-2,00.html>

⁸⁸ DUNNE, Dominick. Blonde Ambition. In: *Vanity Fair* [online]. 05.04.1984 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://archive.vanityfair.com/article/1984/4/blonde-ambition>

⁸⁹ EBERWEIN, Robert. *Acting for America, Movie Stars of the 1980s*. New Jersey: Rutgers University Press; May 2010. s 17.

⁹⁰ DALTON, Stephen. Critic's Picks: Michelle Pfeiffer's 10 Best Performances. In: *The Hollywood Reporter* [online]. 06.07.2018 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.hollywoodreporter.com/lists/critics-picks-michelle-pfeiffers-10-best-performances-1100628/>

⁹¹ Top 10 Outlaw Girlfriends. In: *AskMen* [online]. 19.08.2015 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.askmen.com/entertainment/guy_perspective/

⁹² Jsem počítala pouze té reakce, ve kterých byly komentáře k jejímu zevnějšku anebo hře. Nebrala jsem v úvahu recenze, kde role její postavy byla jenom zmíněna v kontextu syžetu.

⁹³ Čísla v závěrkách – číslo recenzí.

v propagačních materiálech. Reklamní kampaň snímku byla vytvořena kolem Al Pacina a gangsterského příběhu. V úvodních titulkách jméno herce vyčnívá před všemi ostatními jako jediné filmové hvězdy ve filmu. Proto se nedá analyzovat příspěvek Michelle Pfeiffer v propagaci tohoto snímku.

4.3. Naivní duše a okouzlující kráska. Nebezpečné známosti a herecký obraz Michelle Pfeiffer na konci 80. a začátku 90. let

Jako další snímek pro analýzu hereckého obrazu Michelle Pfeiffer jsem si vybrala film *Nebezpečné známosti* (*Dangerous Liaisons*, 1988) od režiséra Stephena Frearsa. Kromě analýzy hereččiny role a reklamní kampaně snímku kapitola zahrnuje mediální analýzu hvězdného obrazu herečky na konci 80. a na během 90. let. Výběr *Nebezpečných známosti* je odůvodněn tím, že daná roli Michelle Pfeiffer slouží jako kontrast k její roli ve *Věku nevinnosti* (*The Age of Innocence*, 1993, Martin Scorsese). Oba dva snímky jsou kostýmními dramaty, natočenými podle známých literárních předloh.⁹⁴ V *Nebezpečných známostech* Pfeiffer ztvárnila mladou madame Marie de Tourvel, naopak do *Věku nevinnosti*, kde měla roli starší ženy, hraběnky Ellen Olenské. Pomocí analýzy jejího hereckého obrazu v těchto dvou snímcích můžeme sledovat obrat její kariery od rolí mladých paní k rolím starších žen. Ale i v daném snímku už Michelle Pfeiffer nezastupuje mezeru té svěží mladé krásy, o které jsem zmiňovala, když jsem se věnovala začátkům její kariery. V *Nebezpečných známostech* roli nejmladší krásy zastupuje Uma Thurman, tehdy 17letá herečka, která ve filmu ztvárnila postavu svěží a naivní Cécile de Volanges. Pfeiffer, která je diváky a kritiky v daném filmu vnímána jako krásná, začíná zastupovat mezeru více méně dospělých žen. Kategorii starších, ale stále ještě atraktivních žen tady zastupuje Glenn Close, a proto se dá říct, že Pfeiffer se nachází na pomezí mezi úplně čerstvou krásou (již zmíněná Uma Thurman) a kategorie sexuálně atraktivních dospělých žen (Glenn Close).

V kontextu tohoto filmu se dá mluvit nejen o věkové kategorii, kterou zastupuje Pfeiffer jako žena a jako herečka, ale také o její herecké prestiži. Na její prestiž ukazuje fakt, že *Nebezpečné známosti* neobsahuje žádné scény, kde by herečka byla obnažena, narozdíl od scén svlečení Umy Thurman, která jak už bylo zmíněno, v daném filmu zastupovala roli nejmladší věkové skupiny, a zároveň byla tehdy téměř neznámou herečkou.

Na prestiž Michelle Pfeiffer ukazuje i samotný fakt obsazení právě jí do daného snímku. Vážné kostýmní drama, natočené podle uznávané literární

⁹⁴ *Les Liaisons dangereuses* (Pierre Choderlos de Laclos, 1782) a *The Age of Innocence* (Edith Wharton, 1920) přiměřeně

předlohy s velmi hvězdným obsazením, mělo být tehdy pretendentem na všechny důležité filmové ceny. Proto ten fakt, že režisér snímku Stephen Frears prosadil Pfeiffer do této vedlejší role, ukazuje na její prestižní status respektované herečky.

Příběh Nebezpečných známostí vypráví o sporu dvou intrikánů, markýzy de Merteuil (Glenn Close) a vikomta de Valmonta (Johna Malkoviche). Jedním z předmětů jejich sporu je krásná a velmi nábožná madame de Tourvel (Michelle Pfeiffer), kterou se Valmont rozhodne donutit do něj zamilovat. Jeho cíl se komplikuje tím, že Madame de Tourvel je věrná svému manželovi, který se nachází v zahraničí. Kvůli tomu se snaží klast odpor svým citům k Valmontu, ale na konec bude Valmontem sražená a zničená, jelikož jí zlomí srdce a opustí ji.

Pasivita postavy Michelle v daném filmu je dána samotnou literární předlohou. Respektovaná nábožná manželka úředníka, která se zamiluje do osudového dobyvatele srdcí, v lepších tradicích francouzského románu 18. století, se musí podřít osudu a na konci zemřít, aby prokázala svou duchovní čistotu. Avšak bez ohledu na její předepsané podřízení, postava madame de Tourvel demonstruje odpor. Snaží se Valmontovi odporovat a poté, co ji opustí, když už se mu vzdala, utíká pryč, jelikož pro ni to je jediná možnost, jak bojovat se vlastními city. V podání Pfeiffer madame de Tourvel není jen tou důstojnou ženou ve společenském smyslu toho období, ale chytrou, vášnivou a upřímnou ženou, která neskrývá své city pod společenskou maskou. Její dětská upřímnost je demonstrována ve scéně, kde postava Michelle Pfeiffer, která přijela na rande s Valmontem, s velkou netrpělivostí předběhne Valmontova lokaje, který měl nahlásit návštěvníci svému veliteli. V 18. století takové chování ve vyšší vrstvě nebylo přípustné.

Postava Pfeiffer v daném snímku se dá charakterizovat slovy jako nevinná, naivní, nábožná, andělská. Správná není jen kvůli její roli v příběhu a jejímu hereckému výkonu, ale také kvůli jejím kostýmům. Naopak od postavy markýzy de Merteuil, která většinou má na sobě šaty nasycených a ostrých barev s velkým výstřihem, je postava madame de Tourvel oblečena do šatů ke krku, které jsou většinou pastelových jemných odstínů s naivními až dětskými dekoracemi jako mašličky nebo ryši, co podkresluje její dětsky upřímnou povahu.⁹⁵

⁹⁵ ТУМАРКИНА, Александра [TUMARKINA, Alexandra]. Самые запоминающиеся образы Мишель Пфайффер [Samye zapominayushchiesya obrazy Mishel' Pfajffer]. In: *Blueprint* [online]. 19.04.2019 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://theblueprint.ru/fashion/style-icons-fashion/michelle-pfeiffer>

Obr. 6 Screenshot z *Nebezpečných známostí* (1:26:30)

Sama herečka přiznává, že roli šlechticů jsou pro ni náročné, vzhledem k tomu, že vyrůstala v rodině střední třídy, a proto jsou pro ni charaktery a zvyky šlechty cizí.⁹⁶ Bez ohledu na to její herecký výkon v *Nebezpečných známostech* dostal uznání u filmových akademiků. Za roli madame de Tourvel herečka dostala nominaci na Oscara v kategorii nejlepší ženský herecký výkon ve vedlejší roli⁹⁷ a vyhrála cenu BAFTA ve stejné kategorii.⁹⁸

Herečka zapůsobila silným dojmem nejen na akademiky, ale i na filmové kritiky. Ti jí věnovali mnoho oslavných slov ve svých recenzích, které se přímo týkaly jejího hereckého výkonu. Roger Ebert napsal: „že *Nebezpečné známosti* je dalším důkazem její (Pfeiffer) všestrannosti. Je dobrá, když je nevinná, a skvělá, když je vinná.”⁹⁹ Filmová kritička *Entertainment Weekly* ve své recenzi věnované filmu napsala, že herečka odhaluje emocionální nahotu, která je téměř šokující. Nikdy se tolik neodhalila a neudělala to tak jednoduše. Nikdo také nevěděl, že může být tak dobrá.¹⁰⁰ Ale opět se mnoho komentářů, které se Pfeiffer od kritiků a autorů recenzí dostala, týkaly její zevnějšku. Podle názoru autora recenzi z *The Washington Post*

⁹⁶ SYME, Rachel. Michelle Pfeiffer Chooses Carefully. In: *The New Yorker* [online]. 31.01.2021 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.newyorker.com/culture/the-new-yorker-interview/michelle-pfeiffer-chooses-carefully>

⁹⁷ In: *imdb.com* [online]. [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: https://www.imdb.com/name/nm0000201/awards?ref_=nm_awd

⁹⁸ Tamtéž.

⁹⁹ EBERT, Roger. Dangerous Liaisons. In: *RogerEbert.com* [online]. 13.01.1989 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.rogerebert.com/reviews/dangerous-liaisons-1989>

¹⁰⁰ In: *imdb.com* [online]. [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: https://www.imdb.com/title/tt0094947/criticreviews?ref_=tt_ql_sm

měla „nejméně zřejmou a nejobtížnější“ roli: „Nic není těžší než hrát ctnost a Pfeiffer je dost chytrá, aby to nezkoušela. Místo toho ji ztělesňuje. Její porcelánově pleťová krása je v tomto ohledu velkým přínosem a způsob, jakým se používá, působí jako aspekt její spirituality. Její čistota prosvítá skrz její póry. Z tohoto důvodu je její podřízení Valmontovi dvojnásobně silné. (Prostě ten fyzický kontrast je šok.) Když spadne, spadne nebezpečně a hluboce.“¹⁰¹ Podobné postřehy, které se týkaly herečkina zevnějšku, měly i další filmové kritiky. *The New York Times* se věnoval jejímu hereckému výkonu takto: „Michelle Pfeiffer, jejíž pestrobarevná krása jako by byla utlumena filtry fotoaparátu, je dalším šťastným překvapením v roli čisté manželky, kterou Valmont romanticky ošidil.“¹⁰² Pauline Kael pojmenovala herečku rajsky krásnou.¹⁰³ Dokonce někteří kritici ve svých recenzích k filmu na Pfeiffer vzpomínali pouze v kontextu jejího zevnějšku. U dalšího z kritiků z *The Washington Post* jedinou věcí, kterou napsal o herečce a jejím výkonu, byl jeho komentář, že „byla okouzující“ a pojmenoval ji královnou krásy.¹⁰⁴ Na základě těchto komentářů filmových kritiků docházíme k závěru, že i na profesionální úrovni lidé, kteří se zabývají filmem, jednoznačně vidí hvězdný obraz Michelle Pfeiffer skoro pouze prizmatem jejího zevnějšku.

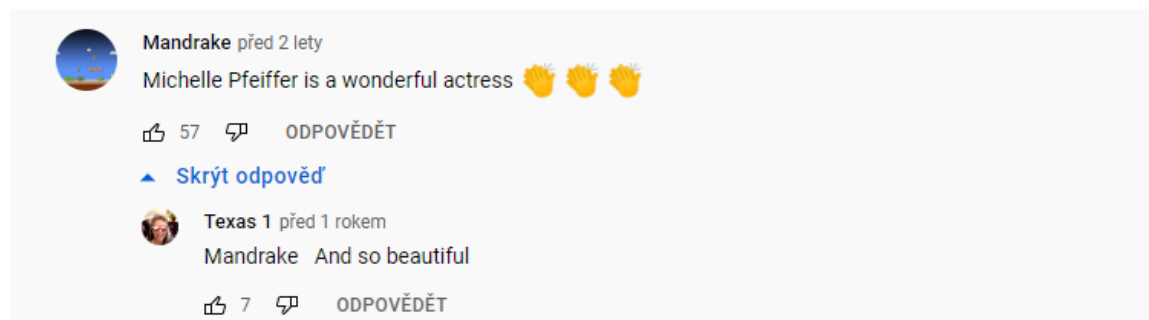
To samé dá se říct i o obyčejných divácích. Ve téměř všech recenzích na IMDb, kde je herečka zmíněna, píšou autoři recenze o její kráse. Dokonce se tak děje i na YouTube, kdy pod úryvky z filmu je mnoho komentářů, kde je zmíněna krása Michelle Pfeiffer.

¹⁰¹ HINSON, Hal. Dangerous Liaisons. In: *The Washington Post* [online]. 31.01.2021 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.washingtonpost.com/wp-srv/style/longterm/movies/videos/dangerousliaisonsrhinson_a0a8d4.htm

¹⁰² CANBY, Vincent. Passion in the Ancien Regime: 'Dangerous Liaisons' on Screen. In: *The New York Times* [online]. 13.01.1989 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/1988/12/21/movies/review-film-passion-in-the-ancien-regime-dangerous-liaisons-on-screen.html>

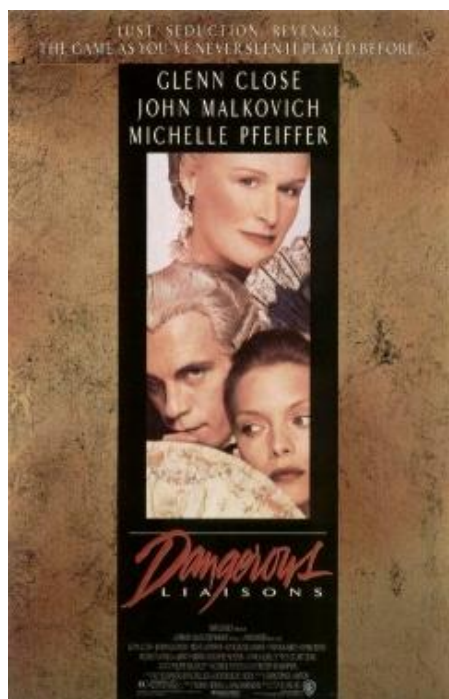
¹⁰³ KAEL, Pauline. Dangerous Liaisons. In: *Scraps from the loft* [online]. 20.04.2018(1988) [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://scrapsfromtheloft.com/movies/dangerous-liaisons-pauline-kael/>

¹⁰⁴ HOWE, Desson. Dangerous Liaisons. In: *The Washington Post* [online]. 13.01.1989 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.washingtonpost.com/wp-srv/style/longterm/movies/videos/dangerousliaisonsrhowe_a0b1d8.htm

Obr. 7 Komentáře k videu *Madame de Tourvel death scene in Dangerous Liaisons – Michelle Pfeiffer*

Co se týká propagace snímku, jeho reklamní kampaň byla vytvořena kolem třech hvězdných herců: Glenn Close, Johna Malkoviche a Michelle Pfeiffer, bez ohledu na to, že Pfeiffer byla obsazena do vedlejší role. Jméno pouze těchto třech herců se objevují ve traileru k filmu. Oni jsou také jediní, kdo je zobrazen na propagačním plakátu snímku. Obličejе všech třech postav jsou uzavřeny v černém rámečku. Michelle Pfeiffer je umístěna dolů, jelikož její postava se stala obětí intrik postav Glenn Close a Johna Malkoviche, kteří jsou umístěni nad ni. Jde vidět její celý obličej: plné červené rty, vysoké čelo, zamyšlený pohled a klenuté obočí.

Obr. 8 Oficiální plakát k *Nebezpečným Známostem*

Bez ohledu na její roli nevinné a naivní duše v *Nebezpečných známotech* se v médiích kolem Pfeiffer utužil status osudové krasavice, jelikož John Malkovich,

její filmový partner v *Nebezpečných známostech*, kvůli ní opustil své šestileté manželství.¹⁰⁵ Malkovich se později přiznal, že pro něj náročné uvěřit, že taková kráska jako Pfeiffer řekla mu „ahoj“.¹⁰⁶ Avšak o Pfeiffer se psalo nejen v kontextu romantických skandálů. Jedním z hlavních témat, kterému media věnovala svou pozornost, zůstával její zevnějšek. Proto se v roce 1990 Pfeiffer objevila na titulní obálce vydání časopisu *People* jako jedná z „50 nejkrásnějších lidí světa“ s podpisem: „plavovlasá, hezká a talentovaná. Ideální výběr pro inauguraci.“¹⁰⁷ Zpětně časopis *Glamour* Pfeiffer zařadil mezi nejkrásnější herečky historie a jmenoval ji „nejdokonalejší tváří stříbrného plátna“.¹⁰⁸ Stejný časopis pojmenoval herečku jako jednu z největších módních ikon 80. let a nazval ji „go-to girl“ dekády a „jednou z nejoblíbenějších filmových bohyň všech dob“.¹⁰⁹

Navzdory svému statusu krásky a popularity se herečka sama snažila vyhnout rozhovorům s tiskem. To je další rys její hvězdného obrazu, který se projevuje po celou hereckou kariéru Pfeiffer. Jedinou výjimkou v tomto období jsou její rozhovory o filmech, ve kterých hrála. Sama herečka v jednom z rozhovorů s Bobby Wigant řekla, že pro ni je velmi důležité podílet se na propagaci jejich vlastních filmů, přestože opravdu nerada odpovídá na otázky novinářů.¹¹⁰

Kvůli jejímu mediálnímu obrazu, který byl na začátku její kariéry založen pouze na jejím zevnějšku,¹¹¹ Pfeiffer musela vynaložit velké úsilí, aby se k ní nejen

¹⁰⁵ SASTRY, Keertana. Scandals Onscreen: Celebrities Who Had Affairs Right In Front Of Our Eyes. In: *Insider* [online]. 30.03.2012 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.businessinsider.com/scandals-onscreen-celebrities-that-were-having-affairs-right-in-front-of-our-eyes-2012-3>

¹⁰⁶ HIND, John. Did I say that? In: *The Guardian* [online]. 06.30.2009 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2009/dec/06/did-i-say-that-john-malkovich>

¹⁰⁷ People's Annual 'Most Beautiful' List. In: *Entertainment Tonight Canada* [online]. 18.04.2017 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://etcanada.com/photos/99661/peoples-annual-most-beautiful-list/#image-87336>

Na obálce časopisu *People* Michelle Pfeiffer byla znovu zobrazena v roce 1999. S ní se stala první celebrita, která se objevila na obálce časopisu dvakrát, a jediná celebrita, která zdobila obálku dvakrát během 90. let, a mezitím byla uvedena v rekordním čísle „Nejkrásnější lidé světa“. Celkově se tam herečka objevila šestkrát v průběhu desetiletí (od roku 1990 do roku 1993 a v letech 1996 a 1999).

¹⁰⁸ MCNAMARA, Natasha. The most beautiful, talented and famous actresses of all time. In: *Glamour* [online]. 20.04.2017 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.glamourmagazine.co.uk/gallery/movie-goddesses>

¹⁰⁹ TEATHER, Charlie. Shoulder pads, high waists and leggings - how we have the 80s to thank for some of our favourite trends today. In: *Glamour* [online]. 28.05.2021 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.glamourmagazine.co.uk/gallery/80s-style-icons>

¹¹⁰ Michelle Pfeiffer for "Ladyhawke" 1985 - Bobbie Wygant Archive. In: *YouTube* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=hE8yGDJ7oqU&t=73s>

¹¹¹ BROWN, Mick. Michelle Pfeiffer. Interview. In: *The Daily Telegraph* [online]. 20.04.2009 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/culture/film/starsandstories/5158069/Michelle-Pfeiffer-interview.html>

režiséři, ale i tisk se choval jako k seriózní herečce.¹¹² Herečka proto ve svých raných rozhovorech často zdůrazňovala, že nejen režisér, ale i ona velmi přispívá k promyšlení vzhledu a charakteru své postavy. V *Jestřábí ženě* (*Ladyhawke*, Richard Donner, 1985) tedy trvala na tom, aby v chování její postavy dominovaly ptačí rysy.¹¹³ Ve filmu *Manželství s mafii* (*Married to the Mob*, Jonathan Demme, 1988) proměna jejího tradičního plavovlasého obrazu na tmavovlásku bylo společným rozhodnutím Pfeiffer a režiséra snímku Jonathana Demme.¹¹⁴

Bez ohledu na toto úsilí ze strany herečky media pokračovala v tom připisovat jí tradiční feminní obraz blond'até krásy. Tento obraz se posiloval nejen pomocí samotného označení za takovou, ale i tradičními otázkami, na které herečka v rozhovorech měla odpovídat. Jedna z nejoblíbenějších otázek se týkala její práce s filmovými partnery, kde nejoblíbenějším objektem novinářů se stal Al Pacino a jejich spolupráce ve filmu *Zjizvená tvář*. Herečky se tak často ptali, jaké to bylo být po boku jednoho z největších amerických herců a pracovat s ním.¹¹⁵

Další z nejoblíbenějších otázek moderátorů se týkala (a stále týká) místa, kde herečka vyrůstala. Jak jsem již psala, herečka vyrostla v Orange County v Kalifornii. Otázky moderátorů se proto většinou týkaly toho, jestli herečka trávila veškerý čas na pláži, jestli se jí líbilo surfování a jací kluci tam byli. Dá se říci, že Pfeiffer díky těmto otázkám vytvářela obraz typické kalifornské krásy: zářivé, krásné, opálené blondýnky, která tráví veškerý čas na pláži obklopená kamarádkami a pohlednými mladými muži.¹¹⁶

Jak píše William Brown ve svém článku „Channel hopping: Charlotte Rampling in the French cinema of the early 2000s“, herecké hvězdy nesou břemeno národní identity, a proto lze říci, že Pfeiffer (zejména v počátcích své kariéry) byla

¹¹² V článku o kariéře Michelle Pfeiffer reportérka *The New Yorker* Rachel Syme poznamenala, že na začátku hereččiny kariéry se kritici snažili „charakterizovat její práci, aniž by ji zlehčovali“, a nevyhnutelně se soustředili na hereččin vzhled, „jako by její krása a talent byly protichůdnými silami, které bylo třeba nějak sladit“. Zdroj: SYME, Rachel. Michelle Pfeiffer Chooses Carefully. In: *The New Yorker* [online]. 31.01.2021 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.newyorker.com/culture/the-new-yorker-interview/michelle-pfeiffer-chooses-carefully>

¹¹³ Michelle Pfeiffer for "Ladyhawke" 1985 - Bobbie Wygant Archive. In: *YouTube* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=hE8yGDJ7oqU&t=73s>

¹¹⁴ Michelle Pfeiffer for "Married To The Mob" 1988 - Bobbie Wygant Archive. In: *YouTube* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=C1tkmuxF2Xk&t=251s>

¹¹⁵ Michelle Pfeiffer for "Ladyhawke" 1985 - Bobbie Wygant Archive. In: *YouTube* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=hE8yGDJ7oqU&t=73s>

¹¹⁶ SINGER, Maya. California Girls. In: *Vogue* [online]. 08.03.2017 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.vogue.com/projects/13528044/american-women-huntington-beach-california-girls-deanna-templeton-pro-skateboarder-ed-templeton>

diváky vnímána jen jako typická kalifornská kráska, s níž se ostatní dívky mohly identifikovat. Později se obraz kalifornské krásy rozšířil na obrazy matky a manželky,¹¹⁷ kterým se budu věnovat v následujících kapitolách.

Kromě svého zdrženlivého stylu konverzace s novináři byla herečka vyzdvihnutá i pro svůj zdrženlivý styl odívání. Za svoji oddanost černé barvě, přednost klasickým siluetám a lásku k mužským oblekům, mezi módními časopisy herečka dostala titul jedné z nejvíce stylových celebrit 80. let.¹¹⁸

¹¹⁷ Jinými slovy obraz kalifornské krásy, matky a manželky je, jak píše ve svém článku feministická badatelka Pam Cook, je ztělesnění národního ideálu. Zdroj: JERMYN, Deborah. *Female Celebrity and Ageing. Back in the Spotlight*. s. 55.

¹¹⁸ FREY, Kaitlyn. Michelle Pfeiffer's Stellar Style Transformation. In: *People* [online]. 11.09.2017 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://people.com/style/michelle-pfeiffer-style-through-the-years/?slide=5906277#5906277>

4.4. Osudová role Kočičí ženy v *Batman se vrací*

Fanoušci komiksů se jednohlasně shodují na tom, že herecký výkon Pfeiffer ve filmu *Batman se vrací* (*Batman returns*, 1992, Tim Burton) je ikonickým ztělesněním postavy Kočičí ženy¹¹⁹ a řadí ji na první místo všech ratingů,¹²⁰ věnovaným herečkám, které kdy Kočičí ženu ztvárňovaly. V kapitole věnované Batmanovi se budu dopodrobna věnovat hereččině ztvárnění jedné z nejpobulárnějších ženských komiksových postav,¹²¹ dualitě postav Batmana a Kočičí ženy, a také dualitě postavy k sebe sama (k jejímu alter-egu Selině Kyle).

Přestože role Kočičí ženy se stala její životní rolí, původně Pfeiffer neměla tuto postavu ztvárňovat, ale kvůli těhotenství Annette Bening, prvotní kandidátky, Michelle Pfeiffer roli Kočičí ženy dostala. Režisér snímku Tim Burton nebyl seznámen s její předchozí prací, ale po prvním setkání s ní byl přesvědčen, že Pfeiffer je ideální kandidátkou na tuto roli, a že zároveň může hrát jak Selinu Kyle, tak i Kočičí ženu.¹²² Pfeiffer kvůli této roli absolvovala kurzy kickboxu a několik měsíců trénovala zacházení s bičem pod odborným vedením.¹²³

Originální Kočičí žena (Selina Kyle) z komiksů je zlodějkou, která se specializuje na krádeže šperků a snaží se svést Batmana.¹²⁴ Burtonova verze Seliny Kyle je zobrazena jako dlouho trpící sekretářka zkorumpovaného magnáta Maxe Shrecka (Christopher Walken). Poté, co Selina náhodou objeví kriminální plány svého ředitele, se jí Shreck pokusí zavraždit. Selina to přežije, ale událost ji psychicky zdevastuje. Následně se z ní stane Kočičí žena.

¹¹⁹ SIMS, Chris. Every Version Of Catwoman Ranked Worst To Best. In: *Looper.com* [online]. 18.10.2021 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.looper.com/100554/every-version-catwoman-ranked-worst-best/?utm_campaign=clip

¹²⁰ K tomuto závěru jsem došla na základě 15 přečtených článků, publikovaných ruskojazyčnými a anglojazyčnými zdroji, které se zabývají výběrem nejlepší Kočičí ženy.

¹²¹ PLUMBE, Tim. The most influential female characters. In: *Catawiki* [online]. 04.03.2020 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.catawiki.com/en/stories/4449-the-most-influential-female-characters-in-comics>

¹²² BURTON, Byron. 'Batman Returns' at 25: Stars Reveal Script Cuts, Freezing Sets and Aggressive Penguins. In: *The Hollywood Reporter* [online]. 21.06.2017 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.hollywoodreporter.com/movies/movie-features/batman-returns-at-25-stars-reveal-script-cuts-freezing-sets-aggressive-penguins-1013942/>

¹²³ Tamtéž.

¹²⁴ WALLACE, Daniel; DOLAN, Hannah. "1940s". *DC Comics Year By Year A Visual Chronicle*. London: Dorling Kindersley, 2010. s. 31. ISBN 978-0-7566-6742-9.

Na rozdíl od tradičních komiksových zločinců Kočičí žena v *Batman se vrací* není jen dramatickou adaptací dlouhotrvající zlomyslnosti.¹²⁵ Postava ztělesňuje rozhovory¹²⁶ o autonomii a podmanění žen z nižších tříd, ke kterým docházelo na počátku roku 1990, když se objevila třetí vlna feminismu: Shreck je schopen ji zabít bez velkého přemýšlení, protože je to jen pokorná, chudá sekretářka, která nemá nikoho, za kým by se vrátila domů.¹²⁷ Scenárista filmu Daniel Waters charakterizuje postavu takovými slovy: „Sam Hamm (scenárista a Watersův spolupracovník) se vrátil ke způsobu, jakým komiksy obecně přistupují k ženám, jako k fetišistické sexuální fantazii. Chtěl jsem začít právě na nejnižším bodě společnosti, velmi zbitou sekretářkou.“¹²⁸ Avšak jakmile se Selina Kyle vrátí k životu jako Kočičí žena, funguje jako reprezentace schizmatu, které se v ženách formuje kvůli patriarchálním požadavkům. Postava uvízne mezi poníženou ženou, kterou byla nucena být, a monstrem, který se vyhýbá pravidlům společnosti, aby naplnil své vlastní touhy.¹²⁹

Všichni velcí komiksoví darebáci fungují jako odrazy hlavního hrdiny. Ve filmu *Batman se vrací* je Kočičí žena protipólem Batmana. Stejně jako Batman je rozpolcena mezi principem a touhou, mezi neschopností překonat tragédii a prostředky k dosažení lepší budoucnosti. Mají však protichůdné přístupy k tomu, jak se vypořádat s temnotou, která je definuje, kde on hledá spravedlnost, ona hledá pomstu. Bruce Wayne patří k jednomu procentu nejbohatších obyvatelů Gotham, Selina Kyle je žena z nižší střední třídy bez silných vazeb na komunitu. Jako padouch ona se nechystá na nic lepšího, než je destrukce a pomsta proti světu, který omezil její touhy, a pomsta muži odpovědnému za její smrt.

Vidíme ve snímku dva protiklady: Bruce Wayne / Selina Kyle a Batman / Kočičí žena. Avšak postava Pfeiffer je nejen protikladem k Wayne / Batmanovi, ale

¹²⁵ BASTIÉN, Angelica Jade. 25 Years Later, Michelle Pfeiffer's Catwoman Is Still the Best Superhero Movie Villain. In: *Vulture* [online]. 26.06.2017 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.vulture.com/2017/06/michelle-pfeiffer-catwoman-batman-returns-is-still-the-best-villain.html>

¹²⁶ Třetí vlna feminismu, která vznikla ve Spojených Státech na začátku 90. let považovala za ústřední témata rasu, sociální třídu a práva transsexuálů. Pozornost věnovala také otázkám na pracovišti, jako je skleněný strop anebo nespravedlivá politika mateřské dovolené. Zdroj: GRADY, Constance. The waves of feminism, and why people keep fighting over them, explained. In: *Vox* [online]. 20.06.2018 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.vox.com/2018/3/20/16955588/feminism-waves-explained-first-second-third-fourth>

¹²⁷ Tamtéž.

¹²⁸ KENDALL, Gene. Batman Returns: The Original Draft for Tim Burton's Sequel Was Radically Different. In: *CBR.com* [online]. 16.08.2020 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.cbr.com/batman-returns-original-draft-sequel-radically-different/>

¹²⁹ Tamtéž.

i k sobě samé. Dá se říct, že Selina a Kočičí žena jsou dvě různé postavy, které charakterizují nejen jiné kostýmy a make-up, ale i odlišný herecký výkon. Odlišnost těchto dvou postav je vykreslena tělesností a vokálními styly, které Pfeiffer používá ve svém hereckém výkonu a které ji charakterizují jako oběť i monstrum.¹³⁰

Pouze při poslechu jejího hlasu dá se sledovat celý oblouk Seliny Kyle. V prvních několika scénách, kde hraje Selinu, je její hlas šelestem, roztřeseným na okrajích. Říká své fráze způsobem, který se téměř registruje jako šepot, jako by se bála zvuku svého vlastního hlasu. Ale jakmile se promění v Kočičí ženu, její hlas klesne o oktávu a zní nebezpečně a vášnivě. Její hlas vře, vrčí, kouše. Svá slova vytahuje s dramatickým rozkvětem, jako kočka natahuje záda na slunci. Na jejím smíchu je také něco divokého a nepříjemného.¹³¹

To, co dělá Kočičí ženu více než fetišistickým objektem, je způsob, jakým se Pfeiffer fyzicky opírá o groteskní povahu postavy. Scéna, kde si strčí do pusy živého ptáka, byla skutečná. Jak Tim Burton vyprávěl pro *Hollywood Reporter*: „Myslím, že jsem nikdy nebyl tak ohromen. Měla živého ptáka v puse, zatímco kamera točila. Trvalo to čtyři nebo pět vteřin a pak ho nechala vyletět. Bylo to ještě před počítačovou grafikou, bylo to před digitalizací.“¹³²

¹³⁰ BASTIÉN, Angelica Jade. 25 Years Later, Michelle Pfeiffer's Catwoman Is Still the Best Superhero Movie Villain. In: *Vulture* [online]. 26.06.2017 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.vulture.com/2017/06/michelle-pfeiffer-catwoman-batman-returns-is-still-the-best-villain.html>

¹³¹ BASTIÉN, Angelica Jade. 25 Years Later, Michelle Pfeiffer's Catwoman Is Still the Best Superhero Movie Villain. In: *Vulture* [online]. 26.06.2017 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.vulture.com/2017/06/michelle-pfeiffer-catwoman-batman-returns-is-still-the-best-villain.html>

¹³² TRZCINSKY, Matthew. Why Michelle Pfeiffer Put a Live Bird in Her Mouth For 'Batman Returns'. In: *Showbiz Cheat Sheet* [online]. 26.10.2020 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.cheatsheet.com/entertainment/why-michelle-pfeiffer-put-a-live-bird-in-her-mouth-for-batman-returns.html/>

Obr. 9 Screenshot z *Batman se vrací* (1:05:47)

Její groteskní a excentrický herecký výkon se dá sledovat v každé scéně, kde se herečka objeví. Ve scéně, ve které přichází se svou novou identitou Kočičí ženy, kdy její postava poprvé vejde do svého bytu, se Pfeiffer potácí jako čerstvě oživená mrtvola. Její hlava se maniakálně zakloní, zatímco zuřivě šije kostým, v němž bude brázdít ulice Gotham. Tělo herečky hrbí, když natírá načančaný růžový byt černou barvou ve spreji. Její postava je sexuální, ale tak, jak jsou sexuální nejsmrtonosnější femme fatale. Ve výkonu dané postavy je příliš mnoho hrozby a zloby na to, aby byla považována za pouhý objekt, po kterém lze toužit – na to hraje příliš aktivní roli.

V závěrečných scénách filmu, kdy se rozpadá ve švech, se Kočičí žena vrhá mezi Shrecka a Batmana. Tělo herečky se vzpíná a hlas přechází od hedvábného k jedovatému. Tim Burton a kameraman snímku Stefan Czapsky ji snímají svůdným pohledem, ale Pfeiffer z tohoto okamžiku děsí, čímž se zase vyhýbá jakémukoliv mužskému pohledu nebo zjednodušenému ztvárnění femme fatale. Na plátně nevypadá jako dívka snů, ale vypadá jako noční můra.

Obr. 10 Screenshot z *Batman se vrací* (1:54:08)

Ve chvíli, kdy se v závěrečné scéně řítí na Shrecka v Tučňákově doupěti a každý z jejích devíti životů padne za oběť výstřelu, je jasné, že šťastná láska Seliny Kyle s Bruceem Wayneem pro ni je pouhou fantazií. Ale alespoň pomsta, po které Kočičí žena tak zoufale toužila, se stává možnou. V těchto scénách Pfeiffer má vlasy smyslně rozčuchané, masku strhanou a má po celém obličeji stopy krve. Herečka si zpívá „všechny hodné holky jdou do nebe“ jako hloupou ukolébavku. Ve chvíli, kdy se líbá se Shreckem a používá přitom paralyzér, který je oba usmrtí elektrickým proudem, je zřejmé, proč se zlotřilost postavy zařezává tak hluboko – tohle je tragédie zabalená do fetišistického milostného příběhu. „Jsme stejní... rozdělení přímo uprostřed,“ říká Kočičí ženě Batman v posledních okamžicích filmu, než si strhne masku a odhalí muže pod ní. „Ráda bych s tebou žila na tvém hradě. Navždycky jako v pohádce,“ řekne a pak Batmana poškrábe na tváři. Milostný příběh, který je základem vztahu Kočičí ženy a Batmana – a díky němuž je její padoušství o to pronikavější – je definován masochismem. Když si na něj sedne a dává mu ne tak polibek, jako spíš lascivní lízání, je jasné, že tento milostný příběh je odsouzen k zániku. Velký, mocný Batman může jen nečinně přihlížet, jak se žena, s níž ho pojí vztah, posílá rovnou do pekla.

Kočičí žena není Kočičí ženou bez svého známého latexového kostýmu. Ve filmu Pfeiffer nosí celočernou aktualizaci tradičně zeleného catsuitu.¹³³ Kočičí ženu a její vzhled zahrnuje blondáté vlasy a kočičí ušatou masku, která zakrývá

¹³³ Catsuit je jednodílný přiléhavý oděv, který zakrývá trup, nohy a často i paže. Zdroj: Catsuit - Definition. In: *Merriam-Webster Dictionary* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/catsuit>

vrchní část jejího obličeje. Počáteční koncept kostýmu pochází od Tima Burtona, který si představoval vycpanou kočku se stehy rozpadajícími se ve švech.¹³⁴ Kostým byl vytvořen způsobem odlitky z těla Pfeiffer tak, aby jí přesně seděl, a namalován bílou silikonovou gumou, aby napodobil stehy. Bylo to extrémně těsné a velmi pracné na oblékání – herečka musela být pokrytá mastkovým práškem, aby se vtlačila do kostýmu, který byl zase kartáčován tekutým silikonem na každém záběru, který mu umožňoval lesk.¹³⁵ Její obraz smrtelně nebezpečné femme fatale doplňuje boty na vysokém podpatku a výrazný make-up: tmavé smokey eyes, které zvýrazňují její modré oči a rudá rtěnka.

Obr. 11 Promo foto k *Batman se vrací*

Alter-ego Kočičí ženy, sekretářka Selina Kyle, se vyznačuje přísným a nevkusným hnědým oblekem, neupravenými vlasy a velkými brýlemi v těžkém rohovém rámu. Filmová kritička a feministka Mary Ann Doane ve své studii *Film and the Masquerade. Theorizing the female spectator* píše, že: „Žena v brýlích je jedním z nejsilnějších vizuálních klišé kinematografie. Tento obraz je silně poznamenanou kondenzací motivů týkajících se potlačené sexuality, vědění,

¹³⁴ LACK, Hannah. Costume designer Mary Vogt on Michelle Pfeiffer's Catsuit. In: *AnOther* [online]. 12.07.2012 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www>

¹³⁵ BURTON, Byron. 'Batman Returns' at 25: Stars Reveal Script Cuts, Freezing Sets and Aggressive Penguins. In: *The Hollywood Reporter* [online]. 21.06.2017 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.hollywoodreporter.com/movies/movie-features/batman-returns-at-25-stars-reveal-script-cuts-freezing-sets-aggressive-penguins-1013942/>

viditelnosti a vidění, intelektuality a touhy. Žena s brýlemi znamená zároveň intelektuálnost a nežádoucnost; ale v okamžiku, kdy si brýle sundá (což je moment, který, jak se zdá, musí být téměř vždy ukázán a který je sám o sobě spojen s určitou smyslovostí), se promění v podívanou, v samotný obraz touhy.”¹³⁶ Přesně takovou proměnu můžeme vidět u postavy Michelle Pfeiffer. Nevábná sekretářka Selina Kyle po své proměně přestane nosit brýle a získá romantický zájem Bruce Waynea.

Obr. 12 Screenshot z *Batman se vrací* (00:26:52)

Obr. 13 Screenshot z *Batman se vrací* (1:35:13)

Nepochybně pro postavu Seliny je důležitý věkový faktor, který pomáhá divákům ještě víc s chápáním povahy postavy. Selina je dospělou rozčarovanou ženou (asi je na pomezí 30), která už je dost poznala svět, aby se dívat na něj skrz

¹³⁶ ERENS, Patricia. *Issues in Feminist Film Criticism*. Bloomington: Indiana University Press, 2020. s. 59. ISBN 978-0-253-05578-1

růžové brýle. Ve svých třiceti pracuje za mizerný plat sekretářkou u člověka, který si jí absolutně neváží, má problémy s muži a se svou despotickou matkou, kterou jedinec zajímá, kdy její dospělá dcera se konečně provdá. Věkový faktor hraje důležitou roli i při proměně Seliny v Kočičí ženu. Hlavně se to odrazí na její atraktivitě, jelikož její přitažlivost není sexualitou mladé nezkušené dívky, ale zběhlé ženy. Taky ten fakt, že Selina je skoro vrstevnici svého partnera,¹³⁷ prohlubuje ten velký kontrast mezi sociálním postavením postav, který by měl spíš romantickou než sociální povahu, pokud by postava Seliny byla mnohem mladší než její obrazovkový partner.¹³⁸

Groteskní, masochistická a extrémně sexuální postava Kočičí ženy už na testujících projekcích snímku udělala velký dojem na diváky. Kvůli tomu se vedení studia rozhodlo natočit doplňkové záběry na závěr filmu, kde divák zjistí, že Kočičí žena přežila a uvidí ji koukající na bat-signal.¹³⁹

Snímek byl pro Warner Bros. docela úspěšný, v distribuci uhradil svůj budget skoro trojnásobně, bez ohledu na věkové omezení PG-13 a kritické ohlasy vůči tmavé atmosféře a násilí. Proto Warner Bros. brzy oznámila pokračování snímku *Batman Navždy* (*Batman Forever*, Joel Schumacher, 1995) a spin-off postavy, která se divákům na tomto snímku líbila nejvíce – Kočičí ženy.¹⁴⁰ Postavu Seliny Kyle zase měla ztvárnovat Michelle Pfeiffer a režisérem projektu byl opět vybrán Tim Burton.¹⁴¹ Projekt se však nakonec nedočkal realizace. Pfeiffer v rozhovorech několikrát mluvila o svém zájmu o spin-off, ale později kvůli jejím závazkům vůči jiným projektům považovala realizaci daného projektu za nepravděpodobnou.¹⁴²

Na začátku kapitoly jsem psala, že dosud diváci a fanoušci považují Kočičí ženu, kterou ztvárnila Pfeiffer, za nejlepší ztvárnění této postavy. S tímto názorem

¹³⁷ V *Batman* (1989) postava Micheala Keatona slaví své třicetiletí. Jelikož příběh Batmana se vrací odehrává jen po několika letech, předpokládá, že Bruce Wayne je lehce nad třicet.

¹³⁸ Jedním s Hollywoodských cliché je romantizující vztah mezi mladší holkou a starším mužem. Příklady se dá najít nejen v období klasického Hollywoodu, ale i v novějších filmech. Příklady se dá najít tady: PICKHARDT, Kat. 50 Age Gaps Between Actors Playing Couples That Are Honestly Really Weird. In: *BuzzFeed* [online]. 28.09.2021. [cit. 28.04.2022] Dostupné z:

<https://www.buzzfeed.com/katherinepickhardt/major-tv-and-movie-relationship-age-gaps>

¹³⁹ BURTON, Byron. 'Batman Returns' at 25: Stars Reveal Script Cuts, Freezing Sets and Aggressive Penguins. In: *The Hollywood Reporter* [online]. 21.06.2017 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.hollywoodreporter.com/movies/movie-features/batman-returns-at-25-stars-reveal-script-cuts-freezing-sets-aggressive-penguins-1013942/>

¹⁴⁰ FLEMING, Michael. Dish. In: *Variety* [online]. 17.06.1993 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z:

<https://variety.com/1993/voices/columns/dish-6-107881/>

¹⁴¹ Tamtéž.

¹⁴² EGAN, Tim. Michelle Pfeiffer, Sensuous to Sensible. In: *The New York Times* [online]. 06.08.1995 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/1995/08/06/movies/michelle-pfeiffer-sensuous-to-sensible.html>

souhlasí i filmoví kritici, kteří Pfeiffer v této roli obdivovali. Uvádění kritických komentářů, které byly herečce věnované v tisku, jsou pro mou práci důležité. Jelikož, zaprvé, jak už bylo zmíněno před tím, to je možnost poznat vztah ke herečce na profesionální kritické úrovni, za druhé, vzhledem k tomu, že dřív (před objevením internetu) filmové recenze od kritiků měly velkou roli v formování hereckého obrazu hvězdy a ovlivňovaly hodnocení hvězdy tehdejšími diváky. Janet Maslin z *The New York Times* popsala její výkon jako „úchvatný... divoký, svůdný“,¹⁴³ zatímco Peter Travers z *Rolling Stone* napsal: „Pfeiffer dává této feministické mstitelce tvrdé jádro inteligence a vtipu; je to klasická oslnivá herečka.“¹⁴⁴ Časopis *Premiere* její výkon zpětně pochválil: „Michelle Pfeiffer, pravděpodobně vynikající padouška éry Tima Burtona, vnesla do obvykle vykastované franšizy smrtící kočičku s bičem. Její sešitý černý lakovaný kostým, který vznikl podle Burtonova náčrtu, zůstává nejikoničtější vzhledem postavy. A Michelle Pfeiffer překonává těžkopádné feministické dialogy filmu *Batman se vrací* a podává vrčivý, divoký výkon.“¹⁴⁵ Todd McCarthy z *Variety* její výkon velmi pochválil: „Pfeiffer je skutečně velmi chutnou Kočičí ženou.“¹⁴⁶ Owen Gleiberman z *Entertainment Weekly* napsal: „Hlavní hvězdou snímku je zde Pfeiffer, jejíž výkon je sexuálním komickým triumfem.“¹⁴⁷ Kenneth Turan z *Los Angeles Times* hodnotil film smíšeně, ale Pfeiffer pochválil: „Jedinou výjimkou z celkové pochmurnosti je stylový a zábavný výkon Michelle Pfeiffer v roli nevýrazné Seliny Kyle a jejího alter ega, bičující genderově odlišné Kočičí ženy. Energie a šmrnc, které Pfeiffer do dvojrole vnáší, jsou jak náznakem potěšení, které mohl poskytnout film „*Batman se vrací*“, tak i výtkou celkové atmosféře pochmurné strohosti, kterou se neúspěšně snaží zmírnit sofistikovaný, pseudovtipný scénář.“¹⁴⁸

¹⁴³ MASLIN, Janet. *Batman Returns* (1992) Review/Film: *Batman Returns*; A Sincere Bat, a Sexy Cat and a Bad Bird. In: *The New York Times* [online]. 19.06.1992 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20120219175204/http://movies.nytimes.com/movie/review?res=9E0CEFD1539F93AA25755C0A964958260>

¹⁴⁴ TRAVERS, Peter. *Batman Returns*. In: *Rolling Stone* [online]. 07.02.2001 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://web.archive.org/web/20071104160020/http://www.rollingstone.com/reviews/movie/5949279/review/5949280/batman_returns

¹⁴⁵ The Best Bat-Villains: Catwoman. In: *Premiere Magazine* [online]. 03.12.2010 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20101203105145/http://www.premiere.com/List/The-Best-and-Worst-Batman-Villains/The-Best-Bat-Villains-Catwoman>

¹⁴⁶ MCCARTHY, Todd. *Batman Returns*. In: *Variety* [online]. 03.12.2010 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://variety.com/1992/film/reviews/batman-returns-1200430018/>

¹⁴⁷ GLIEBERMAN, Owen. *Batman Returns*. EW review. In: *Entertainment Weekly* [online]. 26.06.1992 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://variety.com/1992/film/reviews/batman-returns-1200430018/>

¹⁴⁸ TURAN, Kenneth. MOVIE REVIEW: The Roar of the Cat, Whimper of the Bat. In: *Los Angeles Times* [online]. 19.06.1992 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.latimes.com/archives/la-xpm-1992-06-19-ca-418-story.html>

Desson Howe z *The Washington Post* pojmenoval Pfeiffer „lahodně přistící.“¹⁴⁹ Podle těchto komentářů se dá udělat závěr, že tentokrát pohledy na hereččin herecký výkon byly mnohem rozmanitější než předtím, a především tentokrát se aspekt jejího zevnějšku ztrácí na pozadí komentářů o tom, jak inteligentní, vtipní nebo groteskní její herecký výkon je.

Kromě velkých pochval byla herečka také nominovaná na MTV Movie Awards v kategorii Most Desirable Female a v Nickelodeon Kids' Choice Awards herečka byla nominována v kategorii Favourite Movie Actress.

V oficiálním traileru k filmu je čas úměrně rozdělen mezi všechny tři hlavní herece, ale u Pfeiffer je čas rozdělen jak na Kočičí ženu, tak i na Selinu Kyle. Na propagačních materiálech k filmu Kočičí žena se objeví ve společnosti dvou dalších hlavních postav: Batmana a Tučňáka. Na plakátu je Kočičí žena umístěna v centru, uprostřed ostatních postav, a proto si ji divák všimá dřív než ostatní postavy na plakátu. Její obličej silně kontrastuje od pozadí: do očí bije její mléčně bílá pleť, modré oči ve výřezích masky a rudé rty.

Každá ze tří hlavních postav má také svůj vlastní plakát. Na plakátu Kočičí ženy je kladen důraz nejen na její obličej, ale také na její kostým, kde se s pomocí světla vyznačuje lesk latexu a přítomnost švů na kostýmu. Název filmu je napsán dole v pravém úhlu, a proto diváka spíše přitahují modré oči herečky a její smyslné rudé rty a namalované modré oči než písmena dole. Z tohoto důvodu se dá udělat závěr, že i na propagačních plakátech k danému snímku je postava Pfeiffer propagovaná především skrze svou sexualitu a krásu.

¹⁴⁹ HOWE, Desson. Batman Returns. In: *The Washington Post* [online]. 19.06.1992 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.washingtonpost.com/wp-srv/style/longterm/movies/videos/batmanreturnspg13howe_a07fbb.htm

Obr. 14 Oficiální plakát k *Batman se vrací*

Obr. 15 Oficiální plakát *Kočičí ženy*

Lze tedy shrnout, že Pfeiffer navzdory své velmi sexuálnímu obrazu a chování v tomto filmu vytváří nejen sexuální objekt, ale groteskního antihrdinu, kde velkou (nikoli však zásadní) částí přitažlivosti postavy zůstává její vzhled.

4.5. Věk nevinnosti a proměna mediálního obrazu Michelle Pfeiffer v 90. letech.

Dalším snímkem, který jsem si vybrala pro analýzu hvězdného obrazu Michelle Pfeiffer, je *Věk nevinnosti* (*The Age of Innocence*, Martin Scorsese, 1993). V romantickém kostýmním dramatu hraje Pfeiffer postavu, která je věkově už vzdálená od postav ve filmech, kterým jsem se věnovala před tím. Film je adaptací románu americké spisovatelky Edith Wharton a zobrazuje delikátní newyorskou vyšší společnost 19. století, v níž se na první místo dostávají mravy a vzhled. Uprostřed ní, vážený ve vyšší společnosti právník Newland Archer (Daniel Day-Lewis), propadne kouzlu evropské a „exotické“ madam Olenské (Michelle Pfeiffer) a ocitne se v milostném trojúhelníku, protože se má brzy oženit se společenskou krasavicí May Welland (Winona Ryder). V literární předloze madame Olenská a May Welland patří skoro do jedné věkové skupiny,¹⁵⁰ ale pro snímek Scorsese schválně si vybral dvou hereček s věkovým rozdílem o 10 let pro vytvoření většího kontrastu mezi postavami: mladá bruneta Winona Ryder proti starší blondýně Michelle Pfeiffer.¹⁵¹ Také Pfeiffer byla vybrána Scorsesem kvůli svému věku ještě proto, aby věkově odpovídala Danieli Day-Lewisu, jelikož svou mladou snoubenku ve filmu Archer označuje za naivní a s omezeným okruhem zájmů, potřebuje někoho, s kým se dá propojit věkově a mentálně.

Postava Pfeiffer, hraběnka Ellen Olenská, je nezávislá, nekonvenční žena, která se do Archera zamiluje, přestože je sestřenicí Archerovy snoubenky May. Ačkoli Ellen v mládí nějakou dobu žila v New Yorku, většinu dětství strávila v Evropě a Newyorčané ji nyní považují spíše za cizinku než za Američanku. Kouří cigarety, cestuje sama a kamarádí s herci a malíři. Dělá věci, které pro ženu ze společnosti, do které patří, nejsou možné.

Ellen se na začátku snímku vrací do New Yorku, protože opustila svého manžela, polského šlechtice hraběte Olenského, který se k ní choval hrozně a byl jí nevěrný. Postava Pfeiffer vnímá New York jako bezpečné útočiště a zpočátku si neuvědomuje, že si o ní lidé myslí špatné věci, protože opustila manžela a vyhýbá se

¹⁵⁰ TI, Diana. The Age of Innocence Review. In: *dbmoviesblog* [online]. 11.05.2017 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://dbmoviesblog.com/2017/05/11/the-age-of-innocence-review/>

¹⁵¹ TRAVERS, Peter. The Age of Innocence. In: *Rolling Stone* [online]. 01.01.1993 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.rollingstone.com/movies/movie-reviews/the-age-of-innocence-2-246724/>

určitým společenským pravidlům. Tak například na společenském banketu začne mluvit s mužem, ale opustí ho, protože bude chtít promluvit s někým jiným. Ve vyšší společnosti podobné chování bylo posouzeno jako neúcta. Pravidla vyšší společnosti, jako to, co jsem popsala (a další vysvětlení mravů a popsání sluchů), jsou ve filmu podány pomocí voiceoveru, co umožňuje divákovi lépe se orientovat v příběhu a mít nadhled v situacích, které se odehrávají ve filmu.

Ochota Ellen se postavit nepříjemné realitě čelem ji sice odcizuje newyorské společnosti, ale přispívá k tomu, že Archera přitahuje. Ona naplňuje Newlandovu touhu po citovém životě ve fantazii. Její slova, nekonvenční vkus v oblékání, zařizování interiérů a její postoje symbolizují pro tradičního Newlanda exotiku. Ve scéně, která se odehrává v apartamentu Ellen, je postava Michelle Pfeiffer oblečená do domácích šatů ze nefritového hedvábného saténu s dekorativním vzorem z barevných květů a s ozdobou ze starožitné krajky. Nefritová barva a vzor látky v podobě svazků chryzantém odkazují na japonský styl, který byl v Evropě módní na konci 19. století a zcela na tehdejší velký zájem o Japonsko, které tehdy pro průměrného Evropana představovalo nesměrně exotickou zemi.¹⁵² Nefritové šaty Pfeiffer v této scéně není pouze kostým, ale součástí jednoho stylového prostoru, neboť i její budoár je vyzdoben v japonském stylu: paraván s volavkami a bambusem, orchideje v kobaltové váze, co ukazuje na její nestandartní podle měřítek toho období vkus.¹⁵³

¹⁵² ЖИГМУНД, Ирина [ZHIGMUND, Irina]. Г. Пескуччи. Нefритовое платье из фильма "Эпоха невинности". [G. Peskuchchi. Nefritovoe plat'e iz fil'ma "Epoha nevinnosti"]. In: *livejournal* [online]. 22.07.2017 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://la-gattaciara.livejournal.com/408815>

¹⁵³ Tamtéž.

Obr. 16 Screenshot z *Věku nevinosti* (01:01:58)

Šaty pro Ellen nejsou jen ukázkou jejího exotického vkusu, ale zároveň jsou jejím vlastním protestem proti přísným pravidlům vyšší společnosti, která nechce dodržovat. Když si tedy na hostinu, kde jsou všichni oblečeni do tmavých barev, Ellen oblékne jasně červené šaty, způsobí tím ve společnosti velké rozhořčení.

Obr. 17 Screenshot z *Věku nevinosti* (00:26:27)

Protest Ellen proti společenským pravidlům k ní přitahuje Archera. Ellen přiměje Archera zpochybnit jeho úzkou existenci a probudí v něm ochranné instinkty. Pro něj May je ledem, Ellen je ohněm.¹⁵⁴ Pfeiffer dobře ztělesňuje výstřednost, vnitřní zranitelnost a vášnivost madame Olenské. Mluví výrazným hlubokým hlasem a dívá se očima dokořán. Její vášeň je skryta v pomalých

¹⁵⁴ JORDISON, Sam. The Age of Innocence is a masterclass in sexual tension. In: *The Guardian* [online]. 08.09.2020 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/books/booksblog/2020/sep/08/the-age-of-innocence-sexual-tension-edith-wharton>

elegantních pohybech a v plných červených rtech, které často má trochu pootvřené. Erotizace postavy se projevuje nejen v jejích kostýmech a obrazu nezávislé ženy, ale i v schválně erotických scénách s Archerem. Vzhledem ke snaze režiséra ukázat erotické napětí mezi postavami, mezi kterými to napětí vůbec nemělo vznikat a zachránit to napětí, nejsou erotické scény konvenčními postelovými scénami. Ve své recenzi Roger Ebert napsal o *Věku nevinosti* tak: „Už jsem viděl milostné scény, v nichž se nahá těla zmítají ve zpcené vášni, ale málokdy jsem je viděl vášnivější než v tomto filmu, kde jsou všichni zahaleni vrstvami viktoriánské represe.“¹⁵⁵

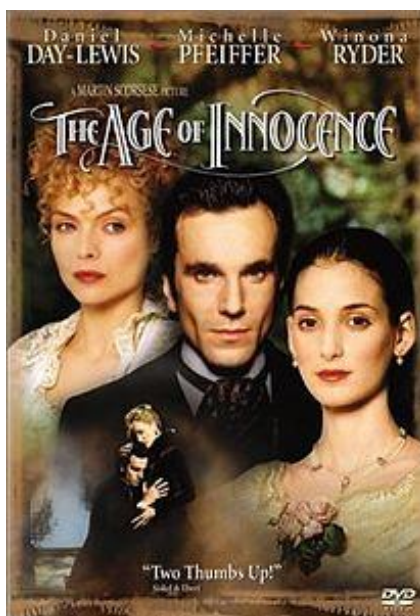
Ve filmu, jelikož vzhledem k výše popsaným důvodům postava Pfeiffer nemohla být sexualizovaná standardními způsoby (přes nahotu), ji Scorsese erotizuje například přes její lodičky, které Archer libá, nebo přes rukavici, kterou Acher pomalu svléká z její ruky. Svým pomalým tempem a velkým erotickým napětím scéna s rukavicí připomíná striptýz.

Obr. 18 Screenshot z *Věku nevinosti* (01:07:10)

Propagace snímku byla realizovaná přes romantické napětí mezi dvěma zmíněnými postavami. Tak, na prvním oficiálním plakátu, kde všichni tři hlavních postavy (madame Olenská, Archer a May) jsou umístěni na šikmo, v levém dolním úhlu jde vidět postavy Pfeiffer a Day-Lewisa, kteří se spleli ve vášnivých objetích. Na druhém oficiálním plakátu ke snímku Pfeiffer a Day-Lewis jsou zobrazeni při vášnivém políbení, ke kterému jako protipól vystupuje May, či obraz je umístěn dolů.

¹⁵⁵ EBERT, Roger. The Age of Innocence. In: *RogerEbert.com* [online]. 17.09.1993 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: https://www.imdb.com/title/tt0106226/criticreviews?ref_=tt_ov_rt

Obr. 19 a 20 Oficiální plakáty k Věku nevinnosti

Zde je opět potřeba uvést komentáře filmových kritiků a zjistit, jestli jejich reakce se týkají hereččinou zevnějšku, jako u prvních mnou popsaných snímků, anebo jestli se to hodnocení rozšířilo, jak mnou bylo ukázáno na příkladu Batman se vrací. Po svých rešerších jsem udělala závěr, že hodně filmových kritiků, kteří hodnotili Pfeiffer ve Věku nevinnosti, se shodli v názoru, že v daném snímku Pfeiffer není jen krásná, ale zároveň že její herecký výkon je neuvěřitelně vášnivý. Filmový kritik James Berardinelli, kritik *Reviews*, napsal, že „Pfeiffer (ve Věku nevinnosti) nelze upřít strhující, procítěnou vášeň. Roli Ellen, která předčí vše, co v minulosti ztvárnila, lze považovat za její vrchol.”¹⁵⁶ Autor *The Guardian* Andrew Gilchrist ve své recenzi na film napsal, že: „Ale nic ve filmu Věk nevinnosti nevypadá lépe než Michelle Pfeiffer, ztvárňující roli temperamentní a nekonvenční hraběnky Ellen Olenské, která se vrátila z Evropy a utekla od svého sukničkářského manžela.”¹⁵⁷ Roger Moore z *Movie Nation* vyjádřil své nadšení takovým slovy: „Je dobré si připomenout, jak úžasná dokázala být Pfeiffer v dobových filmech a proč si vydobyla status nejvíc sexuální dramatické herečky své doby.”¹⁵⁸ Vincent Canby z *The New*

¹⁵⁶ BERARDINELLI, James. *The Age of Innocence* (United States, 1993). In: *ReelViews* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.reelviews.net/reelviews/age-of-innocence-the>

¹⁵⁷ GILCHRIST, Andrew. My favourite film: *The Age of Innocence*. In: *The Guardian* [online]. 23.12.2011 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z:

<https://www.theguardian.com/film/filmblog/2011/dec/23/favourite-film-age-of-innocence>

¹⁵⁸ MOORE, Roger. Classic Film Review: How is “*The Age of Innocence*” aging? In: *Movie Nation* [online]. 30.04.2020 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://rogersmovienation.com/2020/04/30/classic-film-review-how-is-the-age-of-innocence-aging/>

York napsal, že podle jeho názoru „herečka je půvabná, je vizuálním středobodem filmu, ale také něčím víc. Díky svému jemnému hlasu, rezervovanosti a pohotovosti myslí má její Ellen emocionální váhu. Je srdcem a svědomím filmu.”¹⁵⁹ Rita Kempley z *Washington napsala*: „Pfeiffer nejsou cizí dobová dramata; za roli madame de Tourvel ve filmu *Nebezpečné známosti* získala nominaci na Oscara. Ale de Tourvel vyměnila svou čest za vášeň, což je obchod, který by světácká hraběnka nikdy nedokázala uzavřít.”¹⁶⁰ Však ne všichni kritici měli podobný názor na herecký výkon Pfeiffer v daném snímku. Někteří její herectví ohodnotili jako nepřesvědčivé, ale však zmínění o její kráse se dá potkat skoro u všech kritiků, kteří ve svých článcích věnují pozornost herečce a jejímu hereckému stylu. Tak Stanley Kauffmann z *The New Republic* ve svoje recenzi k filmu napsal: „Michelle Pfeiffer je poněkud složitější případ. V roli Ellen Olenské, Američanky, která se po rozpadlém evropském manželství vrací do New Yorku, se Pfeiffer hodně snaží, ale selhává. Je to smutné. Žije tak inteligentním životem, jak je to v dnešní době pro americkou filmovou hvězdu možné: hledá rozmanitost, riskuje, každou roli řeší všemi prostředky, které má k dispozici. Jenže jí to nestačí – ani oheň, ani hloubka, ani ohlas. Výsledkem je ve filmu za filmem poněkud vymazaná verze ženy, kterou hraje, jako vybledlý obraz. Její Ellen je vnímatelná, ale bledá. Pfeiffer nejvíce pomáhá skutečnost, že ačkoli je výjimečně krásná, na svou krásu zjevně nespolehá: chce hrát. Ale u její Ellen sice víme, co má v daném okamžiku na mysli, ale prostě to necítíme.”¹⁶¹ Však bez ohledu na nejednoznačnost ohlasů v tisku herečka dostala příznání u filmových akademiků. Byla nominovaná na Golden Globe v kategorii Nejlepší herečka a také spolu s režisérem snímku Martinem Scorsesem dostala speciální cenu Elviry Notari filmového festivalu v Benátkách.¹⁶²

Stejná reakce jako u filmových kritiků dá se najít i u obyčejných diváků. Na YouTube, v komentářích pod ukázkami z filmu, se dá najít množství komentářů, které jsou věnovány kráse Michelle Pfeiffer.

¹⁵⁹ The Age of Innocence. In: *Metacritic* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.metacritic.com/movie/the-age-of-innocence/critic-reviews>

¹⁶⁰ KEMPLEY, Rita. ‘The Age of Innocence’ (PG). In: *The Washington Post* [online]. 17.09.1993 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.washingtonpost.com/wp-srv/style/longterm/movies/videos/theageofinnocencepgkempley_a0a3b3.htm

¹⁶¹ KAUFFMAN, Stanley. TNR Film Classics: ‘The Age of Innocence’. In: *The New Republic* [online]. 13.01.2012 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://newrepublic.com/article/99652/tnr-film-classics-the-age-innocence-october-18-1993>

¹⁶² In: *imdb.com* [online]. [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: https://www.imdb.com/name/nm0000201/awards?ref_=nm_q1_2

ras putin před 1 rokem

Michelle Pfeiffer looks so beautiful in this movie, especially in this scene. Hair, necklace, everything. Just perfect.

👍 56 🔄 ODPOVĚDĚT

Obr. 21 Komentáře k videu *The Age of Innocence (1993) - Everybody Knows Scene (7/10) | Movieclips*

Naopak od svých vášnivých a sexuálních postav v reálném životě jméno herečky bylo více spojeno s tradičními ženskými hodnotami: rodinou a s dětmi. Její hvězdný obraz na konci 90. let je podrobně shrnutím ve krátkém medailonu na začátku jejího televizního rozhovoru s Barborou Walters: Pfeiffer je neuvěřitelná kráska, talentovaná herečka, a stydlivá žena, která nemá ráda mluvit s novináři, ale zároveň je velmi oddaná své práci.¹⁶³ Jak i v starších rozhovorech s herečkou, tak i v daném rozhovoru novinářka kladla tradiční otázky spojené s vztahem mezi herečkou a jejími filmovými partnery. Jiné otázky novinářky se týkaly témat, tradičně spojených s ženskostí, ale především rodiny, manželství, děti a věkové proměny herečky, její strachu stárnutí.¹⁶⁴ Na podobné otázky herečka odpovídala i u jiných novinářů. V televizním rozhovoru s Bobbie Wygant, který věnován roli Pfeiffer ve *Věku nevinnosti*, se většina otázek novinářky týkala mateřství Pfeiffer a její adoptované dcery.¹⁶⁵ Pomocí těchto příkladů se dá udělat závěr, že na konci 90. let a po roce 2000. let hvězdní obraz Michelle Pfeiffer byl stejně jako předtím asociován v klasickou ženskost, ale její dospívající věk proměnil její obraz z mladé čerstvé krásy na obraz krásné mladé matky. V médiích, kromě rozhovorů na téma mateřství, se stále objevovalo hodně fotografií Pfeiffer s jejími dětmi, často udělanými paparazzi tajně. V rozhovoru v časopisu *Us*¹⁶⁶ herečka se přiznala, že takové množství fotek s dětmi je dáno tím, že mateřství velmi omezilo její pohyblivost: „Před paparazzi už neutíkám. Teď už toho na mě doléhá příliš mnoho. Mám dvě děti a tašky s plenkami a kočárky, takže jsem si musela osvojit nový přístup.”¹⁶⁷

¹⁶³ Michelle Pfeiffer 1992 Barbara Walters Interview. In: *YouTube* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=3X6JTaKlMQ0>

¹⁶⁴ Tamtéž.

¹⁶⁵ Michelle Pfeiffer "Age of Innocence" 1993 - Bobbie Wygant Archive. In: *YouTube* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=ZRb_C76drzc&t=200s

¹⁶⁶ Název tohoto článku je přesnou definicí hvězdného obrazu Pfeiffer na konci 90. Rozhovor vyšel pod názvem *One Strong, Sexy Mother, Gorgeous mother*.

¹⁶⁷ TANNENBAUM, Rob. Michelle Pfeiffer. *One Strong, Sexy Mother*. In: *Us* [online]. 01.08.1995 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <http://www.gorgeouspfeiffer.com/1995/08/01/one-strong-sexy-mother-august-1995/>

Obr. 22 Foto Michelle Pfeiffer z článku z časopisu *Us*

Takovým novým přístupem pro herečku se stala její snaha rozšířit své dovednosti ve filmovém světě. V roce 1990 Pfeiffer založila vlastní produkční společnost Via Rosa Productions, která fungovala deset let. Tato společnost jí umožnila produkovat či hrát ve filmech o silných ženách. Prvním filmem, který produkovala, bylo nezávislé drama *Pole lásky* (*Love Field*, Jonathan Kaplan, 1992). Recenzenti film přijali s nadšením, ale však zase většina nadšených ohlasů se týkala hereččina zevnějšku. Deník *The New York Times* se domníval, že Pfeiffer „opět dokazuje, že je stejně jemná a překvapivá jako krásná”.¹⁶⁸

Však všichni úsilí herečky o tom, aby ji začali považovat za seriózní herečku, neprošly jen tak. Role ve vážných historických dramatech, množství nominací na prestižní ceny a velká producentská snaha: to všechno určovalo Michelle Pfeiffer jako respektovanou herečku, která ale „není považována za kasovní trháč”.¹⁶⁹ Její výkony však neustále sklízely uznání navzdory průměrným prodejům a některým filmům, které kritici považovali za zapomenutelné.¹⁷⁰ V 90. letech Pfeiffer byla diváky, i kritiky považovaná za vážnější herečku, naopak, například, od Julie Roberts

¹⁶⁸ RICH, Frank. Review/Theater; Night of Stars, and Also Shakespeare. In: *The New York Times* [online]. 10.07.1989 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/1992/12/11/movies/review-film-michelle-pfeiffer-in-a-tale-of-a-1960-s-interracial-friendship.html>

¹⁶⁹ WEINRAUB, Bernard. Skyrocketing Star Salaries. In: *The New York Times* [online]. 18.09.1995 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/1995/09/18/business/skyrocketing-star-salaries.html>

¹⁷⁰ ERBLAND, Kate. ‘French Exit’ Star Michelle Pfeiffer Explains the Secret to Her Eclectic Career. In: *IndieWire* [online]. 25.02.2021 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.indiewire.com/2021/02/michelle-pfeiffer-french-exit-catwoman-1234618989/>

(se kterou v 90. letech byla často srovnávána), která však byla víc komerčně úspěšnou herečkou než Pfeiffer.¹⁷¹ Podrobněji se finančním výsledkům hereččiných snímků věnuji na konci práce, kde je uvedena podrobná tabulka a graf, vyrobený podle získaných údajů, které ukazují popularitu a úspěch herečky v peněžním vyjádření.

¹⁷¹ JACOBS, Matthew. What Lies Beneath The Comeback Of Michelle Pfeiffer And The Decline Of Julia Roberts. In: *HuffPost* [online]. 07.12.2017 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.huffpost.com/entry/michelle-pfeiffer-julia-roberts_n_5a1c8383e4b071403b28740e?ri18n=true

4.6. Manipulativní matka v Bílém Oleandru a pětiletá přestávka v herecké kariéře

V rozhovorech věnovaných jejímu osobnímu životu herečka často mluvila a mluví o svém mateřství a o velké roli dětí ve svém životě. Proměnu jejího rodinného statusu se dá následovat v její kariéře. Jelikož herečka už zastupovala starší věkovou skupinu (na moment točení *Bílého Oleandra* Pfeiffer bylo 43 let), je logické pro ni hrát roli starších žen.

Herečka je známá svým pečlivým výběrem rolí.¹⁷² Jelikož podle její slov vyplývá, že mateřství pro ni je velmi důležitá část života, často vybírá roli matek. V jednom z rozhovorů herečka přímo říkala, že její mateřská zkušenost jí povoluje mnohem lépe rozumět postavám matek, kterých ona hraje.¹⁷³ Tak za 9 let od natočení *Věku nevinnosti* (1993) po rok natočení *Bílého Oleandra* (*White Oleandr*, Peter Kosminsky, 2002) herečka si zahrála ve 11 filmech (+ dabování 1 pohádky), z nich v 6 filmech hraje roli matky: *Nezvaný host* (*To Gillian on Her 37th Birthday*, Michael Pressman, 1996), *Báječný den* (*One Fine Day*, Michael Hoffman, 1996), *Ztraceni v moři* (*The Deep End of the Ocean*, Ulu Grosbard, 1999), *Druhá šance* (*The Story of Us*, Rob Reiner, 1999), *Pod povrchem* (*What Lies Beneath*, Robert Zemeckis, 2000), *Jmenuji se Sam* (*I Am Sam*, Jessie Nelson, 2001). Její roli v Bílém Oleandru zapadá do tohoto řádu, protože i tam herečka ztvárňuje roli matky. Tento snímek byl vybrán mnou nejen kvůli výběru rolí, ale i kvůli zajímavé propagační kampaní snímku, na příkladě které se dá prokázat status herečky jako špičkové filmové hvězdy světové úrovně. Však propagační kampaní snímku se budu až po samotné analýze hereččiny rolí.

Jak i předchozí analyzovaný film, snímek *Bílý Oleandr* je filmovou adaptací literárního díla, novely *Bílý Oleandr* od americké spisovatelky Janet Fitch. Snímek vypráví o traumatickém dospívání mladé Astrid (Alison Lohman), která se stane sirotkem poté, co je její zakřiknutá a záhadná matka Ingrid (Michelle Pfeiffer), bude uvězněna za vraždu svého přítele.

¹⁷² RATHE, Adam. Michelle Pfeiffer Is Playing the Long Game. In: *Town & Country* [online]. 17.02.2017 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.townandcountrymag.com/leisure/arts-and->

¹⁷³ White Oleander: Michelle Pfeiffer Exclusive Interview | ScreenSlam. In: *YouTube* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=gZWYk3S7WY>

Ingrid je úžasně atraktivní žena, dokonce její dcera (která ve filmu vystupuje jako vypravěč), na začátku snímku říká, že její matka jedna z nejhezčích žen na světě. V souladu s tradičními představami o kráse Pfeiffer odpovídá tato role hlavnímu rysu jejího hvězdného obrazu. Ingrid je také talentovanou malířkou, která se díky svému uměleckému talentu cítí velmi výjimečná. Je chytrá, úspěšná a řídí se vlastními pravidly. Na většinu ostatních lidí se dívá svrchu a chváří si svou vlastní nezávislost, upřímnost a sebevědomí. Tak například odmítá pozvánku na rodičovské setkání ve škole, kde studuje Astrid, protože jak říká: „Co mi o tobě můžou říct, co ještě nevím?“ Ale bez ohledu na svoji, jak si myslí, výjimečnost, jako obyčejná žena ze vzteku a žárlivosti zavraždí svého přítele pomocí jedu bílého oleandru. Nakonec Ingrid je odsouzena k trestu odnětí svobody na 35 let až doživotí.

Do filmu Ingrid vstupuje v teplé podzimní noci, kdy sedí na okraji střechy, užívá si větru Santa Ana a dívá se dolů na třpytivou krajinu Los Angeles. Je jako bohyně či královna, anebo siréna volající svou dceru písní zkázy. Když mladé ženě navrhně, aby přišla blíž, je v jejím tónu cítit autorita, požadavek převlečený za nenucenou náklonnost. Zatahá dívku za paži, tak energicky, až je to téměř násilné. Je to i riskantní, když si uvědomíme smrtelnost případného klopýtnutí, pádu. To, že po tomto gestu následuje objetí a láskyplné pohlazení, vypovídá mnohé o jejich dynamice.¹⁷⁴

¹⁷⁴ ALVES, Cláudio. Almost There: Michelle Pfeiffer in "White Oleander". In: *The Film Experience* [online]. 19.02.2021 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <http://thefilmexperience.net/blog/2021/2/19/almost-there-michelle-pfeiffer-in-white-oleander.html>

Obr. 23 Screenshot z *Bílého Oleandru* (00:04:00) Ingrid má v představách své dcery jakousi mýtickou postavu. Astrid se neustále poměruje s měřítky matčiny krásy a nebojácnosti ale zároveň se naučí matku nenávidět pro její sobeckost, krutost a schopnost manipulovat a okouzlovat. Astrid se Ingrid během svých nehod více vzdaluje. S každým novým dopisem (které Astrid čte nahlas, anebo které ve filmu jsou podány pomocí voiceoveru) divák vidí víc a víc vyděšenou ženu, která se snaží zpoza mříží „matkovat“. Ale její značka mateřské lásky Astrid otravuje, jelikož je vypočítavá. Naráží na to v podobě znevažování toho, co je Astrid drahé. Tak kdy Astrid začne chodit s jedním chlapem z dětského domova, Ingrid říká své dceři, že je příliš naivní, protože seskočí kolem krku každému, kdo aspoň trochu věnuje jí pozornost. Pak vyzve svou matku, že je to čirá manipulace, když Ingrid chytí Claire (Renée Zellweger), adaptivní matku Astrid a její nejlepší šanci na trvalý domov, do návštěvy ve vězení, která urychlí konec Claire (ona spáchá sebevraždu). To je zlomový okamžik ve filmu, kdy se Astrid odpoutá od jedovatosti své matky.

Láska Ingrid k Astrid je toxická, a spíš odrazem sebeúcty než hluboké péče o druhého člověka. Samá Pfeiffer svou postavu pojmenovává destruktivní, narcistickou, sobeckou a ničivou.¹⁷⁵ Divák vidí nebezpečí, ale neodvrací se, každá jemná laskavost postavy diváka i Astrid navléká. Divák je přitahován k Ingrid. Postava herečky působí na diváky jako zářivá filmová hvězda. Taková síla se promítá do způsobu, jakým se role zapsala do paměti diváků.¹⁷⁶ Vrozené charisma této zabijácké umělkyně bylo postaveno na hlavu, dávno předtím a překroučené do nové kousavé verze sebe sama.¹⁷⁷

Tato role je pro Pfeiffer je ideální, jelikož, jak už bylo zmíněno, jednou z hlavních rysů postavy je její nadčasová krása, kterou Pfeiffer nepochybně má. Postava Ingrid využívá svou krásu jako obranný mechanismus, i když se zdá, že se její psychické chování mění podle rozmaru. Jak sama vysvětluje: „Zlo je ošemetné. Když už si myslíte, že víte, co je zač, změní svou podobu.“ Zároveň role Pfeiffer je ve filmu je nejtěžší, protože musí svá odhalení a emoce vtěsnat do krátkých návštěv

¹⁷⁵ FISCHER, Paul. The Pfeiffer Factor. Exclusive Michelle Pfeiffer/White Oleander Interview. In: *FEMALE.com.au* [online]. 12.06.2003 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.female.com.au/michelle_pfeiffer_white_oleander.htm

¹⁷⁶ ALVES, Cláudio. Almost There: Michelle Pfeiffer in "White Oleander". In: *The Film Experience* [online]. 19.02.2021 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <http://thefilmexperience.net/blog/2021/2/19/almost-there-michelle-pfeiffer-in-white-oleander.html>

¹⁷⁷ Tamtéž.

své stále pochybnější dcery.¹⁷⁸ Herečka hraje vždy jasně a průzračně. Její průzračně modré oči hledí do všeho a všech přísně a tvrdě. Dá se porovnat obraz herečky s masožravým plazem, který hodnotí svou kořist. Každý mateřský výraz jako by se mohl kdykoli změnit v úšklebek. V pozadí vždy čeká dravé vrčení, připravené zaujmout ústřední postavení. I její slzy působí agresivně, smutek je zkalený vztekem.

Obr. 24 Screenshot z *Bílého Oleandru* (01:08:09)

Vzhled postavy odpovídá její povaze: Ingrid je tvrdá a snaží se být emocionálně odtažitou, proto v její šatníku jsou věci pouze bílých a modrých, „studených“ odstínů. I ve vězení se snaží zůstat krásnou, říká své dceři, že ony jsou Vikingy, a že jejich síla je v jejich kráse. Režisér filmu Peter Kosminsky zdůrazňuje, co konkrétně chybí ve vztahu matky a dcery, tím, že z každého jejich „souboje“ udělá kulisu.¹⁷⁹ Pokaždé, když Astrid navštíví vězeňský dvůr, kamera se stáhne, aby mohla Pfeiffer předvést svůj velký vstup, a její džínové oblečení vyniknout před její jasně modrýma očima.¹⁸⁰

¹⁷⁸ EBERT, Roger. White Oleander. In: *RogerEbert.com* [online]. 11.10.2002 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.rogerebert.com/reviews/white-oleander-2002>

¹⁷⁹ MEYER, Carla. Mommie weariest / 'White Oleander' has strong performances but lacks emotional power. In: *SFGATE* [online]. 11.10.2002 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z:

<https://www.sfgate.com/movies/article/Mommie-weariest-White-Oleander-has-strong-2786116.php>

¹⁸⁰ FISCHER, Paul. The Pfeiffer Factor. Exclusive Michelle Pfeiffer/White Oleander Interview. In: *FEMALE.com.au* [online]. 12.06.2003 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.female.com.au/michelle_pfeiffer_white_oleander.htm

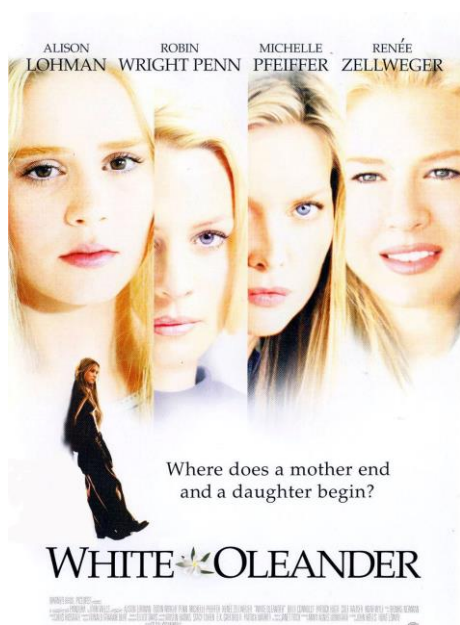
Obr. 25 Screenshot z *Bílého Oleandru* (00:08:28)

Nečekaně se Ingrid cítí jako člověk i v tom nejhorším. Její sobecké manipulace, ledový výraz, destruktivní instinkty, to vše dohromady funguje. Pfeiffer je tak vyladěná, že divák přesně vidí případy, kdy Ingrid upustí od hraní a je upřímná. V závěrečných scénách, kde Ingrid odpovídá na nepříjemné otázky své dcery o její dětství, herečka rozkrývá svou postavu, aniž by odhalila hereckou soudnost, a projevuje této nešťastné ženě velkorysost, i když její bolestné zpovědi odhalují drásavou podstatu jejího sebestředného pohrdání. Je to strhující počin, o to působivější, jak nekompromisně se cítí ve svém objetí ženské grotesky, krásné perverze mateřství a jejího osnatého objetí.

Jak jsem zmiňovala na začátku dané kapitoly, tento snímek vzhledem k tématu mé diplomové práci měl zajímavou propagační kampaň. Jinými slovy byl tento snímek výrazně propagován přes hvězdní osobnost Michelle Pfeiffer, co nesporně ukazuje na její status nejen americké, ale i světově respektované filmové hvězdy. Během svých rešerší jsem narazila na tři propagačních plakáty: americký, francouzský a japonský. Jestli na americkém plakátu všichni čtyři herečky (Alison Lohman, Michelle Pfeiffer, Renée Zellweger, Robin Wright)¹⁸¹ jsou umístěny stejně, jedna vedle druhé, to na japonském plakátu Lohman (jako zastupitelkyně hlavní roli) a Pfeiffer (jako velká herecká hvězda) jsou vyvedeny dopředu. Na francouzském plakátu přední místo před dvěma ostatními postavy zabírá Pfeiffer a zmenšený obraz Lohman se nachází v pravém dolním rohu. Tím způsobem celá pozornost je přitahována k Pfeiffer. V traileru snímku většina času je také oddaná Pfeiffer (Renée

¹⁸¹ Renée Zellweger a Robin Wright zahrály roli adaptivních matek Astrid

Zellweger a Robin Wright jsou ukázaný velice málo). Ve traileru krása Pfeiffer má zvláštní místo. Ji vyzdvihuje věta z filmu, kterou říká postava Alison Lohman: že její matka je nejkrásnější žena, jakou kdy viděla a nebezpečná.¹⁸² Podobný slogan o tom, že postava Pfeiffer je krásná a nebezpečná, se objevuje i v traileru DVD vydání filmu.¹⁸³ Veškerý čas v DVD traileru je však věnován jen Pfeiffer. Postava Lochman se objeví několikrát a další dvě herečky se objeví jen během krátké montáže na konci, takže je těžké si jich všimnout. Lze tedy konstatovat, že i v tomto formátu byla propagace filmu provedena prostřednictvím hvězdného obrazu Michelle Pfeiffer.

Obr. 26 Americký plakát k *Bílému Oleandru*

Obr. 27 Francouzský plakát k *Bílému Oleandru*

¹⁸² White Oleander Trailer. In: *YouTube* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=Qxq5P_t4uF8

¹⁸³ White Oleander Movie Trailer 2002 - TV Spot. In: *YouTube* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=TnFvI6W-zBM>

Obr. 28 Japonský plakát k *Bílému Oleandru*

Jak i v předchozích kapitolách je pro mě důležité ohodnotit názory filmových kritiků. jelikož jejich názory určitým způsobem vytváří hvězdný obraz herečky u diváků, které čtou jejich recenze. V *Bílém Oleandru* filmové kritici vysoce ohodnotili herecký výkon Michelle Pfeiffer, a co je pro mě zajímavé, tentokrát kritici ve svých hodnoceních věnovali hodně pozornosti hereckému výkonu Pfeiffer, a skoro nic jejímu zevnějšku. To se dá vysvětlit vyruším respektem k Pfeiffer jako k úspěšné producentce a oceněné prestižními cenami herečce. *New York Times* označil roli Pfeiffer za „nejkomplexnější filmový výkon její kariéry... neodolatelný a ďábelský zároveň“,¹⁸⁴ *Variety* ji popsal jako „odvážný, nesympatický výkon“.¹⁸⁵ Kenneth Turan z *Los Angeles Times* ji popsal jako „zářivou“, vnášející do své role matky-mistrovské manipulátorky „sílu a neochvějnou vůli“ ve „strhujícím, dokonalém výkonu“.¹⁸⁶ Za roli Ingrid Pfeiffer získala další ceny a nominace. Od Společnosti filmových kritiků v San Diegu a Kansas City Film Critics Circle Pfeiffer získala ocenění za nejlepší herečku ve vedlejší roli a také herečka získala nominaci na Screen Actors Guild Awards.

¹⁸⁴ HOLDEN, Stephen. Film Review; Slowly, A Princess Turns Into An Urchin. In: *The New York Times* [online]. 11.10.2002 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2002/10/11/movies/film-review-slowly-a-princess-turns-into-an-urchin.html>

¹⁸⁵ KOEHLER, Robert. White Oleander Movie Review. In: *Variety* [online]. 07.09.2002 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://variety.com/index.asp?layout=review&reviewid=VE1117918616&cs=1>

¹⁸⁶ TURAN, Kenneth. Artful 'Oleander' Needs More Compelling Voice. In: *Los Angeles Times* [online]. 11.10.2002 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.latimes.com/archives/la-xpm-2002-oct-11-et-white11-story.html>

Jako u ostatních zkoumaných mnou filmů se zajímala divácká reakce na herecký výkon herečky. Na IMDb kromě už obvyklých komentářů diváků o tom, jak Michelle Pfeiffer je neuvěřitelně krásná a talentovaná, našla jsem několik komentářů, kde se píše, že herečka „je neskutečná, jako vždycky“, nebo že „Pfeiffer hraje neuvěřitelně dobře jako vždy“. Podobné komentáře podle mého názoru ukazují zaprvé na její status jako respektované herečky v pohledech obyčejných diváků, a za druhé že její jméno pro hodně z nich znamená i určitou kvalitu toho díla, ve kterém hraje.

Další část této kapitoly chtěla bych navázat na předchozí komentáře diváků na IMDb, pro kterých účast Pfeiffer v projektu automaticky znamená určitou míru kvality díla, ve kterém herečka hraje. Toto přiznání její kvality není jen výsledkem přiznání jejího hereckého talentu, ale i určitým respektem diváků k osobnosti herečky. Při svých rešerších jsem se narazila na zajímavé komentáře diváků, ve kterých byla zmiňována nejen hereččina krása a její herecký talent, ale i její skromnost, absence velkých výrazných skandálů s jejím účastem a její oddanost rodině a dětem. Názorný příklad takového komentáře jsem našla na ruskojazyčné stránce, věnované divadelním a filmovým hercům (Ruska i zahraničí): „Michelle Pfeiffer je jednou z mých nejoblíbenějších hollywoodských hereček, „éterická“ krása, svůdná a tajemná. Ve prospěch této chytré dívky hovoří i to, že rodina u ní je na prvním místě.“¹⁸⁷

Tento a podobné komentáře ukazují na to, že obraz herečky je nerozlučně spoután s tradičními feminními hodnoty jako rodina a děti. Tento její obraz koreluje s jejím věkem, jako ženy, která ke svým 43 (to je věk herečky na rok natočení *Bílého Oleandru*), splnila všichni ženské sny v představě moderní společnosti s tradičními názory: má šťastné manželství, je matkou dvou dětí a zároveň má úspěšnou kariéru. Na začátku nultých let společenské mínění o Michelle Pfeiffer jako o ztělesnění tradičních ženskosti si upevnilo ještě víc, jelikož po uvedení animovaného filmu *Sindibád: Legenda sedmi moří* (*Sinbad: Legend of the Seven Seas*, Tim Johnson, 2003), kde Pfeiffer ozvučila postavu bohyni zla Eris, herečka si vzala čtyřletou pauzu

¹⁸⁷ Мишель Пфайффер [Mishel' Pfajffer]. In: *Кино - Театр. ру* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.kino-teatr.ru/kino/acter/w/hollywood/57286/forum/f2/>

ve své kariéře, během níž zůstala z velké části mimo pozornost veřejnosti a věnovala se manželovi a dětem.¹⁸⁸

Svým návratem do velkých obrazovek v roce 2007 Pfeiffer přitáhla k sobě velkou pozornost veřejnosti. Kromě hraní, herečka se také aktivně zapojila do propagačních kampaní dvou snímků ve kterých hrála. Jsou to dobrodružná pohádka *Hvězdný prach* (*Stardust*, Matthew Vaughn, 2007), ve kterém ztvárnila zlou čarodějnici Lamie, a muzikál *Hairspray* (Adam Shankman, 2007), ve kterém ztvárnila krutou televizní producentku Velmu. V rámci propagačních kampaní herečka byla pozvaná do celé řady televizních show. Jak i předtím mě zajímaly otázky, které moderátoři kladli herečce. Kromě očekávaných otázek o její rolích (opakované otázky ohledně líčidla ve *Hvězdném prachu* a otázky ohledně zpěvu a tancích ve *Hairspray*), moderátoři kladli hodně otázek, většina, z kterých se však týkala dětí herečky a její vztahů s manželem. Tak, Ellen DeGeneres se ptala Pfeiffer o stěhování její rodiny,¹⁸⁹ David Letterman se ptal, jestli herečka má ráda show svého manžela¹⁹⁰ a jakými jsou její děti.¹⁹¹ Moderatorka *The Today Show* kladla otázky o jejich dětech i o tom, jestli jejím dětem se líbí dívat se na maminku na obrazovce. Moderátoři pořadu *Live with Regis and Kelly* se ptali herečku ohledně toho, jestli herečka pravidelně chodí na rodičovské setkání ve škole, na jejích s manželem tradici chodit na rande každý týden a vztahy s dětmi.¹⁹² Podobné otázky ukazují na vnímání herečky především prizmatem tradičních ženských sfér zájmů jako manželství a děti.

Kromě otázek se týkajících rodinných záležitostí, v rozhovorech zněla také otázka, týkající se hereččina stárnutí, jelikož Lamia, postava herečky ve *Hvězdném prachu*, je pět tisíc let starou čarodějnici posedlou honbou za krvavými lektvary, které by jí navrátily vzhled. Ve snímku Lamia plánuje sníst srdce spadlé hvězdy (Claire Danes), jelikož ono ji vrátí mládí a krásu. Postava Lamie se však nevyznačuje pouze nezkrotnou touhou po omlazení, ale také sexualitou. Například poté, co se v ději ukáže, že postava omládla poté, co snědla srdce hvězdy, svlékne se Pfeiffer do naha

¹⁸⁸ Michelle Pfeiffer's Eternal Beauty. In: *CBS News* [online]. 4.10.2007 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.cbsnews.com/news/michelle-pfeiffers-eternal-beauty/>

¹⁸⁹ Michelle Pfeiffer on The Ellen DeGeneres Show. Season 4. Episode 147. In: *YouTube* [online]. 27.04. 2007 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=FxEW7LFmyc0>

¹⁹⁰ Manželem Pfeiffer je David Kelley. Je americký televizní scénárista a producent, známý jako tvůrce seriálů *Doogie Howser, M.D.*, *Boston Public*, *Boston Legal* a dalších.

¹⁹¹ Michelle Pfeiffer on Late Show with David Letterman. Episode 16.159. In: *YouTube* [online]. 16.06. 2009 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=qp5YrsUu5Aw>

¹⁹² Michelle Pfeiffer on Live with Regis and Kelly, Season 19. In: *YouTube* [online]. 08.08.2007 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=PyzUzn46qGQ>

a odhalí nahá záda. Během snímku herečka se objeví šatech s velmi hlubokým výstřihem, které výrazně podtrhují hereččinu sexualitu.

Obr. 29 Screenshot z *Hvězdného prachu* (00:23:12)

Jako sexuální žena staršího věku herečka je představena ve snímku *Můj Chéri* (*Chéri*, Stephen Frears), kde hraje roli zkušené kurtizány, která učí nezkušeného mladíka umění lásky. Jak píše ve *Channel hopping: Charlotte Rampling in French cinema of early 2000s*, filmový badatel William Brown v článku, kterému jsem se věnovala ve své metodologii, sexuální přitažlivost hraje centrální roli v prezentaci starších obrazů. Nelze říct, že u dospělé Pfeiffer má sexualita centrální roli v jejím hvězdném obrazu, ale však tvoří velkou jeho část. Jiný příklad sexuálně zralé Pfeiffer najdeme ve snímku *Mafiánovi* (*The Family*, Luc Besson, 2013), která tam ztvárňuje nejen sexuální dospělou ženu, ale sexuální zralou matku. Už na plakátě Pfeiffer je představena ve velmi přiléhavých šatech s hlubokým výstřihem, který podtrhuje hereččinu sexualitu.

Obr. 30 Oficiální plakát ke *Mafiánům*

Však nejen herečkina sexualita hlavním tématem dané kapitoly, ale její stárnutí. Roli ve *Hvězdném prachu* si Pfeiffer vybrala schválně, jelikož si chtěla „pohrát s posedlostí mládím a s absurdními možnostmi, kam až jsou ženy ochotny zajít, aby ho získali zpět.“ Už zmíněný *Můj Chéri*, natočený podle románu Colette, se se zaměřuje na bolest velmi krásné ženy, která se ocití tváří v tvář se stárnutím. Podle slov herečky ji oba dva filmy zasáhly, protože odrážely její vlastní zkušenosti boje proti stárnutí.¹⁹³ O svých obavách ohledně stárnutí se herečka vyjadřovala nejen prostřednictvím snímku, ve kterých hrála, ale i v rozhovorech. I v rozhovoru v *The Telegraph* říkala, že už docela cítí, že: „Ztráta mládí a ztráta krásy rozhodně hraje s její psychikou,”¹⁹⁴ „Je to takový přechod od: 'Páni, na svůj věk vypadá opravdu mládě' k: 'Na svůj věk vypadá skvěle'. A to je velký rozdíl. A že teď se cítí na úrovni: 'Na svůj věk vypadá skvěle'.”¹⁹⁵ Stárnutí herečky je velkým tématem nejen pro herečku, ale i pro média. Nejčastějšími otázkami novinářů, kromě otázek o hereččině rodině i filmových partnerech, se staly otázky týkající plastických operací herečky. Jako příklad tady uvedu kousek ze zmíněného rozhovoru z *The Telegraph*:

„Znamená to, že jste používala žádné kosmetické operace?” – Dřív jsem si myslela, že na operaci nikdy nepůjdu, ale je opravdu těžké říct nikdy. Teď jsem

¹⁹³ DIU, Nisha, Lillia. Interview: Michelle Pfeiffer, 'I was in a cult. In: *The Telegraph* [online]. 05.11.2013 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://ghostarchive.org/archive/6Gcj4>

¹⁹⁴ Tamtéž.

¹⁹⁵ Tamtéž.

v táboře 'nikdy neříkej nikdy'. Nechala si už něco udělat? Nějaký botox? Výplně? Pfeiffer zavrtí hlavou. Je to intenzivní konverzační typ, při přemýšlení si nakrabatí obličej a zúží oči. Její pleť se pohybuje a vrásní. Myslím, že mluví pravdu.”

Zájem o stárnutí Pfeiffer a o její možném použití plastické chirurgií se objevuje především v dámských časopisech a bulvárů. Podle Kirsty Fairclough, filmové teoretičky, či typologie stárnoucích hvězd jsem uváděla v metodologie své práci, Pfeiffer patří do poslední třetí skupiny, kterou Fairclough pojmenovává jako *schválené* (the sanctioned), kde hvězdy, které do dané skupiny patří, jsou považované za krásné a použití plastické chirurgie pro ně je vhodné.¹⁹⁶ Však tomuto tématu budu se dopodrobna věnovat v další kapitole, která bude věnována její roli elegantní matky v *Temných stínech* a reflexi jejího stárnutí v médiích.

Obr. 31 *In Style* srpen 2009

Obr. 32 *Stella* UK listopad 2013

¹⁹⁶ JERMYN, Deborah. *Female Celebrity and Ageing. Back in the Spotlight*. s. 105.

4.7. Matriarcha v Temných stínech a reflexe stárnutí

V 2010 letech v kariéře Pfeiffer můžeme najít snímky, kde herečka hraje především roli matek (a ke konci 2010 i roli babiček), kde však zůstává elegantní a krásná bez ohledu na přibývajícím věk. Pro analýzu své poslední kapitoly jsem si vybrala *Temné stíny* (*Dark Shadows*, Tim Burton, 2012), kde postava Pfeiffer, matriarch rodiny Elizabeth Collins Stoddard, ztělesňuje ty rysy, které jsem popsala: je nad padesát stará žena a milující matka, která však ještě zůstává extrémně atraktivní a sexuálně přitažlivá.

Snímek *Tmavé stíny* je natočen podle stejnojmenné gotické televizní telenovely, která měla v 60. letech obrovskou popularitu. Velkým jejím fanouškem byla i Pfeiffer, která o sobě říkala, že „patřila k těm dětem, které běžely ze školy domů, aby show stihli. To představení bylo divné, děsivé a trochu erotické. Bylo v něm všechno.“¹⁹⁷ Když se Pfeiffer dozvěděla o plánech natočit film podle *Tmavých stínů*, zavolala Timu Burtonovi, aby ho požádala o roli ve filmu, což dělá jen zřídka.¹⁹⁸

Pfeiffer v snímku Burtona hraje Elizabeth Collins Stoddard, stoickou matriarchu prokletého rodu Collinsů, který po staletí obývá strašidelné, gotické panství Collinwood ve fiktivním Collinsportu ve státě Maine. Rodině Elizabeth se nedaří a jejich rodinný business, rybářství, trpí velkým úpadkem a musí přijmout svého 200 let starého příbuzného, Barnabase Collinse (Johnny Depp), upíra, jehož životním cílem je vrátit majestát domu Collinsů, zrušit rodinnou kletbu a zachránit svou celoživotní lásku.

S postavou Pfeiffer se divák setkává poprvé, když majitelka domu provádí pohovor s mladou Victorií (Bella Heathcote), která chce získat pozici chůvy pro Davida (Gulliver McGrath), problémového synovce Elizabeth. V rozhovoru s Victorií se Elizabeth ptá na tehdejšího prezidenta Nixona, válku ve Vietnamu a sexuální rovnoprávnost, což ukazuje, že se Elizabeth zajímá o dobové společensko-politické problémy (nebo možná, vzhledem k uměřeně vyhýbavým odpovědím Victorie – které Elizabeth přijímá jako příznak někoho, s kým si bude „dobře

¹⁹⁷ RAMA. 2 New Behind-The-Scenes Images Of DARK SHADOWS. Michelle Pfeiffer Says The Original Show Was Weird. In: *Rama's Screen* [online]. 26.03.2012 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.ramascreen.com/2-new-behind-the-scenes-images-of-dark-shadows-michelle-pfeiffer-says-the-original-show-was-weird/>

¹⁹⁸ In: *imdb.com* [online]. [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: https://www.imdb.com/title/tt1077368/trivia/?ref_=tt_ql_trv

rozumět“ – , ukazuje, že Elizabeth má zájem vyhnout se tomu, aby do domácnosti přibyl někdo, kdo má příliš vyhraněné názory na témata, které u nich jsou nežádoucí.

Snaha Elizabeth vyhýbat dobovému kontextu se projevuje i v jejím šatníku. Elizabeth si rozhodně nedá se představit v hippie oděvech, v nichž je vídána její dcera. Její styl je zcela opačný; téměř neustále nosí velmi renesanční šaty ze 40. let v jednobarevných barvách, biskupské rukávy a pěkné náhrdelníky, doplněné velmi stylovými, rovněž ve stylu 40. let, botami na vysokém podpatku.¹⁹⁹ Elegantní šaty zdůrazňují její postavu a pečlivě vybrané šperky upozorňují na části jejího těla, jako jsou paže, krk a dekolt.

Obr. 33 Screenshot z *Temných stínů* (00:15:15)

Perleťový hereččin make-up, husté umělé řasy, bouffant vlasy a hojnost drahých šperků tvoří z postavy Pfeiffer glamourní divu, která však spolu s danou rolí slučuje roli velitelské pečovatelky tradicí svého rodu.

¹⁹⁹ SIOPONGCO, Jennifer. Michelle Pfeiffer styling as Elizabeth Collins in Dark Shadows. In: *The Fashionista* [online]. 11.06.2012 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://jsiopongco.wordpress.com/2012/06/11/michelle-pfeiffer-styling-as-elizabeth-collins-in-dark-shadows/>

Obr. 34 Screenshot z *Temných stínů* (01:13:23)

Hlavní charakteristikou postavy je její oddanost rodině a dětem (synovcovi Davidovi a dceři Carolyn, kterou hraje Chloë Grace Moretz). Pro Davida najme chůvu a pořídí si pro potřeby kluka vlastního psychiatra, doktorku Julií Hoffman (Helena Bonham Carter). Když se v jejich domě objeví Barnabas, chová k cizinci velmi ostražitě, ba dokonce trochu nepřátelsky, a důrazně napomene Carolyn a Davida, aby od toho muže „odešli!“. Sebere a ukryje kovový nůž na dopisy, který použije proti Barnabášovi jako zbraň, dokud neprokáže své čestné úmysly k její spokojenosti, čehož dosáhne tím, že jí ukáže ukrytý poklad pod Collinwoodem a ujistí ji, že ho hodlá použít k obnovení bohatství rodiny Collins.

Když je díky úsilí Barnabasa obnoven rodinný rybářský podnik, je Elizabeth vyobrazena, jak hrdě pózuje s ostatními členy rodiny fotografům při znovuotevření konzervárny, jelikož bývalá sláva její rodiny se vrátila.

Obr. 35 Screenshot z *Temných stínů* (00:47:35)

Když se od Barnabase dozví, že konkurenční rybářský podnik v Collinsportu, Angel Bay, ve skutečnosti prosperuje na úkor Collinsových díky stejnému čarodějnictví, které Barnabase proklelo vampyrismem, naléhá na něj: „Bojuj dál, Barnabasi, bojuj dál!“

Jiným rysem, který postavu charakterizuje jako matriarchu je její síla a moc. Postava Elizabeth umí jen pár slov přesvědčit člověka udělat tak, jak ona chce. Tak, když hypnotizovaný doktorkou Hoffman, se Barnabas přizná ke svému vampyrismu i k tomu, že o něm Elizabeth ví, Elizabeth se podaří doktorku přesvědčit, aby nešla na úřady. Požádá ji, aby projevila loajalitu rodině Collins, ale hlavně se jí podaří apelovat na její vědeckou zvědavost a naznačí, že jako vědec by měl Julii Barnabas „fascinovat“.

Ve vrcholné bitvě snímku mezi čarodějnici Angelique Bouchard (Eva Green) a klanem Collins, postava Michelle Pfeiffer ukáže svou sílu jako jediná, kdo umí ovládat střelnou zbraň. Přestože pokusy dopadnou neúspěšně, však pokouší zastřelit čarodějnici.

Na konci snímku, když rodina pozoruje hořící Collinwood, Carolyn se ptá své matky, co teď bude rodina dělat. Elizabeth opět prokáže svůj silný charakter, kdy jí odpoví, že budou dělat to samé, co předtím dělali vždycky, odolávat.

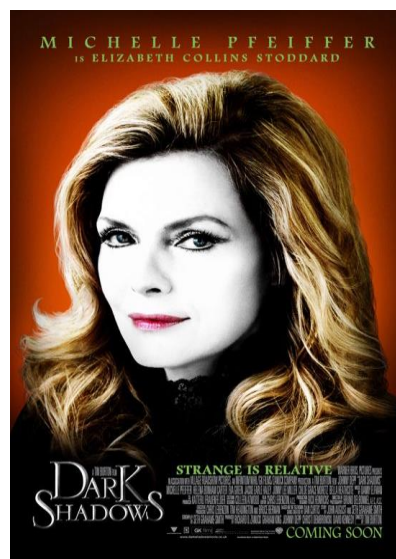
Jak i v předchozích analyzovaných mnou snímcích, pro vytvoření velitelské a silné postavy herečka hodně pracuje se svým hlasem a intonací. Když hraje Elizabeth, herečka mluví tichým hlasem a používá kruté intonaci, ale skoro vůbec nekřičí, naopak od postav její bratra Rogera (Jonny Lee Miller) anebo doktorky Hoffman, co by mělo ukazovat na její úroveň sebekontroly. Taký výraznými prostředky pro herečku se stávají její majestátní gesta a kruté pohledy, kterými dokáže člověka umlčet, aniž by použila slova.

Co se týká propagační kampani snímku, na společných plakátech herečka je za ostatními postavami, jelikož zaprvé její role ve filmu je vedlejší, a zadruhé reklamní kampaň filmu byla vytvořena hlavně kolem Johnny Deppa a jeho nové spolupráci s Timem Burtonem (už osmé). Ale však navíc ke společnému každá z postav měla dva vlastních oficiálních plakátů: první je kde jsou herci vytištěni

v plné velikosti s pozadím, které asociuje postavu. Druhým plakátem je velký portrét ve stylu pop-art,²⁰⁰ který odkazuje na dobu, kdy se odehrává hlavní děj filmu.

Na prvním plakátu stojí hrdinka Pfeifferové na točitém schodišti rodinného sídla. Herečka v elegantních černých šatech a sandálech na vysokém podpatku je na plakátu zobrazena s brokovnicí v ruce. Tento prvek má v divákovi vyvolat rozladění na základě jejího atraktivního vzhledu, příjemného úsměvu a zbraně v jejích rukou. Druhý plakát je portrét Pfeifferové, na němž je zobrazena na jasně oranžovém pozadí, které kontrastuje s jejíma modrýma očima. Plakát silně potlačil rysy herečky a zdůraznil pouze její jasně růžová ústa a silně vykreslené oči, což odpovídá stylu pop-art. Na obou plakátech je také vytištěno nejen jméno herečky, ale jméno postava, kterou hraje.

Jelikož propagační kampaň snímku bylo vytvořená pouze kolem Johnny Deppa, ve traileru je zmíněno jen jeho jméno. Avšak v úvodních titulcích filmu je jméno Pfeiffer na druhém místě za Deppem, což naznačuje, že herečka je respektována a uznávána širším publikem.

Obr. 36 a 37 Oficiální plakáty Elizabeth Collins

²⁰⁰ SHEAD. Elizabeth. Johnny Depp's 'Dark Shadow' Posters Recall Andy Warhol's Pop Art Portraits. In: *The Hollywood Reporter* [online]. 21.03.2012 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://www.hollywoodreporter.com/news/general-news/johnny-depps-dark-shadow-posters-recall-andy-warhols-pop-art-portraits-302941/>

Ohlasy kritiků na film byly smíšené, však herecký výkon Pfeiffer byly uznán za jednu z hlavních předností filmu.²⁰¹ Podobný názor měli i diváci kterých však víc překvapilo, že Michelle Pfeiffer vypadá na svých 54 let velmi mladě. Pod videem s rozhovorem s Pfeiffer o *Temných stínech* se dají najít desítky komentářů věnovaných obdivu hereččina vzhledu.

Simon D. Liebert před 8 lety
she's 54 here and yet I find her so incredibly beautiful

marvellous woman and great actress, I wish she had taken part to more movies throughout her career

👍 6 🗨️ ODPOVĚDĚT

Obr. 38 Komentáře k videu *Michelle Pfeiffer – Dark Shadows Interview with Tribute*

hornsofhattin před 8 lety
I really don't get how she ages well. Maybe a lot of makeup, but still she looks a lot better than a number of women far younger than she is.

👍 6 🗨️ ODPOVĚDĚT

Obr. 39 Komentáře k videu *Michelle Pfeiffer – Dark Shadows Interview with Tribute*

Záhada hereččiny krásy a mladistvosti znepokojovala nejen diváky, ale také módní bulvár, kde si autoři velmi pečlivě všímali změny hereččina vzhledu. Příspěvatelé se zabývají dvěma hlavními tématy: diskuzí o chirurgických zákrocích a tajemstvím mladistvého vzhledu herečky, včetně diskuzí o stravě, sportu a životním stylu.

Jak jsem psala v předchozí kapitole, podle typologie Kirsty Fairclough (kterou jsem podrobně popsala ve své metodologii) patří Michelle Pfeiffer do kategorie *schválených* (the sanctioned) hvězd a chirurgické zákroky, které herečka použila ke korekci svého vzhledu, jsou hodnoceny jako vhodné. Blogerů obdivují, jak to Pfeiffer nepřehání, že používá minimum plastických operací a stárne víceméně přirozeně. Například, v daném článku na internet portálu *NextTribe*, věnovanému ženskému stárnutí,²⁰² autor definuje hereččino používání plastických operací jako „lehký dotek“ a oceňuje Pfeiffer jako herečku, která našla dokonalou rovnováhu mezi

²⁰¹ Vejvoda, Jim (May 9, 2012). "Dark Shadows Review". *IGN*. Retrieved May 26, 2012.

²⁰² GINSBERG, Merle. Getting "Work" Done: How Much is Too Much? In: *NextTribe* [online]. 04.03.2022 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://nexttribe.com/trying-too-hard/>

používáním plastických operací a přirozeným stárnutím. „Kdo tedy zaujímá střed mezi příliš a vůbec ničím? Co třeba Michelle Pfeiffer? Stále krásná, ale s několika vráskami. Michelle Pfeiffer je vkusná zdrženlivost. Žena, která vypadá, že přijímá svůj úděl, což zahrnuje i stárnutí – nebo alespoň nějaké stárnutí.”²⁰³ Jinou kategorii textů na stránkách módních časopisů, věnovaných používání hvězdou plastické chirurgie, jsou podrobné rozборы operací, které herečka podstoupila. Například jako zde: „Pfeiffer si už na začátku své kariéry nechala upravit nos a dermální výplně, jako jsou injekce botoxu a Restylanu, se zdají být zřejmé ve světle jejího čela bez vrásek a nedostatku mimických vrásek.”²⁰⁴ Tyto citáty jen podkresluji názor Kirsty Fairclough, že proces stárnutí herečky ovlivňuje její vnímání společností a médií, ale však u Pfeiffer tyto procesy se hodnotí pozitivně.

Jiným velkým tématem pro módní časopisy, jak jsem už zmiňovala, je hereččin životní styl. Novináři rozebírají hereččinu dietu (herečka drží veganskou dietu), její výcvik, a zdravé zvyky, jako například je pití dvou litrů vody denně.²⁰⁵ Články a rozhovory na tato témata nejenže umožňují čtenářům vzít si ze své oblíbené celebrity příklad a využít jejich rad, ale také zvyšují důvěryhodnost Pfeiffer jako osobnosti.

Není to však jen hereččin životní styl a její střídme využívání plastických operací, co umožňuje bulváru hodnotit hereččino stárnutí jako společensky vhodné. Její elegantní styl,²⁰⁶ střídme líčení²⁰⁷ a upravené vlasy²⁰⁸ jsou obdivovány v módních časopisech. Skvělým zdrojem informací pro zkoumání postoje médií k herečce jsou její sociální sítě (herečka je aktivní uživatelkou Instagramu). Příspěvky Pfeiffer i její selfie jsou předmětem velkého zájmu médií. Při svých zkoumání se mi podařilo najít

²⁰³ Tamtéž.

²⁰⁴ KALFUS, Marilyn. Michelle Pfeiffer's face: Fake or flawless? In: *The Orange County Register* [online]. 26.10.2011 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://www.ocregister.com/2011/10/26/michelle-pfeiffers-face-fake-or-flawless/>

²⁰⁵ CONNELLY, Nick. This is Michelle Pfeiffer's healthy diet to look great at 61. In: *KOKO* [online]. 15.07.2020 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://koko.news/eat/This-is-Michelle-Pfeiffers-healthy-diet-to-look-great-at-61-20200714-0012.html>

²⁰⁶ Michelle Pfeiffer Style, Fashion & Looks In: *StyleBistro* [online]. [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://www.stylebistro.com/Michelle+Pfeiffer/lookbooks>

²⁰⁷ ASH, Janelle. Michelle Pfeiffer, 63, looks half her age with NO wrinkles and bouncy blonde hair... 40 years after becoming a pinup with her role as Elvira in Scarface. In: *DailyMail.com* [online]. 09.12.2021 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://www.dailymail.co.uk/tvshowbiz/article-10293495/Michelle-Pfeiffer-63-looks-incredibly-young-event-appears-wrinkle-free.html>

²⁰⁸ Účes Pfeiffer se často objevuje v hodnoceních nejstylovějších účesů pro starší ženy, jako je tento, kde autorka hodnotí účes herečky takovými slovy: „Dlouhé plážové vlny jsou skvělým způsobem, jak působit mladistvě a bezstarostně. Michelle Pfeiffer to zvládla velmi dobře, když si nechala vlny mírně odlepit od obličeje a nechala tak vyniknout své úžasné lícní kosti” Zdroj: DERRICK, Julyne. Our Favorite Celeb-Inspired Haircuts for Women Over 50. In: *Byrdie* [online]. 02.02.2022 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://www.byrdie.com/haircuts-for-women-in-their-50s-347061>

poměrně dost článků, které rozebírají hereččin vzhled na základě selfie, které herečka zveřejňuje. Například, daný článek v časopisu *Mirror* se celý věnuje obdivu hereččinina selfie: „Michelle Pfeiffer svou nejnovější fotografií na Instagramu opět dokázala, že je nestárnoucí kráska. Dvašedesátiletá herečka ze Zjizvené tváře nechala vyniknout svou přirozenou krásu na selfie s holou tváří, zatímco rozjímala nad životem v uzavřeném prostoru. Sexbomba v nečekané aktualizaci předvedla svou věk popírající pleť a nádherný vzhled bez make-upu. Své blondřaté vlasy si nechala rozdělit na stranu a nechala své přirozené vlny padat kolem ramen.”²⁰⁹ Podobná velká pozornost je věnována hereččině oblečení, jejímu stylu a líčení, které herečka používá. Uvedený výše mnou článek, a jiné podobné články jen potvrzují, že herečka je veřejností stále vnímána především díky svému vzhledu a věku, a to navzdory svým dalším přednostem.

²⁰⁹ KNOX, Susan. Age-defying Michelle Pfeiffer lets natural beauty shine in stunning bare-faced selfie. In: *Mirror* [online]. 13.05.2020 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://www.mirror.co.uk/3am/celebrity-news/age-defying-michelle-pfeiffer-lets-22018683>

Závěr

Michelle Pfeiffer je herečka, která si díky svému talentu, osobnosti a nadčasové kráse udržuje oblibu u diváků již čtyřicet let. Jelikož v akademické světě jejímu hvězdnému obrazu nebyla věnovaná patřičná míra pozornosti, v mém zájmu bylo provést daný výzkum. Cílem této práce bylo analyzovat vývoj a budování hvězdného obrazu Michelle Pfeiffer od počátku její kariéry (80. léta) až do současnosti. Analytická část práce obsahuje jednotlivé případové studie mapující chronologicky vývoj a proměnu hvězdného obrazu Pfeiffer již od začátku její kariéry. Dominantou jejího hvězdného obrazu je její atraktivní vzhled a tradiční ženskost. Ve svých prvních filmech a televizních seriálech hrála Pfeiffer role atraktivních blondýnek.. Zlomovým bodem v kariéře herečky se stal snímek Zjizvená tvář od Briana de Palmy, kde Pfeiffer zahrála roli trofejní manželky mafiánského Kubance. Role ve Zjizvené tváři se nejen stala zlomem v její kariéře, ale na další dvě desetiletí jí zajistila status jedné z nejkrásnějších hereček Hollywoodu, což bylo potvrzeno každým dalším filmem s její účastí, ale i módními časopisy, které ji často prohlašovaly za jednu z nejkrásnějších žen. Během své kariéry herečka vynaložila velké úsilí o to, aby její obraz byl co možná nejrespektovanější a nespojoval se jen s jejím vzhledem. Jedním z takových rozhodnutí je účast herečky ve vážných historických dramatech na motivy známých literárních děl, jako jsou např. Nebezpečné známosti od režiséra Stephena Frearse, kde se však už nejednalo o nejmladší krásku, ale o stále velmi přitažlivou a atraktivní ženu. Dalším způsobem, jak Pfeiffer dokazovala svou profesionalitu, bylo založení jejího vlastního produkčního centra v roce 1990, které se stalo poměrně úspěšným. Nejznámější její role, role Kočičí ženy, konečně ukázala, že se jedná o velmi talentovanou herečku, kdy přitažlivost pro diváky nespočívá pouze v jejím vzhledu. Toho si lze všimnout na základě komentářů filmových kritiků, kteří účast herečky ve snímcích před Batmanem hodnotili především podle její krásy, nikoli podle jejího hereckého talentu. U Batmanu to je naopak.

S přibývajícím věkem se role, které herečka hraje, mění. Herečka se stává matkou, což se odráží i na její herecké kariéře, kde začínají převládat role matek. Mediální obraz herečky také začíná být postaven na mateřství a manželském životě, v talk- show a v časopisech se nejčastější otázky televizních moderátorů dotýkají daných témat. Respektovaná a talentovaná herečka, manželka a matka dvou dětí – tak je charakterizována herečka v médiích po roce 2000.

V posledním desetiletí starší a velmi respektovaná Pfeiffer hraje atraktivní matky (jako v *Temných Stínech*) a její mediální obraz stále se točí kolem rodiny a vzhledu. Nyní se však nejoblíbenějším tématem v médiích související s Michelle Pfeiffer jsou diskuse kolem jejího mládí, možných plastických operací a stylu.

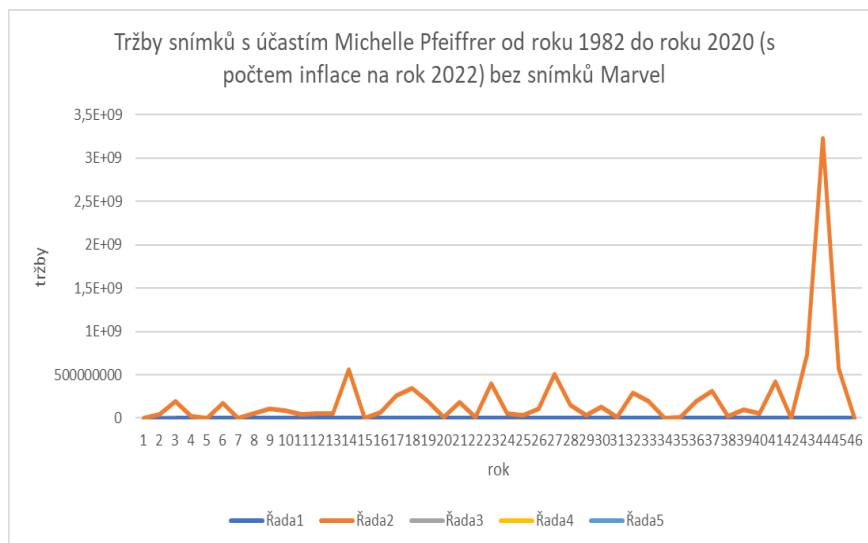
Dál je uveden graf, ukazující zisky z filmů s Michelle Pfeiffer během její kariéry. Pomocí tohoto grafu lze zjistit, které období její herecké kariéry pro ni bylo neúspěšnější, a tedy i čas její největší popularity u diváků.²¹⁰ V grafu jsou schválně vynechané tři první snímky s účastí Pfeiffer: *The Hollywood Knights* (Floyd Mutrux, 1980), *A zase zamilovaná* (*Falling in Love Again*, Steven Paul, 1980), *Charlie Chan a kletba Dračí královny* (*Charlie Chan and the Curse of the Dragon Queen*, Clive Donner, 1981), vzhledem k tomu, že v daných filmech má herečka velmi malé role a minimum času na plátně. Proto tento graf začíná *Pomádou 2*, hereččiným prvním velkým hereckým úspěchem.

První graf ukazuje, že největší příjmy z filmů, v nichž hrála Pfeiffer, jsou v letech 2018 až 2020. Důvodem je hereččin výkon ve filmu *Avengers: Endgame*, který v celosvětové distribuci vydělal více než 3 miliardy dolarů. Vzhledem k tomu, že Michelle Pfeiffer, která v tomto filmu hraje roli Janet Van Dyne (matky superhrdinky Wasp), se ve filmu téměř neobjevuje, a ani herečka ani samotná postava nejsou hlavními propagačními postavami této série, rozhodla jsem se tento film v konečných výsledcích nezohledňovat.²¹¹ Kvůli stejným důvodům to platí o filmu *Ant-Man a Wasp*.²¹² Přestože Michelle Pfeiffer má v tomto filmu mnohem více času na plátně a dokonce se podílela na reklamní kampani filmu, nelze říci, že by to nějak výrazně ovlivnilo komerční výsledky, protože herecké hvězdy, jak už bylo zmíněno, ve filmech Marvel nejsou prioritou.

²¹⁰ Graf znázorňuje vztah mezi rokem uvedení filmu do kin a jeho výdělkem v celosvětových tržbách.

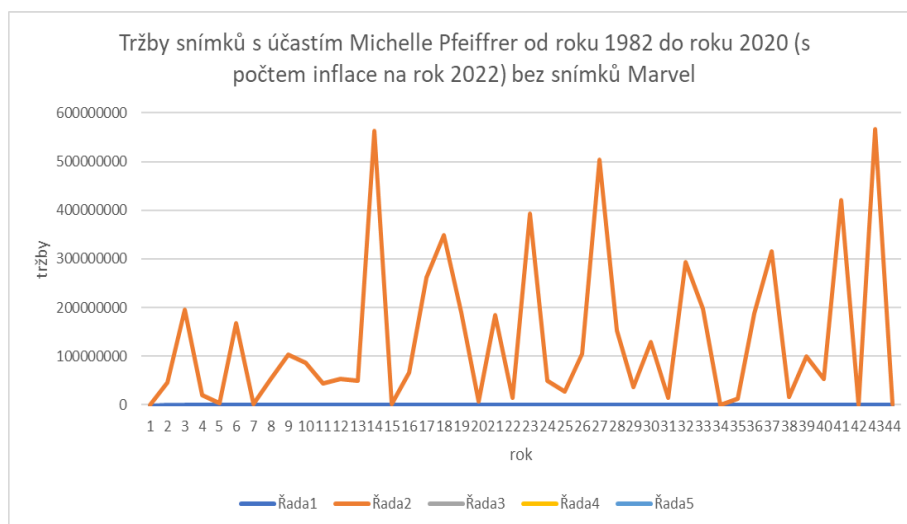
²¹¹ Také když mluvíme o filmovém univerzu Marvel, je třeba vzít v úvahu, že Marvel pracuje hlavně s vlastním vesmírem (a ne s hereckými hvězdami), takže diváky láká hlavně možnost poznat pokračování předchozího dílu nebo se cítit součástí fanouškovské základny série. Zdroj: JAMES, Emily St. How Marvel films like Captain America: Civil War became the world's biggest TV show. In: *Vox* [online]. 12.05.2016 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://www.vox.com/2016/5/12/11654248/captain-america-civil-war-batman-v-superman-marvel-tv>

²¹² Je však třeba poznamenat, že zapojení Pfeiffer do projektu má určitý význam. Jak v jednom rozhovoru poznamenal její partner na plátně Michael Douglas, diváci starší 50 let ho na předpremiéře snímku velmi rádi viděli na obrazovce. Totéž zřejmě platí i pro Pfeiffer. Ale i přes jejich uznání starší generací nelze jejich účast ve filmu považovat za plnohodnotný nástroj Marvelu k přilákání diváků. Zdroj: *Ant-Man and The Wasp Behind the Scenes - Michelle and Michael* (2018) | FandangoNOW Extras. In: *YouTube* [online]. 11.05.2018 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=XlnWSbX0FFc>

213

Na dalším grafu (bez snímků Marvel) můžeme vidět, že nejvíce snímky s Pfeiffer vydělávaly v 90. letech (přibližně od roku 1991 do roku 2002), co odpovídá tomu období její největší popularity, když byla uznávaná herečka, poměrně mladá, ale stejně krásná.²¹⁴ V posledních letech však nečekaně zaznamenáváme nový finanční úspěch hereččiných filmů. To však není dáno pouze účastí Pfeiffer, ale také přítomností dalších slavných herců v těchto filmech (například ve fantasy velkofilmu *Zloba: Královna všeho zlého* byly kromě Pfeiffer hlavními hvězdami Angelina Jolie a Elle Fanning).

²¹³ Čísla na grafu odpovídají číslu v tabulce s počty tržeb. Více v příloze.

²¹⁴ K tomuto období patří několikrát objevení herečky na obalu časopisu *People* jako samé hezké ženy a další pojmenování, které jsem zmiňovala v kapitole věnované 90. letům.

Navzdory zjevným vrcholům v kariéře Pfeiffer (již zmíněná 90. léta) je na tomto grafu vidět, že její kariéra nezaznamenala dramatický pokles jako u jiných hereček jejího věku, jejichž kariéra rovněž začala v 80. letech.²¹⁵

Například v 80. letech velmi populární herečka Debra Winger (rok narození 1955), která byla na začátku své kariéry také vnímána jako velmi atraktivní a talentovaná herečka, po roce 2000 nedosáhla výrazného kariérního postupu. Největším úspěchem její kariéry jsou role v romantických filmech osmdesátých a devadesátých let: *Důstojník a džentlmen* (*An Officer and a Gentleman*, Taylor Hackford, 1982), *Cena za něžnost* (*Terms of Endearment*, James L. Brooks, 1983) a *Krajina stínů* (*Shadowlands*, Richard Attenborough, 1993).²¹⁶ Na začátku roku 2000 herečka přerušila kariéru, po svém návratu se už starší herečka objevila pouze v deseti filmech.²¹⁷ Dalším příkladem je herečka Kathleen Turner (rok narození 1954), jejíž kariéra rozkvetla také v 80. letech. Za filmy *Honba za diamantem* (*Romancing the Stone*, Robert Zemeckis, 1984) a *Čest rodiny Prizziů* (*Prizzi's Honor*, John Huston, 1985) byla Turner nominována na Zlatý glóbus, za roli ve filmu *Peggy Sue se vdává* (*Peggy Sue Got Married*, Francis Ford Coppola, 1986) byla nominována na Oscara. Ale po dlouhé nemoci, která hodně proměnila její zevnějšek, a po pauze v herecké kariéře se však starší Kathleen Turner přestala natáčet a začala se věnovat hlasovému herectví (jednou z jejích postav je Jessica Rabbit ve filmu *Falešná hra s králikem Rogerem/Who Framed Roger Rabbit*, Robert Zemeckis, 1988/). Dosud herečka ozvučuje postavy a hraje na Broadwayi. Na velkých plátnech se objevuje pouze v menších rolích.

Ve srovnání s těmito herečkami Pfeiffer, jejíž první výrazný kariérní úspěch přišel rovněž v 80. letech, úspěšně pokračovala ve své kariéře, a jak je patrné z uvedeného grafu, pokračuje v ní i dnes. Atraktivní vzhled, velký herecký talent, skromnost a tradiční ženskost jsou v průběhu let nejdůležitějšími rysy hvězdného obrazu Michelle Pfeiffer, které herečka dodnes s úspěchem využívá.

²¹⁵ Pfeiffer původně neměla být srovnávána s jinými herečkami. Abychom však ukázali, že si ve srovnání s jinými herečkami dokázala udržet kariéru, bylo rozhodnuto provést krátkou srovnávací analýzu. Jednotícím kritériem pro výběr hereček byl jejich věk (který musel alespoň přibližně odpovídat věku Pfeiffer) a začátek jejich kariéry v 80. letech.

²¹⁶ Herečka získala nominaci na Oscara za každý z těchto tří filmů.

²¹⁷ Pouze jeden z nich, *Rachel se vdává* (*Rachel Getting Married*, Jonathan Demme, 2008), získal uznání kritiky.

Seznam Pramenů

1. Filmografie Michelle Pfeiffer

1. *A zase zamilovaná* [Falling in Love Again] [film]. Režie Steven PAUL. USA, 1980.
2. *Amazonky na Měsíci* [Amazon Women on the Moon] [film]. Režie John LANDIS. USA, 1987.
3. *Ant-Man a Wasp* [Ant-Man and the Wasp] [film]. Režie Peyton REED. USA, 2018.
4. *Avengers: Endgame* [Avangers: Endgame] [film]. Režie Anthony RUSSO, Joe RUSSO. USA, 2019.
5. *B.A.D Cats* [B.A.D. Cats] [televizní seriál]. Tvůrce Al MARTINEZ, Bernard L. KOWALSKI. USA: ABC, 1980.
6. *Báječní Bakerovi hoši* [The Fabulous Baker Boys] [film]. Režie Steve KLOVES. USA, 1989.
7. *Báječný den* [One Fine Day] [film]. Režie Michael HOFFMAN. USA, 1996.
8. *Batman se vrací* [Batman returns] [film]. Režie Tim BURTON. USA, 1992.
9. *Bílý oleandr* [White Oleander] [film]. Režie Peter KOSMINSKY. USA, 2002.
10. *Čaroděj ze země lží* [The Wizard of Lies] [televizní film]. Režie Barry LEVINSON. USA: HBO, 2017.
11. *Čarodějky z Eastwicku* [The Witches of Eastwick] [film]. Režie George MILLER. USA, 1987.
12. *Delta House* [Delta House] [televizní seriál]. Tvůrce John HUGHES. USA: ABC, 1979.
13. *Do noci* [Into the Night] [film]. Režie John LANDIS. USA, 1985.
14. *Druhá šance* [The Story of Us] [film]. Režie Rob REINER. USA, 1999.

15. *Enos* [Enos] [televizní seriál]. Tvůrce Gy WALDRON. USA: CBS, 1980 - 1981
16. *Fantasy Island* [Fantasy Island] [televizní seriál]. Tvůrce Gene LEVITT. USA: ABC, 1977 – 1984.
17. *Frankie a Johnny* [Frankie and Johnny] [film]. Režie Gary MARSHALL. USA, 1991.
18. *Hairspray* [Hairspray] [film]. Režie Adam SHANKMANN. USA, 2007.
19. *Hvězdný prach* [Stardust] [film]. Režie Matthew VAUGHN. USA, 2007.
20. *Charlie Chan a kletba Dračí královny* [Charlie Chan and the Curse of the Dragon Queen] [film]. Režie Clive DONNER. USA, 1981.
21. *CHiPS* [CHiPS] [televizní seriál]. Tvůrce Rick ROSNER, Paul PLAYDON. USA: NBC, 1982 – 1984.
22. *Intimní detaily* [Up Close & Personal] [film]. Jon AVNET. USA, 1996.
23. *Jestřábí žena* [Ladyhawke] [film]. Režie Richard DONNER. USA, 1985.
24. *Jmenuji se Sam* [I Am Sam] [film]. Režie Jessie NELSON. USA, 2001.
25. *Kde je Kyra?* [Where Is Kyra?] [film]. Režie Andrew DOSUNMU, 2017.
26. *Lidé jako my* [People Like Us] [film]. Režie Alex KURTZMAN. USA 2012.
27. *Mafiánovi* [The Family] [film]. Režie Luc BESSON. Francie, USA, 2013.
28. *Manželství s mafií* [Married to the Mob] [film]. Režie Jonathan DEMME. USA, 1988.
29. *matka!* [mother!] [film]. Režie Darren ARONOFSKY. USA, 2017.
30. *Můj Chéri* [Chéri] [film]. Režie Stephen FREARS. USA, 2009.
31. *Nebezpečné myšlenky* [Dangerous Minds] [film]. Režie John. N. SMITH. USA, 1995.
32. *Nebezpečné známosti* [Dangerous Liaisons] [film]. Režie Stephen FREARS. USA, 1988.

33. *Nestanu se tvojí ženou* [I Could Never Be Your Woman] [film]. Režie Amy Heckerling. USA, 2007.
34. *Nezvaný host* [To Gillian on Her 37th Birthday] [film]. Režie Michael PRESSMAN. USA, 1996.
35. *Po francouzsku* [French Exit] [film]. Režie Azazel JACOBS. Kanada, Irsko, 2020.
36. *Pod povrchem* [What Lies Beneath]. Režie Robert ZEMECKIS. USA, 2000.
37. *Pole lásky* [Love field] [film]. Režie Jonathan KAPLAN. USA, 1992.
38. *Pomáda 2* [Grease 2] [film]. Režie Patricia BIRCH. USA, 1982.
39. *Princ Egyptský* [The Prince of Egypt] [animovaný film]. Režie Brenda CHAPMAN, Steve HICKNER, Simon WELLS. USA, 1998.
40. *Prokletá farma* [A Thousand Acres] [film]. Režie Jocelyn MOORHOUSE. USA, 1997.
41. *Ruský dům* [The Russia House] [film]. Režie Fred SCHEPISI. USA, 1990.
42. *Sen noci svatojánské* [A Midsummer Night's Dream] [film]. Režie Michael HOFFMAN. USA, 1999.
43. *Sindibád: Legenda sedmi moří* [Sinbad: Legend of the Seven Seas] [animovaný film]. Režie Tim JOHNSON. USA, 2003.
44. *Sladká svoboda* [Sweet Liberty] [film]. Režie Alan ALDA. USA, 1986.
45. *Splendor in the Grass* [Splendor in the Grass] [televizní film]. Režie Richard C. SARAFIAN. USA: NBC, 1981.
46. *Šťastný Nový rok* [New Year's Eve] [film]. Režie Garry MARSHALL. USA, 2011.
47. *Temné stíny* [Dark Shadows] [film]. Režie Tim BURTON. USA, 2012.
48. *Tequila koktejl* [Tequila Sunrise] [film]. Režie Robert TOWNE. USA, 1988.
49. *The Hollywood Knights* [The Hollywood Knights] [film]. Režie Floyd MUTRUX. USA, 1980.
50. *The Children Nobody Wanted* [The Children Nobody Wanted] [televizní film]. Režie Richard MICHAELS. USA: CBS, 1981.

51. *The Solitary Man* [The Solitary Man] [televizní film]. Režie John Llewellyn MOXEY. USA: NBC, 1999.
52. *Věk nevinosti* [Age of Innocence] [film]. Režie Martin SCORSESE. USA, 1993.
53. *Vlk* [Wolf] [film]. Režie Mike NICOLS. USA, 1994.
54. *Vražda v Orient expresu* [Murder on the Orient Express] [film]. Režie Kenneth BRANAGH. USA, 2017.
55. *Vzájemná objetí* [Personal Effects] [film]. Režie David HOLLANDER. USA, Kanada, Německo, 2009.
56. *Zjizvená tvář* [Scarface] [film]. Režie Brian DE PALMA. USA, 1983
57. *Zloba: Královna všeho zlého* [Maleficent: Mistress of Evil] [film]. Režie Joachim RØNNING. USA, 2019.
58. *Ztraceni v moři* [The Deep End of the Ocean] [film]. Režie Ulu GROSBARD. USA, 1999.

2. Seznam dalších citovaných filmů a relací

1. *Batman Navždy* (Batman Forever, Joel Schumacher, 1995)
2. *Cena za něžnost* (Terms of Endearment, James L. Brooks, 1983)
3. *Čest rodiny Prizziů* (Prizzi's Honor, John Huston, 1985)
4. *Důstojník a džentlmen* (An Officer and a Gentleman, Taylor Hackford, 1982)
5. *Falešná hra s králíkem Rogerem* (Who Framed Roger Rabbit, Robert Zemeckis, 1988).
6. *Honba za diamantem* (Romancing the Stone, Robert Zemeckis, 1984)
7. *Krajina stínů* (Shadowlands, Richard Attenborough, 1993)
8. *Peggy Sue se vdává* (Peggy Sue Got Married, Francis Ford Coppola, 1986)
9. *Pomáda* (Grease, Randal Kleiser, 1978)

3. Jiné audiovizuální prameny

1. Ant-Man and The Wasp Behind the Scenes – Michelle and Michael (2018) | Fandango NOW Extras. In: *YouTube* [online]. 11.05.2018

- [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=XInWSbX0FFc>
2. Madame de Tourvel death scene in Dangerous Liaisons – Michelle Pfeiffer. In: *YouTube* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=l3MSKXUpU2I&t=15s>
 3. Michelle Pfeiffer – Dark Shadows Interview with Tribute. In: *YouTube* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=QRnnwQFYxkA&t=2s>
 4. Michelle Pfeiffer – LUX Soap (1979) TV Commercial. In: *YouTube* [online] [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=XoI6GSVsbg4>
 5. Michelle Pfeiffer "Age of Innocence" 1993 - Bobbie Wygant Archive. In: *YouTube* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=ZRb_C76drzc&t=200s
 6. Michelle Pfeiffer 1992 Barbara Walters Interview. In: *YouTube* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=3X6JTaKIMQ0>
 7. Michelle Pfeiffer as Elvira Hancock "SCARFACE" Makeup 80s makeup tutorial. In: *YouTube* [online]. 24.10.2021 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=RHIOvdLxjvY>
 8. Michelle Pfeiffer for "Ladyhawke" 1985 - Bobbie Wygant Archive. In: *YouTube* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z : <https://www.youtube.com/watch?v=hE8yGDJ7oqU&t=73s>
 9. Michelle Pfeiffer for "Married To The Mob" 1988 - Bobbie Wygant Archive. In: *YouTube* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=C1tkmuxF2Xk&t=251s>
 10. Michelle Pfeiffer In The 1978 Miss California Beauty Pageant In: *YouTube* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=u-yOMBYBnvU>
 11. Michelle Pfeiffer on Late Show with David Letterman. Episode 16.159. In: *YouTube* [online]. 16.06. 2009 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=qp5YrsUu5Aw>

12. Michelle Pfeiffer on Live with Regis and Kelly, Season 19. In: *YouTube* [online]. 08.08.2007 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=PyzUzn46qGQ>
13. Michelle Pfeiffer on The Ellen DeGeneres Show. Season 4. Episode 147. In: *YouTube* [online]. 27.04. 2007 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=FxEW7LFmyc0>
14. The Age of Innocence (1993) - Everybody Knows Scene (7/10) | Movieclips. In: *YouTube* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=v58VLRkcz_4&t=42s
15. White Oleander: Michelle Pfeiffer Exclusive Interview | ScreenSlam. In: *YouTube* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=gZWIYk3S7WY>

4. Další prameny

1. ALVES, Cláudio. Almost There: Michelle Pfeiffer in "White Oleander". In: *The Film Experience* [online]. 19.02.2021 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <http://thefilmexperience.net/blog/2021/2/19/almost-there-michelle-pfeiffer-in-white-oleander.html>
2. ASH, Janelle. Michelle Pfeiffer, 63, looks half her age with NO wrinkles and bouncy blonde hair... 40 years after becoming a pinup with her role as Elvira in Scarface. In: *DailyMail.com* [online]. 09.12.2021 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://www.dailymail.co.uk/tvshowbiz/article-10293495/Michelle-Pfeiffer-63-looks-incredibly-young-event-appears-wrinkle-free.html>
3. BASTIÉN, Angelica Jade. 25 Years Later, Michelle Pfeiffer's Catwoman Is Still the Best Superhero Movie Villain. In: *Vulture* [online]. 26.06.2017 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.vulture.com/2017/06/michelle-pfeiffer-catwoman-batman-returns-is-still-the-best-villain.html>
4. BERARDINELLI, James. The Age of Innocence (United States, 1993). In: *ReelViews* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.reelviews.net/reelviews/age-of-innocence-the>

5. BROWN, Mick (April 20, 2009). Michelle Pfeiffer. Interview. In: *The Daily Telegraph* [online]. 20.04.2009 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/culture/film/starsandstories/5158069/Michelle-Pfeiffer-interview.html>
6. Burbank Gal is Chosen as State Titlist. In: *Merced-Sun Star* [online]. 18.07.2011 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://news.google.com/newspapers?id=zDZcAAAIBAJ&dq=michelle-pfeiffer&pg=5187%2C2637035>
7. BURTON, Byron. 'Batman Returns' at 25: Stars Reveal Script Cuts, Freezing Sets and Aggressive Penguins. In: *The Hollywood Reporter* [online]. 21.06.2017 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.hollywoodreporter.com/movies/movie-features/batman-returns-at-25-stars-reveal-script-cuts-freezing-sets-aggressive-penguins-1013942/>
8. CANBY, Vincent. Passion in the Ancien Regime: 'Dangerous Liaisons' on Screen. In: *The New York Times* [online]. 13.01.1989 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/1988/12/21/movies/review-film-passion-in-the-ancien-regime-dangerous-liaisons-on-screen.html>
9. CANBY, Vincent. Violent Scarface' Avoids Godfather's Sentiment. In: *Lawrence Journal-World. Lawrence, Kansas* [online]. 15.01.1984 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://news.google.com/newspapers?id=E6oyAAAIBAJ&sjid=i-gFAAAAIBAJ&pg=6845%2C2595100>
10. Catsuit - Definition. In: *Merriam-Webster Dictionary* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/catsuit>
11. COLLIS, Clark. Gwen Stefani on her music, her style, and more. In: *Entertainment Weekly* [online]. 08.01.2007 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://ew.com/article/2007/01/08/gwen-stefani-her-music-her-style-and-more/>
12. CONNELLY, Nick. This is Michelle Pfeiffer's healthy diet to look great at 61. In: *KOKO* [online]. 15.07.2020 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://koko.news/eat/This-is-Michelle-Pfeiffers-healthy-diet-to-look-great-at-61-20200714-0012.html>

13. CORLISS, Richard. California Dream: Michelle Pfeiffer. In: *FilmComment* [online]. 2.04.1985 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.proquest.com/docview/210265254?fromopenview=true&pq-origsite=gscholar>
14. CORLISS, Richard. Say Good Night to the Bad Guy. In: *TIME* [online]. 5.12.1983 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20071022232016/http://www.time.com/time/magazine/article/0,9171,951028-2,00.html>
15. DALTON, Stephen. Critic's Picks: Michelle Pfeiffer's 10 Best Performances. In: *The Hollywood Reporter* [online]. 06.07.2018 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.hollywoodreporter.com/lists/critic-picks-michelle-pfeiffers-10-best-performances-1100628/>
16. DERRICK, Julyne. Our Favorite Celeb-Inspired Haircuts for Women Over 50. In: *Byrdie* [online]. 02.02.2022 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://www.byrdie.com/haircuts-for-women-in-their-50s-347061>
17. DIU, Nisha, Lillia. Interview: Michelle Pfeiffer, 'I was in a cult. In: *The Telegraph* [online]. 05.11.2013 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://ghostarchive.org/archive/6Gcj4>
18. DUNNE, Dominick. Blonde Ambition. In: *Vanity Fair* [online]. 05.04.1984 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://archive.vanityfair.com/article/1984/4/blonde-ambition>
19. EBERT, Roger. Dangerous Liaisons. In: *RogerEbert.com* [online]. 13.01.1989 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.rogerebert.com/reviews/dangerous-liaisons-1989>
20. EBERT, Roger. The Age of Innocence. In: *RogerEbert.com* [online]. 17.09.1993 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: https://www.imdb.com/title/tt0106226/criticreviews?ref_=tt_ov_rt
21. EBERT, Roger. The Witches of Eastwick. In: *RogerEbert.com* [online]. 3.11.1992 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.rogerebert.com/reviews/the-witches-of-eastwick-1987>
22. EBERT, Roger. White Oleander. In: *RogerEbert.com* [online]. 11.10.2002 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.rogerebert.com/reviews/white-oleander-2002>

23. EGAN, Tim. Michelle Pfeiffer, Sensuous to Sensible. In: *The New York Times* [online]. 06.08.1995 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/1995/08/06/movies/michelle-pfeiffer-sensuous-to-sensible.html>
24. ERBLAND, Kate. ‘French Exit’ Star Michelle Pfeiffer Explains the Secret to Her Eclectic Career. In: *IndieWire* [online]. 25.02.2021 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.indiewire.com/2021/02/michelle-pfeiffer-french-exit-catwoman-1234618989/>
25. FISHER, Lauren Alexis. The 52 Most Stylish Fictional Characters of All Time. In: *Harper’s Bazaar* [online]. 07.08.2017 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.harpersbazaar.com/fashion/trends/g11438358/most-stylish-tv-film-characters/?slide=3>
26. FISCHER, Paul. The Pfeiffer Factor. Exclusive Michelle Pfeiffer/White Oleander Interview. In: *FEMALE.com.au* [online]. 12.06.2003 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.female.com.au/michelle_pfeiffer_white_orleander.htm
27. FLEMING, Michael. Dish. In: *Variety* [online]. 17.06.1993 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://variety.com/1993/voices/columns/dish-6-107881/>
28. FREY, Kaitlyn. Michelle Pfeiffer's Stellar Style Transformation. In: *People* [online]. 11.09.2017 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://people.com/style/michelle-pfeiffer-style-through-the-years/?slide=5906277#5906277>
29. GILCHRIST, Andrew. My favourite film: The Age of Innocence. In: *The Guardian* [online]. 23.12.2011 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/film/filmblog/2011/dec/23/favourite-film-age-of-innocence>
30. GINSBERG, Merle. Getting “Work” Done: How Much is Too Much? In: *NextTribe* [online]. 04.03.2022 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://nexttribe.com/trying-too-hard/>
31. GLIEBERMAN, Owen. Batman Returns. EW review. In: *Entertainment Weekly* [online]. 26.06.1992 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://variety.com/1992/film/reviews/batman-returns-1200430018/>

32. GRADY, Constance. The waves of feminism, and why people keep fighting over them, explained. In: *Vox* [online]. 20.06.2018 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.vox.com/2018/3/20/16955588/feminism-waves-explained-first-second-third-fourth>
33. Grease 2. In: *Variety* [online]. [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://variety.com/1981/film/reviews/grease-2-1200425203/>
34. HIND, John. Did I say that? In: *The Guardian* [online]. 06.30.2009 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2009/dec/06/did-i-say-that-john-malkovich>
35. HINSON, Hal. Dangerous Liaisons. In: *The Washington Post* [online]. 31.01.2021 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.washingtonpost.com/wp-srv/style/longterm/movies/videos/dangerousliaisonsrhinson_a0a8d4.htm
36. HIRSHEY, Gerri. Michelle Pfeiffer: The Bat's Meow. In: *Rolling Stone* [online]. 3.11.1992 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.rollingstone.com/movies/movie-news/michelle-pfeiffer-the-bats-meow-185983/>
37. HOLDEN, Stephen. Film Review; Slowly, A Princess Turns Into An Urchin. In: *The New York Times* [online]. 11.10.2002 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2002/10/11/movies/film-review-slowly-a-princess-turns-into-an-urchin.html>
38. Hollywood Inspiration: Michelle Pfeiffer in Scarface. In: *Indique Life* [online]. 16.05.2012 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <http://indiquelife.indiquehair.com/indique-life/2012/5/16/hollywood-inspiration-michelle-pfeiffer-in-scarface.html>
39. HOWE, Desson. Batman Returns. In: *The Washington Post* [online]. 19.06.1992 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.washingtonpost.com/wp-srv/style/longterm/movies/videos/batmanreturnspg13howe_a07fbb.htm
40. HOWE, Desson. Dangerous Liaisons. In: *The Washington Post* [online]. 13.01.1989 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z:

- https://www.washingtonpost.com/wp-srv/style/longterm/movies/videos/dangerousliaisonshowe_a0b1d8.htm
41. SIOPONGCO, Jennifer. Michelle Pfeiffer styling as Elizabeth Collins in Dark Shadows. In: *The Fashionista* [online]. 11.06.2012 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z:
 1. <https://jsiopongco.wordpress.com/2012/06/11/michelle-pfeiffer-styling-as-elizabeth-collins-in-dark-shadows/>
 42. In: *imdb.com* [online]. [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: https://www.imdb.com/title/tt0094947/criticreviews?ref_=tt_ql_sm
 43. JACOBS, Matthew. What Lies Beneath The Comeback Of Michelle Pfeiffer And The Decline Of Julia Roberts. In: *HuffPost* [online]. 07.12.2017 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.huffpost.com/entry/michelle-pfeiffer-julia-roberts_n_5a1c8383e4b071403b28740e?ri18n=true
 44. JAMES, Emily St. How Marvel films like Captain America: Civil War became the world's biggest TV show. In: *Vox* [online]. 12.05.2016 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://www.vox.com/2016/5/12/11654248/captain-america-civil-war-batman-v-superman-marvel-tv>
 45. JORDISON, Sam. The Age of Innocence is a masterclass in sexual tension. In: *The Guardian* [online]. 08.09.2020 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/books/booksblog/2020/sep/08/the-age-of-innocence-sexual-tension-edith-wharton>
 46. KAEL, Pauline. Dangerous Liaisons. In: *Scraps from the loft* [online]. 20.04.2018(1988) [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://scrapsfromtheloft.com/movies/dangerous-liaisons-pauline-kael/>
 47. KALFUS, Marilyn. Michelle Pfeiffer's face: Fake or flawless? In: *The Orange County Register* [online]. 26.10.2011 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://www.ocregister.com/2011/10/26/michelle-pfeiffers-face-fake-or-flawless/>
 48. KAUFFMAN, Stanley. TNR Film Classics: 'The Age of Innocence'. In: *The New Republic* [online]. 13.01.2012 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z:

- <https://newrepublic.com/article/99652/tnr-film-classics-the-age-innocence-october-18-1993>
49. KEMPLEY, Rita. 'The Age of Innocence' (PG). In: *The Washington Post* [online]. 17.09.1993 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.washingtonpost.com/wpsrv/style/longterm/movies/videos/theageofinnocencepgkempley_a0a3b3.htm
 50. KENDALL, Gene. Batman Returns: The Original Draft for Tim Burton's Sequel Was Radically Different. In: *CBR.com* [online]. 16.08.2020 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.cbr.com/batman-returns-original-draft-sequel-radically-different/>
 51. KNOX, Susan. Age-defying Michelle Pfeiffer lets natural beauty shine in stunning bare-faced selfie. In: *Mirror* [online]. 13.05.2020 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://www.mirror.co.uk/3am/celebrity-news/age-defying-michelle-pfeiffer-lets-22018683>
 52. KOEHLER, Robert. White Oleander Movie Review. In: *Variety* [online]. 07.09.2002 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://variety.com/index.asp?layout=review&reviewid=VE1117918616&cs=1>
 53. KURTZ, Jason. Michelle Pfeiffer on her role in "Scarface": "I was hungry ... I was playing a coke-addict and I couldn't eat. In: *CNN* [online]. 04.06.2012 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://piersmorgan.blogs.cnn.com/2012/06/04/michelle-pfeiffer-on-her-role-in-scarface-i-was-hungry-i-was-playing-a-coke-addict-and-i-couldnt-eat/>
 54. LACK, Hannah. Costume designer Mary Vogt on Michelle Pfeiffer's Catsuit. In: *AnOther* [online]. 12.07.2012 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.anothermag.com/art-photography/2072/costume-designer-mary-vogt-on-michelle-pfeiffer-s-catsuit>
 55. MADDEN, Caroline. Dream doll Elvira. In: *Cinematic Visions* [online]. 20.12.2015 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://cinematicvisions.wordpress.com/2015/12/20/scarface-dream-doll-elvira/>
 56. MASLIN, Janet. Batman Returns (1992) Review/Film: Batman Returns; A Sincere Bat, a Sexy Cat and a Bad Bird. In: *The New York Times*

- [online]. 19.06.1992 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20120219175204/http://movies.nytimes.com/movie/review?res=9E0CEFD1539F93AA25755C0A964958260>
57. MASLIN, Janet. More Grease. In: *The New York Times* [online]. 11.06.1982 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/1982/06/11/movies/more-grease.html>
58. MCCARTHY, Todd. Batman Returns. In: *Variety* [online]. 03.12.2010 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://variety.com/1992/film/reviews/batman-returns-1200430018/>
59. MCNAMARA, Natasha (April 20, 2017). The most beautiful, talented and famous actresses of all time. In: *Glamour* [online]. 16.05.2018 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.glamourmagazine.co.uk/gallery/movie-goddesses>
60. MEYER, Carla. Mommie weariest / 'White Oleander' has strong performances but lacks emotional power. In: *SFGATE* [online]. 11.10.2002 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.sfgate.com/movies/article/Mommie-weariest-White-Oleander-has-strong-2786116.php>
2. 61. Michelle Pfeiffer - Biography. In: *Turner Classic Movies* [online]. 13.10.2020 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.tcm.com/tcmdb/person/151595%>
61. Michelle Pfeiffer biography. In: *Hello! Magazine* [online]. 05.06.2011 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.hellomagazine.com/profiles/michelle-pfeiffer/>
62. Michelle Pfeiffer Openly Talk Plastic Surgery. In: *Celebrity Plastic Surgery*. [online]. 06.12.2012 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://brucejennerplasticsurgery.com/michelle-pfeiffer-plastic-surgery/>
63. Michelle Pfeiffer Style, Fashion & Looks In: *StyleBistro* [online]. [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://www.stylebistro.com/Michelle+Pfeiffer/lookbooks>
64. Michelle Pfeiffer: The former beauty queen is back after a five-year break In: *Irish Independent* [online]. 16.07.2007 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.independent.ie/entertainment/movies/michelle-pfeiffer-the-former-beauty-queen-is-back-after-a-five-year-break-26438605.html>

65. Michelle Pfeiffer's 'Scarface' Fashion Left An Indelible Mark. In: *Huffington Post* [online]. 29.04.2013 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.huffpost.com/entry/michelle-pfeiffer-scarface-fashion_n_3177816
66. Michelle Pfeiffer's Eternal Beauty. In: *CBS News* [online]. 4.10.2007 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.cbsnews.com/news/michelle-pfeiffers-eternal-beauty/>
67. MOORE, Roger. Classic Film Review: How is "The Age of Innocence" aging? In: *Movie Nation* [online]. 30.04.2020 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://rogersmovienation.com/2020/04/30/classic-film-review-how-is-the-age-of-innocence-aging/>
68. MOORE, Roger. Pfeiffer wins acclaim in return to films. In: *The Post and Courier* [online]. 09.08.2007 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.postandcourier.com/features/pfeiffer-wins-acclaim-in-return-to-films/article_b0586bd8-fa77-5e2b-998b-dd69e50c9b32.html
69. People's Annual 'Most Beautiful' List. In: *Entertainment Tonight Canada* [online]. 18.04.2017 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://etcanada.com/photos/99661/peoples-annual-most-beautiful-list/#image-87336>
70. PICKHARDT, Kat. 50 Age Gaps Between Actors Playing Couples That Are Honestly Really Weird. In: *BuzzFeed* [online]. 28.09.2021. [cit. 28.04.2022] Dostupné z: <https://www.buzzfeed.com/katherinepickhardt/major-tv-and-movie-relationship-age-gaps>
71. PLUMBE, Tim. The most influential female characters. In: *Catawiki* [online]. 04.03.2020 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.catawiki.com/en/stories/4449-the-most-influential-female-characters-in-comics>
72. RAMA. 2 New Behind-The-Scenes Images Of DARK SHADOWS. Michelle Pfeiffer Says The Original Show Was Weird. In: *Rama's Screen* [online]. 26.03.2012 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.ramascreen.com/2-new-behind-the-scenes-images-of-dark-shadows-michelle-pfeiffer-says-the-original-show-was-weird/>

73. RATHE, Adam. Michelle Pfeiffer Is Playing the Long Game. In: *Town & Country* [online]. 17.02.2017 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.townandcountrymag.com/leisure/arts-and-culture/a35449203/michelle-pfeiffer-french-exit-interview-2021/>
74. REYNAUD, Florian. All about Michelle's Pfeiffer Blue Dress in Scarface. In: *Vogue France* [online]. 30.10.2020 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.vogue.fr/fashion-culture/article/michelle-pfeiffers-blue-dress-from-scarface>
75. RICH, Frank. Review/Theater; Night of Stars, and Also Shakespeare. In: *The New York Times* [online]. 10.07.1989 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/1992/12/11/movies/review-film-michelle-pfeiffer-in-a-tale-of-a-1960-s-interracial-friendship.html>
76. RYZIK, Melena. Michelle Pfeiffer: 'I'm Always Afraid of Failing'. In: *The New York Times* [online]. 2.11. 2017. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2017/11/02/movies/michelle-pfeiffer-murder-on-the-orient-express-mother.html>
77. SHATZMAN, Celia. Clean Beauty Queen Michelle Pfeiffer, 63, Spills 7 Beauty Secrets. In: *Women's Health* [online]. 05.07.2021 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.womenshealthmag.com/beauty/a36745228/michelle-pfeiffer-skincare/>
78. SHEAD, Elizabeth. Johnny Depp's 'Dark Shadow' Posters Recall Andy Warhol's Pop Art Portraits. In: *The Hollywood Reporter* [online]. 21.03.2012 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://www.hollywoodreporter.com/news/general-news/johnny-depps-dark-shadow-posters-recall-andy-warhols-pop-art-portraits-302941/>
79. SIMS, Chris. Every Version Of Catwoman Ranked Worst To Best. In: *Looper.com* [online]. 18.10.2021 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.looper.com/100554/every-version-catwoman-ranked-worst-best/?utm_campaign=clip
80. SINGER, Maya. California Girls. In: *Vogue* [online]. 08.03.2017 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.vogue.com/projects/13528044/american-women->

huntington-beach-california-girls-deanna-templeton-pro-skateboarder-ed-templeton

81. SIOPONGCO, Jennifer. Michelle Pfeiffer styling as Elizabeth Collins in Dark Shadows. In: *The Fashionista* [online]. 11.06.2012 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z:
82. STONE Peter; KELSEY, Colleen. New Again: Michelle Pfeiffer. In: Interview [online]. 9.5.2012 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.interviewmagazine.com/film/new-again-michelle-pfeiffer#_
83. SYME, Rachel. Michelle Pfeiffer Chooses Carefully. In: *The New Yorker* [online]. 31.01.2021 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.newyorker.com/culture/the-new-yorker-interview/michelle-pfeiffer-chooses-carefully>
84. TANNENBAUM, Rob. Michelle Pfeiffer. One Strong, Sexy Mother. In: *Us* [online]. 01.08.1995 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <http://www.gorgeouspfeiffer.com/1995/08/01/one-strong-sexy-mother-august-1995/>
85. TEATHER, Charlie. Shoulder pads, high waists and leggings – how we have the 80s to thank for some of our favourite trends today. In: *Glamour* [online]. 28.05.2021 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.glamourmagazine.co.uk/gallery/80s-style-icons>
86. The Age of Innocence. In: *Metacritic* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.metacritic.com/movie/the-age-of-innocence/critic-reviews>
87. The Best Bat-Villains: Catwoman. In: *Premiere Magazine* [online]. 03.12.2010 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20101203105145/http://www.premiere.com/List/The-Best-and-Worst-Batman-Villains/The-Best-Bat-Villains-Catwoman>
88. The Unstoppable Michelle Pfeiffer. In: *People* [online]. 10.06.1999 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://people.com/archive/cover-story-the-unstoppable-michelle-pfeiffer-vol-51-no-17/>
89. THOMAS, Mattew. 15 Movie Couples Whose Age Differences Were Hard To Accept. In: *The Things* [online]. 23.08.19. [cit. 28.04.2022].

- Dostupné z: <https://www.thethings.com/15-movie-couples-whose-age-differences-hard-accept/>
90. TI, Diana. The Age of Innocence Review. In: *dbmoviesblog* [online]. 11.05.2017 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://dbmoviesblog.com/2017/05/11/the-age-of-innocence-review/>
 91. Top 10 Outlaw Girlfriends. In: *AskMen* [online]. 19.08.2015 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.askmen.com/entertainment/guy_perspective/
 92. Traditional American Nuclear Family. In: *Bright Hub Education* [online]. 08.08.2011 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.brighthubeducation.com/social-studies-help/122761-changes-in-the-american-nuclear-family/>
 93. TRAVERS, Peter. Batman Returns. In: *Rolling Stone* [online]. 07.02.2001 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://web.archive.org/web/20071104160020/http://www.rollingstone.com/reviews/movie/5949279/review/5949280/batman_returns
 94. TRAVERS, Peter. The Age of Innocence. In: *Rolling Stone* [online]. 01.01.1993 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.rollingstone.com/movies/movie-reviews/the-age-of-innocence-2-246724/>
 95. TRZCINSKY, Matthew. Why Michelle Pfeiffer Put a Live Bird in Her Mouth For ‘Batman Returns’. In: *ShowbizCheatsheet* [online]. 26.10.2020 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.cheatsheet.com/entertainment/why-michelle-pfeiffer-put-a-live-bird-in-her-mouth-for-batman-returns.html/>
 96. TURAN, Kenneth. Artful ‘Oleander’ Needs More Compelling Voice. In: *Los Angeles Times* [online]. 11.10.2002 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.latimes.com/archives/la-xpm-2002-oct-11-et-white11-story.html>
 97. TURAN, Kenneth. MOVIE REVIEW: The Roar of the Cat, Whimper of the Bat. In: *Los Angeles Times* [online]. 19.06.1992 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.latimes.com/archives/la-xpm-1992-06-19-ca-418-story.html>

98. VEJVODA, Jim. Dark Shadows Review. In: *IGN* [online]. 09.05.2012 [cit. 28.04.2022]. Dostupné z: <https://www.ign.com/articles/2012/05/09/dark-shadows-review-2>
99. WEINRAUB, Bernard. Skyrocketing Star Salaries. In: *The New York Times* [online]. 18.09.1995 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/1995/09/18/business/skyrocketing-star-salaries.html>
100. WENN. Pfeiffer: 'I'm A Multi-Cultural Mutt'. In: *Contact Music* [online]. 01.02.2008 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.contactmusic.com/michelle-pfeiffer/news/pfeiffer-im-a-multi-cultural-mutt_1058208
101. WILSON, Chris. This Chart Shows Hollywood's Glaring Gender Gap. In: *TIME* [online]. 06.10.2015 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://time.com/4062700/hollywood-gender-gap/>
102. ЖИГМУНД, Ирина [ZHIGMUND, Irina]. Г. Пескуччи. Нефритовое платье из фильма "Эпоха невинности". [G. Peskuchchi. Nefritovoe plat'e iz fil'ma "Epoха nevinnosti"]. In: *livejournal* [online]. 22.07.2017 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://la-gattaciara.livejournal.com/408815.html>
103. Мишель Пфайффер [Mishel' Pfajffer]. In: *Кино - Театр. ру* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.kino-teatr.ru/kino/acter/w/hollywood/57286/forum/f2/>
104. ТУМАРКИНА, Александра [TUMARKINA, Alexandra]. Самые запоминающиеся образы Мишель Пфайффер [Samye zapominayushchiesya obrazy Mishel' Pfajffer]. In: *Blueprint* [online]. 19.04.2019 [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://theblueprint.ru/fashion/style-icons-fashion/michelle-pfeiffer>

5. Trailery a plakáty

1. Age of Innocence – Photo Gallery – Posters. In: *Internet Movie Database* [online]. [cit. 03.05.2022]. Dostupné z: https://www.imdb.com/title/tt0106226/mediaindex?page=2&ref_=ttmi_mi_sm

2. Batman returns – Photo Gallery – Posters. In: *Internet Movie Database* [online]. [cit. 03.05.2022]. Dostupné z: https://www.imdb.com/title/tt0103776/mediaindex?ref_=tt_ov_mi_sm
3. Batman Returns (1992) Official Theatrical Trailer HD In: *YouTube* [online]. 05.07.2010 [cit. 03. 05. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Too3qgNaYBE>
4. Dangerous Liaisons – Photo Gallery – Poster. In: *Internet Movie Database* [online]. [cit. 03.05.2022]. Dostupné z: <https://www.imdb.com/title/tt0094947/mediaviewer/rm3730512640/>
5. Dangerous Liaisons (1988) Official Trailer - Glenn Close, John Malkovich. Movie HD. In: *YouTube* [online]. 09.11.2014 [cit. 03. 05. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=dO3U2dBwuWA>
6. Dark Shadows – Photo Gallery – Posters. In: *Internet Movie Database* [online]. [cit. 03.05.2022]. Dostupné z: <https://www.imdb.com/title/tt1077368/mediaviewer/rm1868740352/>
7. Dark Shadows - Posters Gallery. In: *MoviePosterDB* [online]. [cit. 03.05.2022]. Dostupné z: <https://www.movieposterdb.com/dark-shadows-i1077368/21e9e05f>
8. Dark Shadows | Digital Trailer | Warner Bros. Entertainment In: *YouTube* [online]. 30.07.2012 [cit. 03. 05. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=V0STiYZh5QE>
9. Grease 2 – Photo Gallery – Posters. In: *Internet Movie Database* [online]. [cit. 03.05.2022]. Dostupné z: <https://www.imdb.com/title/tt0084021/mediaviewer/rm1022388736/>
10. The Age of Innocence (1993) Trailer #1 | Movieclips Classic Trailers In: *YouTube* [online]. 16.03.2019 [cit. 03. 05. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=0uPg36iMIGU>
11. White Oleander – Photo Gallery – Posters. In: *Internet Movie Database* [online]. [cit. 03.05.2022]. Dostupné z: https://www.imdb.com/title/tt0283139/mediaindex?page=2&ref_=ttmi_mi_sm
12. White Oleander – Francouzský poster - Posters Gallery. In: *MoviePosterDB* [online]. [cit. 03.05.2022]. Dostupné z: <https://www.movieposterdb.com/white-oleander-i283139/bd3520af>

13. White Oleander – Japonský poster– Posters Gallery. In: *MoviePosterDB* [online]. [cit. 03.05.2022]. Dostupné z: <https://www.movieposterdb.com/white-oleander-i283139/1bc7f1a9>
14. White Oleander Movie Trailer 2002 - TV Spot. In: *YouTube* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=TnFvI6W-zBM>
15. White Oleander Trailer. In: *YouTube* [online]. [cit. 28. 4. 2022]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=Qxq5P_t4uF8

Seznam Literatúry

1. BOYD, Susan C. *Hooked: Drug War Films in Britain, Canada, and the United States*. Toronto: University of Toronto Press, 2009. s. 157. ISBN 978-1-4426-1017-0.
2. DYER, Richard, MCDONALD, Paul. *Stars*. 2nd ed. London: British Film Institute, 1998. ISBN 978-0-85170-643-6
3. EBERWEIN, Robert. *Acting for America, Movie Stars of the 1980s*. New Jersey: Rutgers University Press, 2010. s. 214. ISBN: 978-0-8135-4759-6
4. ERENS, Patricia. *Issues in Feminist Film Criticism*. Bloomington: Indiana University Press, 2020. s. 59. ISBN 978-0-253-05578-1
5. EVERETT, Anna. *Pretty People. Stars Decades: American culture/ American cinema. Movie Stars of the 1990s*. New Jersey: Rutgers University Press, 2012. ISBN: 978-0-8135-5244-6.
6. In: imdb.com [online]. [cit. 03.05.2022]. Dostupné z: https://www.imdb.com/name/nm0000201/awards?ref_=nm_awd
7. In: imdbPRO[online]. [cit. 03.05.2022]. Dostupné z: https://pro.imdb.com/name/nm0000201/?ref_=recent_view_
8. JERMYN, Deborah. *Female Celebrity and Ageing. Back in the Spotlight*. London: Routledge, 2013, s. 5. ISBN 9780415832366
9. PRIGGIÉ, Steven. *Movie Moguls Speak: Interviews with Top Film Producers*. Jefferson: McFarland, 2004. s. 123. ISBN 978-0-7864-1929-6.
10. THOMPSON, Douglas. *Pfeiffer: Beyond the Age of Innocence*. London: Sphere, 1995. s. 52. ISBN 978-0-7515-1030-0.
11. WALLACE, Daniel; DOLAN, Hannah. *"1940s". DC Comics Year By Year A Visual Chronicle*. London: Dorling Kindersley, 2010. s. 31. ISBN 978-0-7566-6742-9

Seznám Obrázků

- Obr. 1 Screenshot z videozáznamu konkurzu „Miss California“
- Obr. 2 Oficiální plakát k *Pomádě 2*
- Obr. 3 Promo foto k *Zjizvené tváři*
- Obr. 4 Promo foto k *Zjizvené tváři*
- Obr. 5 Screenshot ze *Zjizvené tváři* (00:33:13)
- Obr. 6 Screenshot z *Nebezpečných známosti* (1:26:30)
- Obr. 7 Komentáře k videu *Madame de Tourvel death scene in Dangerous Liaisons - Michelle Pfeiffer*
- Obr. 8 Oficiální plakát k *Nebezpečným Známostem*
- Obr. 9 Screenshot z *Batman se vrací* (1:05:47)
- Obr. 10 Screenshot z *Batman se vrací* (1:54:08)
- Obr. 11 Promo foto k *Batman se vrací*
- Obr. 12 Screenshot z *Batman se vrací* (00:26:52)
- Obr. 13 Screenshot z *Batman se vrací* (1:35:13)
- Obr. 14 Oficiální plakát k *Batman se vrací*
- Obr. 15 Oficiální plakát *Kočiči ženy*
- Obr. 16 Screenshot z *Věku nevinnosti* (01:01:58)
- Obr. 17 Screenshot z *Věku nevinnosti* (00:26:27)
- Obr. 18 Screenshot z *Věku nevinnosti* (01:07:10)
- Obr. 19 Oficiální plakáty k *Věku nevinnosti*
- Obr. 20 Oficiální plakáty k *Věku nevinnosti*
- Obr. 21 Komentáře k videu *The Age of Innocence (1993) - Everybody Knows Scene (7/10) | Movieclips*
- Obr. 22 Foto Michelle Pfeiffer z článku z časopisu *Us*
- Obr. 23 Screenshot z *Bílého Oleandru* (00:04:00)
- Obr. 24 Screenshot z *Bílého Oleandru* (01:08:09)
- Obr. 25 Screenshot z *Bílého Oleandru* (00:08:28)
- Obr. 26 Americký plakát k *Bílému Oleandru*
- Obr. 27 Francouzský plakát k *Bílému Oleandru*
- Obr. 28 Japonský plakát k *Bílému Oleandru*
- Obr. 29 Screenshot z *Hvězdného prachu* (00:23:12)

- Obr. 30 Oficiální plakát ke *Mafiánům*
- Obr. 31 *In Style* srpen 2009
- Obr. 32 *Stella* UK listopad 2013
- Obr. 33 Screenshot z *Temných stínů* (00:15:15)
- Obr. 34 Screenshot z *Temných stínů* (01:13:23)
- Obr. 35 Screenshot z *Temných stínů* (00:47:35)
- Obr. 36 Oficiální plakáty Elizabeth Collins
- Obr. 37 Oficiální plakáty Elizabeth Collins
- Obr. 38 Komentáře k videu *Michelle Pfeiffer – Dark Shadows Interview with Tribute*

Seznam Příloh

1. Tabulka s tržbami celovečerních snímků Michelle Pfeiffer (s počtem inflaci na rok 2022)
2. Přehled nejvýznamnějších ocenění Michelle Pfeiffer

1. Tabulka s tržbami celovečerních snímků Michelle Pfeiffer (s počtem inflaci na rok 2022)

Název snímku	Tržby 80. leta	Tržby (na rok 2022 s počtem inflace)
1. Pomáda 2 (Grease 2, Patricia Birch, 1982)	\$15,171,476	\$46,909,392
2. Zjizvená tvář (Scarface, Brian de Palma, 1983)	\$65,884,703	\$196,197,610
3. Do noci (Into the Night, John Landis, 1985)	\$7,562,164	\$20,872,535
4. Jestřábí žena (Ladyhawke, Richard Donner, 1985)	\$18,432,000	\$50,874,666
5. Sladká svoboda (Sweet Liberty, Alan Alda, 1986)	\$14,205,021	\$37,772,318
6. Čarodějky z Eastwicku (The Witches of Eastwick, George Miller, 1987)	\$63,766,510	\$167,715,521
7. Amazonky na Měsíci (Amazon Women on the Moon, John Landis, 1987)	\$548,696	\$1,443,153
8. Manželství s mafií (Married to the Mob, Jonathan Demme, 1988)	\$21,486,757	\$54,116,064

9. Tequila koktejl (Tequila Sunrise, Robert Towne, 1988)	\$41,255,129	\$103,904,242
10. Nebezpečné známosti (Dangerous Liaisons, Stephen Frears, 1988)	\$34,670,720	\$87,320,897
11. Báječní Bakerovi hoši (The Fabulous Baker Boys, Steve Kloves, 1989)	\$18,428,904	\$44,449,936

Název snímku	Tržby 90. leta	Tržby (na rok 2022 s počtem inflace)
12. Ruský dům (The Russia House, Fred Schepisi, 1990)	\$22,997,992	\$53,005,669
13. Frankie a Johnny (Frankie and Johnny, Gary Marshall, 1991)	\$22,773,535	\$49,465,971
14. Batman se vrací (Batman returns, Tim Burton, 1992)	\$266,915,287	\$562,547,764
15. Pole lásky (Love field, Jonathan Kaplan, 1992)	\$1,014,726	\$2,138,625
16. Věk nevinosti (Age of Innocence, 1993, Martin Scorsese)	\$32,255,440	\$66,065,321

17. Vlk (Wolf, Mike Nichols, 1994)	\$131,002,597	\$261,137,147
18. Nebezpečné myšlenky (Dangerous Minds, John. N. Smith, 1995)	\$179,519,401	\$348,543,171
19. Intimní detaily (Up Close & Personal, Jon Avnet, 1996)	\$100,688,705	\$190,648,165
20. Nezvaný host (To Gillian on Her 37th Birthday, Michael Pressman, 1996)	\$4,189,233	\$7,932,067
21. Báječný den (One Fine Day, Michael Hoffman, 1996)	\$97,529,550	\$184,666,490
22. Prokletá farma (A Thousand Acres, Jocelyn Moorhouse, 1997)	\$7,936,780	\$14,544,936
23. Princ Egyptský (The Prince of Egypt, Brenda Chapman, Steve Hickner, Simon Wells, 1998)	\$218,613,188	\$393,933,470
24. Ztraceni v moři (The Deep End of the Ocean, Ulu Grosbard, 1999)	\$28,121,100	\$49,870,345
25. Sen noci svatojánské (A Midsummer Night's Dream, Michael Hoffman, 1999)	\$16,071,990	\$28,502,288

26. Druhá šance (The Story of Us, Rob Reiner, 1999)	\$58,900,031	\$104,454,125
---	--------------	---------------

Název snímku	Box office 00. leta	Box office (na rok 2022 s počtem inflace)
27. Pod povrchem (What Lies Beneath, Robert Zemeckis, 2000)	\$291,420,351	\$503,319,886
28. Jmenuji se Sam (I Am Sam, Jessie Nelson, 2001)	\$97,818,139	\$163,404,899
29. Bílý oleandr (White Oleander, Peter Kosminsky, 2002)	\$21,672,284	\$36,203,483
30. Sindibád: Legenda sedmi moří (Sinbad: Legend of the Seven Seas, Tim Johnson, 2003)	\$80,773,077	\$129,782,833
31. Nestanu se tvojí ženou (I Could Never Be Your Woman, Amy Heckerling, 2007)	\$9,576,495	\$13,792,351
32. Hairspray (Adam Shankman, 2007)	\$203,627,753	\$293,270,709
33. Hvězdný prach (Stardust, Matthew Vaughn, 2007)	\$137,515,140	\$198,053,369
34. Vzájemná objetí (Personal Effects, David	\$471,645	\$652,062

Hollander, 2009)		
35. Můj Chéri (Chéri, Stephen Frears, 2009)	\$9,368,242	\$12,951,851

Název snímku	Tržby 10. leta	Tržby (na rok 2022 s počtem inflace)
36. Šťastný Nový rok (New Year's Eve, Garry Marshall, 2011)	\$142,044,638	\$188,355,167
37. Temné stíny (Dark Shadows, Tim Burton, 2012)	\$245,527,149	\$316,215,884
38. Lidé jako my (People Like Us, Alex Kurtzman, 2012)	\$12,558,931	\$16,174,722
39. Mafiánovi (The Family, Luc Besson, 2013)	\$78,418,811	\$99,268,779
40. matka! (Mother!, Darren Aronofsky, 2017)	\$44,516,999	\$53,202,368
41. Vražda v Orient expresu (Murder on the Orient Express, Kenneth Branagh, 2017)	\$352,794,081	\$421,625,025
42. Kde je Kyra? (Where Is Kyra?, Andrew Dosunmu, 2017)	\$74,821	\$89,418
43. Ant-Man a Wasp (Ant-Man and the Wasp, Peyton Reed, 2018)	\$622,674,139	\$729,091,451
44. Avengers: Endgame	\$2,797,501,328	\$3,224,726,622

(Anthony Russo, Joe Russo, 2019)		
45. (43.) ²¹⁸ Zloba: Královna všeho zlého (Maleficent: Mistress of Evil, Joachim Rønning, 2019)	\$491,730,089	\$566,825,507
46. (44.) Po francouzsku (French Exit, Azazel Jacobs, 2020)	\$1,556,763	\$1,750,818

²¹⁸ Změna čísla ve druhém grafu

2. Přehled nejvýznamnějších ocenění Michelle Pfeiffer

Academy Awards (Oscars)

1988	Nejlepší herečka ve vedlejší roli	Nebezpečné známosti	nominace
1989	Nejlepší herečka	Báječní Bakerovi hoši	
1992	v hlavní roli	Pole lásky	

British Academy Film Awards (BAFTA)

1989	Nejlepší herečka ve vedlejší roli	Nebezpečné známosti	vítězství
1990	Nejlepší herečka v hlavní roli	Báječní Bakerovi hoši	nominace

Golden Globe Awards

1988	Nejlepší herečka ve filmu – komedie nebo muzikál	Manželství s mafí	nominace
1989	Nejlepší herečka ve filmu – drama	Báječní Bakerovi hoši	vítězství
1990		Ruský dům	nominace
1991	Nejlepší herečka ve filmu – komedie nebo muzikál	Frankie a Johnny	nominace
1992	Nejlepší herečka	Pole lásky	nominace

1993	ve filmu – drama	Věk nevinnosti	nominace
2017	Nejlepší herečka ve vedlejší roli ve filmu – Televize	Čaroděj ze země lží	nominace
2020	Nejlepší herečka ve filmu – komedie nebo muzikál	Po francouzsku	nominace

Primetime Emmy Awards

2017	Nejlepší herečka ve vedlejší roli - omezený seriál nebo film	Čaroděj ze země lží	nominace
------	---	------------------------	----------

Screen Actors Guild Awards

2002	Nejlepší herečka ve vedlejší roli	Bílý Oleandr	nominace
2007	Vynikající herecké obsazení – film	Hairspay	nominace

NAZEV: Od milenky k matce: stárnutí a transformace hvězdného obrazu Michelle Pfeiffer

AUTOR: Polina Orlova

KATEDRA: Katedra divadelních a filmových studií

VĚDOUCÍ PRÁCE: Vedoucí práce: Mgr. Milan Hain, Ph.D.

ABSTRAKT:

Tématem této diplomové práce byla analýza hvězdného obrazu hollywoodské herečky Michelle Pfeiffer, který se v průběhu její dlouhé kariéry měnil. Proměna je představena prostřednictvím případových studií chronologicky sledujících vývoj hereckého a mediálního obrazu Michelle Pfeiffer. Základním cílem této práce bylo identifikovat hlavní rysy, které vytvářejí hvězdný obraz herečky. Základním metodologickým zdrojem pro tuto práci se stala kniha *Stars* od Richarda Dyera. Analýza hvězdného obrazu herečky a případová studie, které byly založeny na šesti vybraných filmech ukázaly, že hlavními rysy jejího hvězdného obrazu je její krása a tradiční ženskost, jejichž hodnota se s přibývajícím věkem mění.

KLÍČOVÁ SLOVA: Michelle Pfeiffer, věk, hvězdný obraz, stardom, stárnutí, Hollywood

TITLE: Ageing and the Transformation of Michelle Pfeiffer's Star Image

AUTHOR: Polina Orlova

DEPARTMENT: The Department of Theatre and Film Studies

SUPERVISOR: Mgr. Milan Hain, Ph.D.

ABSTRACT:

The topic of this diploma thesis was the analysis of the star image of the Hollywood actress Michelle Pfeiffer, which changed during her long career. The transformation is presented through case studies chronologically tracing the evolution of Michelle Pfeiffer's acting and media image. The primary aim of this thesis was to identify the main features that make up the star image of the actress. Richard Dyer's book *Stars* was the primary methodological source for this diploma thesis. The analysis of the actress' star image and the case study based on six selected films showed that the main features of her star image are her beauty and traditional femininity, the value of which changes with age.

KEY WORDS: Michelle Pfeiffer, age, star image, stardom, ageing, Hollywood